

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 26 april 2019 i mål nr B 16037-15, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Robert Engstedt
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption

Klagande och motpart (Tilltalad)

Amira Chamdin, 19710719-0766
Torsvägen 28
749 60 Örsundsbro

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Jonas Tamm
Kungsgatan 35
111 56 Stockholm

Motpart

1. Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

2. Migrationsverket
601 70 Norrköping

3. Regeringskansliet
Förvaltningsavdelningen
103 33 Stockholm

SAKEN

Grovt tjänstefel m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.

a) Hovrätten dömer Amira Chamdin för grovt tjänstefel under tiden den 4 juni 2014 till den 19 november 2014 (73 tillfällen), åtalpunkterna 2:1–2:63 och 2:65–2:74, enligt 20 kap. 1 § andra stycket brottsbalken.

b) Hovrätten bestämmer påföljden till fängelse i 1 år.

2. Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortsätta att gälla.

3. Jonas Tamm får ersättning av staten med 594 464 kr, varav 454 896 kr för arbete, 19 275 kr för tidsspillan, 1 400 kr för utlägg och 118 893 kr för mervärdesskatt. Denna kostnad ska stanna på staten.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Parternas yrkanden

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska döma Amira Chamdin för medhjälp till grov urkundsförfalskning alternativt anstiftan därtill enligt åtalpunkt 1 som den redovisats i tingsrättens dom på s. 11 f. och för grovt tjänstefel i 74 fall enligt åtalpunkt 2, konkretiserad i 2:1–2:74, som den redovisats i tingsrättens dom på s. 12 f. med följande justeringar. Jäv enligt vad som anges i b) påstås i samtliga 74 fall. De påståenden om åsidosättande av vad som gällt för uppgiften vid prövningar av ansökningar om Schengenvisering som anges i c), C 1–4, görs gällande antingen kumulativt eller ensamma ("och/eller") i samtliga 74 fall. Gärningen i 2:61 påstås ha ägt rum den 27 oktober 2014 i stället för den 22 oktober 2014. Åklagaren har slutligen yrkat att hovrätten ska döma Amira Chamdin till ett fängelsestraff.

Amira Chamdin har yrkat att hovrätten ska frikänna henne och undanröja beslutet om återbetalningsskyldighet till staten för del av försvararkostnaden där.

Parternas respektive inställning till motpartens yrkanden

Åklagaren och Amira Chamdin har bestritt varandras ändringsyrkanden.

Amira Chamdin har när det gäller åklagarens yrkanden beträffande åtalpunkt 2 närmare redogjort för sin inställning enligt följande.

Amira Chamdin bestrider ansvar för brott på såväl objektiv som subjektiv grund. Hon vitsordar att hon har prövat de aktuella viseringsärendena, dock inte på uppdrag av Migrationsverket. Hon förnekar att hon genom handling eller underlåtenhet har åsidosatt vad som gällt för uppgiften. Hon förnekar under alla förhållanden att hon haft uppsåt till något åsidosättande.

Vad gäller de olika delmomenten i gärningsbeskrivningen i åtalpunkt 2 har Amira Chamdin angett grunderna för sitt bestridande enligt följande.

Åtalspunkterna 2:1–2:74, gärningsmoment a

Amira Chamdin bestrider att det saknats behörighet för svenska ambassaden i Nigeria att pröva de aktuella ansökningarna. Hon förnekar således att hennes prövning varit i strid med 3 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) och artiklarna 6 och 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodexen).

I första hand gör Amira Chamdin gällande att svenska ambassaden och därmed hon själv varit behörig att ta upp ärendena till prövning med stöd av artikel 6.1 i viseringskodexen.

Under alla förhållanden gör hon gällande att grund för behörighet att pröva ansökningarna förelegat med stöd av artikel 6.2 i viseringskodexen.

Åtalspunkterna 2:1–2:74, gärningsmoment b

Amira Chamdin förnekar att hon vid sin handläggning av de aktuella ärendena varit jävig på sätt som görs gällande.

Hon kan inte vitsorda påståendet att Lester Amarh-Kwantreng varit delaktig i och intressent vid ingivandet av de aktuella viseringsansökningarna. Under alla förhållanden har hon inte känt till att så varit fallet. Hon bestrider att hon stått i sådan relation till Lester Amarh-Kwantreng att denne varit att bedöma som en ”uppenbar vän” till henne i den mening som avses i prop. 1971:30 s. 343.

För det fall hovrätten skulle finna att gärningsmomentet är styrkt bestrider Amira Chamdin ansvar för tjänstefel på den grunden att omständigheterna inte varit sådana att hon kan anses ha åsidosatt vad som gällt för uppgiften. I detta avseende ska beaktas dels otydligheterna i förarbetsuttalandena till aktuella jävsbestämmelser, dels att det vid aktuell tid saknades föreskrifter, allmänna råd eller andra riktlinjer inom myndigheten (ambassaden) i aktuellt avseende. Som rättsligt stöd för denna invändning åberopar Amira Chamdin NJA 2005 s. 385.

Åtalspunkterna 2:1–2:74, gärningsmoment c, C1–C4

I första hand gör Amira Chamdin gällande att åtalet i denna del ska ogillas då det i gärningsbeskrivningen inte, förutom avseende tid och plats, har angetts de konkreta rättsfakta som åtalet avser. Gärningsbeskrivningen innehåller i princip enbart textutdrag från artikel 21 i viseringskodexen samt ett påstående om att hon har agerat i strid med denna och andra artiklar. I avsaknad av konkreta omständigheter är det inte möjligt för henne att närmare förstå vad hon ska försvara sig mot. Åtalet ska därför ogillas redan med hänsyn till gärningsbeskrivningens utformning. Som rättsligt stöd i denna del åberopar Amira Chamdin RH 2012:63.

För det fall hovrätten bedömer att gärningsbeskrivningen är så konkret att den kan läggas till grund för prövningen bestrider Amira Chamdin att hennes prövning av de aktuella ärendena varit i strid med 3 kap. 1 § utlänningslagen och artikel 14, 21, 24 och 32 i viseringskodexen på sätt som görs gällande.

Amira Chamdin förnekar således att hon vid sin prövning inte visat tillbörlig uppmärksamhet åt att bedöma om sökandena utgjort en risk för olaglig invandring eller huruvida sökandena haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökandena ansökt om löper ut.

För det fall det i objektiv mening skulle konstateras att Amira Chamdin tillämpat viseringskodexen felaktigt i något avseende förnekar hon att hon haft uppsåt till detta.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av i huvudsak samma utredning som tingsrätten. Åklagaren har i hovrätten i relativt stor omfattning begränsat den skriftliga bevisningen. I det sammanhanget bör följande framhållas. Under förhören i tingsrätten (som har spelats upp i hovrätten, se nedan) har såväl åklagare som försvarare i stor utsträckning hänfört sig till och för förhörspersonerna visat olika skriftliga handlingar. En del av dessa handlingar är sådana som åklagaren har frånfallit som bevisning i hovrätten. Hovrätten har trots detta, för förståelsen av utredningen i målet, tagit del av dessa handlingar och

lagt även dem till grund för bedömningarna. Parterna har tydligt informerats om detta under huvudförhandlingens genomförande.

Förhören med Amira Chamdin, Camilla Wester, Gideon Nii Ashitey Anum, David Lindstrand, Kenneth Fluor, Carolin Vondracek, Elehor Akpomeyoma, Biljana Milic, George Nwanze Okpoko, Leticia Mnena Nyitse, Ibrahim Gaye, Samantha Carlsson, Tobilola Fatilewa, Gunnar Fröberg, Svante Kilander, Amoako Offeh, Cynthia Pozo, Charlotte Rydberg, Åsa Carlander Hemingway, Per-Olof Bengtsson, Mikko Taneli Oksanen, Jens Lindell, Svante Liljegren och Mikael Grindsäter har lagts fram genom tingsrättens ljud- och bildupptagningar. Dessutom har på åklagarens begäran hållits tilläggsförhör med Amira Chamdin samt vittnesförhör med Hanna Mensah, Svante Edqvist och Margit Thomsen.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Skuldfrågan i åtalspunkt 1

Av utredningen framgår att det i en Samsungtelefon som i september 2015 disponerades av Amira Chamdin i Nederländerna återfunnits bilder föreställande ett antal svenska kort avseende permanent uppehållstillstånd. Det är genom det utlåtande som Migrationsverket har avgett utrett att uppehållstillståndskorten som bilderna föreställer är falska. Det är vidare genom Amira Chamdins egna uppgifter utrett att hon besökte Lester Amarh-Kwantreng på ett sjukhus i Düsseldorf i Tyskland den 25 januari 2015.

Åklagaren har för att visa att Amira Chamdin har hanterat de falska uppehållstillståndskorten, bl.a. genom att i januari 2015 överlämna korten till Lester Amarh-Kwantreng och i samband med detta ta emot pengar av honom, åberopat bl.a. delar av chattkonversationerna nr 136 och 139 samt vittnesförhör med Gideon Nii Ashitey Anum. Amira Chamdin har förnekat såväl att hon hanterat de aktuella korten som att hon deltagit i chattkonversationerna. Beträffande chattkonversationerna har hon anfört att hon ofta lånat ut sina mobiltelefoner, bl.a. till vänner som besökte henne i Nigeria.

Chatt nr 139 är en konversation mellan det ghananska numret +233244429639 och det nigerianska numret +2348094503438. Frågan är då om utredningen med tillräcklig säkerhet kan anses visa att den konversationen har skett mellan Amira Chamdin och Lester Amarh-Kwantreng.

Numret +233244429639 får anses knutet till Lester Amarh-Kwantreng på följande sätt. Numret förekommer i såväl chatt nr 136 som 139. Chattkonversationerna har återfunnits i mobiltelefoner som togs i beslag vid husrannsakan i Lester Amarh-Kwantrengs bostad i Tyskland i december 2015 och/eller när Lester Amarh-Kwantreng greps i september 2016. Numret är också inlagt i två mobiltelefoner som togs i beslag från Amira Chamdin när hon greps i Nederländerna, under kontakten ”Lee”, vilket Amira Chamdin uppgett att hon ibland kallade Lester Amarh-Kwantreng för.

Att det är Amira Chamdin som nyttjat det nigerianska mobilnumret +2348094503438 stöds av att det funnits inlagt i Lester Amarh-Kwantrengs mobiltelefoner under bl.a. kontakten ”Mimi” – något som Lester Amarh-Kwantreng enligt Amira Chamdins egna uppgifter brukade kalla henne – och att en kollega till Amira Chamdin, Josef Ahlberg, har uppgett att det aktuella numret användes av Amira Chamdin. Vidare har numret skrivits för hand på ett visitkort som fästs på Lester Amarh-Kwantrengs visumsökan till Kina, som återfanns i Amira Chamdins bostad i Abuja. En motsvarande visumansökan för Amira Chamdin till Kina återfanns tillsammans med Lester Amarh-Kwantrengs visumansökan. Även om det på den bild som föreställer hennes ansökan inte är möjligt att se mer än de inledande, och överensstämmande, siffrorna av det nummer som antecknats på det visitkort som fästs på den ansökan, talar omständigheterna starkt för att det är samma nummer som har angetts där.

Mot den nu angivna bakgrunden är det utrett att i vart fall chatt nr 139 haft Amira Chamdin och Lester Amarh-Kwantreng som deltagare. Genom vad som konstaterats ovan är Lester Amarh-Kwantreng därmed knuten också till chatt nr 136. Frågan är då om det är Amira Chamdin som deltagit även i den konversationen.

Innehållet i både chatt nr 136 och 139 talar med sådan styrka för att de genomförts med Amira Chamdin och Lester Amarh-Kwantreng som deltagare att det måste anses

praktiskt taget uteslutet att konversationerna skulle ha skett mellan andra personer. Bl.a. har en hotellbokning avseende Amira Chamdin bifogats chatt nr 136. I chatt nr 139 tilltalas den ena deltagaren genomgående med "Lee". Därutöver nämns en person med samma namn som Amira Chamdins son. I chatt nr 139 förs dessutom en diskussion om överlämning av ett antal, som det förefaller, förfalskade kort.

Gideon Nii Ashitey Anum har, trots att han pressats hårt under sitt förhör och fått frågor som närmast framstått som vilseledande, vidhållit att han sett att Amira Chamdin överlämnade kort till Lester Amarh-Kwantreng på sjukhuset i Düsseldorf. Hovrätten anser att det inte finns anledning att närmare ifrågasätta Gideon Nii Ashitey Anums trovärdighet eller tillförlitligheten av hans uppgifter, och gör alltså i det avseendet en annan bedömning än den tingsrätten har gjort.

Sammantaget talar utredningen med styrka för att Amira Chamdin har tagit befattning med de falska uppehållstillståndskorten genom att ta dem med sig till Lester Amarh-Kwantreng på sjukhuset och överlämna dem till honom. Någon närmare utredning om de påståenden som omfattas av *gärningsbeskrivningen*, dvs. att Amira Chamdin skulle ha främjat förfalskningsgärningarna med råd eller dåd genom att ha förmedlat eller överlämnat identitetsuppgifter och fotografier till en eller flera okända förfalskare har emellertid inte presenterats. Inte heller är det utrett att Amira Chamdin skulle ha förmått förfalskare eller annan till dessa gärningar, vilket åklagaren alternativt har påstått i *gärningsbeskrivningen*. Även om Amira Chamdins agerande i tiden kring den 25 januari 2015 kan ge anledning att misstänka att hon varit inblandad också i framställningen av de falska korten medför avsaknaden av utredning om detta att några slutsatser i det avseendet inte kan dras.

En förutsättning för att någon ska kunna dömas för medhjälp eller anstiftan till ett brott är att en brottslig gärning objektivt har kommit till stånd. För att urkunds förfalskning ska föreligga krävs att förfalskningsåtgärden är sådan att fara i bevishänseende har förelegat. Vid den bedömning hovrätten har gjort ovan om bevisläget saknas emellertid anledning att ta ställning särskilt till denna fråga.

Mot bakgrund av det anförda anser hovrätten, liksom tingsrätten, att åtalet i denna punkt ska ogillas. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i denna del.

Skuldfrågan i åtalspunkt 2

Allmänna utgångspunkter

Åtalet i denna del avser gärningar som i tiden ligger före åtalet i åtalspunkt 1.

Åklagaren har i denna del påstått att Amira Chamdin felaktigt har tagit upp ansökningar om s.k. Schengenviseringar till prövning och vid handläggningen och beslutsfattandet medvetet gjort sig skyldig till en rad felaktigheter.

Begreppet Schengenvisering definieras i 1 kap. 4 a § utlänningslagen. Med Schengenvisering avses en visering enligt viseringskodexen. Av 2 kap. 3 § utlänningslagen framgår att en utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering. Från denna regel görs i 2 kap. 8 a § utlänningslagen undantag, bl.a. för utlänningar som har uppehållstillstånd eller har ställning som varaktigt bosatt i landet. När det gäller de villkor som ska vara uppfyllda för att en Schengenvisering ska beviljas hänvisas i 3 kap. 1 § utlänningslagen till viseringskodexen.

Viseringskodexen skiljer på enhetlig visering, visering med territoriellt begränsad giltighet och visering för flygplatstransitering. Enhetlig visering, som det är fråga om i detta mål, gäller enligt artikel 2.3 inom medlemsstaternas hela territorium.

Flertalet av viseringskodexens bestämmelser började tillämpas den 5 april 2010 och kodexen, som är en EU-förordning, är direkt tillämplig i Sverige. Villkoren för utfärdande av en Schengenvisering regleras uttömmande i viseringskodexen.

Av de inledande skälen till viseringskodexen framgår att den utgör en utveckling av det internationella regelverk som kallas Schengenregelverket (se t.ex. skäl 31 och 38). I förarbetena till de lagändringar som viseringskodexen gett upphov till beskrivs

Schengensamarbetet på följande sätt. Schengensamarbetet har två syften. Det ska dels främja den fria rörligheten för personer, dels stärka åtgärderna mot internationell kriminalitet och olaglig invandring. Den fria rörligheten ska främjas genom att personkontroller vid nationsgränserna mellan Schengenstaterna upphör för alla som lagligen vistas i Schengenområdet. För att den fria rörligheten för personer inte ska leda till ökad internationell brottslighet och olaglig invandring innefattar Schengensamarbetet ett antal olika kompensatoriska åtgärder i form av bl.a. yttre gränskontroll, polisiärt och rättsligt samarbete samt regler om transportörsansvar (prop. 2010/11:121 s. 11).

Har Amira Chamdins handläggning av viseringsärendena utgjort myndighetsutövning?

En första förutsättning för ansvar för tjänstefel är att gärningarna skett vid myndighetsutövning. Som tingsrätten har konstaterat är detta krav uppfyllt. Amira Chamdin var anställd av Utrikesdepartementet och hon har i sin tjänsteutövning fattat beslut som för enskilda inneburit förmåner, rättigheter eller skyldigheter (se prop. 1975:78 s. 180). Hennes handläggning och prövning av de aktuella ansökningarna har således skett vid myndighetsutövning.

Amira Chamdin har emellertid invänt att handläggningen inte skedde på uppdrag av Migrationsverket, som åklagaren har påstått i sin gärningsbeskrivning. Hovrätten vill i denna del framhålla följande.

Viseringsansökningar ska, sedan viseringskodexen trätt i kraft, enligt artikel 4.1 i kodexen, som huvudregel handläggas av konsulaten, som också ska fatta beslut med anledning av ansökningarna. Med avvikelse från huvudregeln i artikel 4.1 får enligt artikel 4.2 viseringsansökningar vid medlemsstaternas yttre gränser prövas och beslutas av de myndigheter som ansvarar för personkontroller i enlighet med artiklarna 35 och 36. En medlemsstat kan vidare enligt artikel 4.4 i viseringskodexen begära att andra myndigheter än de som anges i punkterna 1 och 2 ska medverka vid prövningen av och besluten om ansökningarna.

Innebörden av artikel 4.4 i viseringskodexen är att en medlemsstat kan ha nationella bestämmelser som anger att andra myndigheter än konsulat och myndigheter som ansvarar för personkontroller vid yttre gräns kan handlägga och fatta beslut i viseringsärenden. Migrationsverkets behörighet att besluta i viseringsärenden har därmed kunnat bevaras och av 3 kap. 5 § utlänningslagen framgår att beslut om Schengenvisering får, utöver vad som följer av viseringskodexen, meddelas av Migrationsverket. (Se prop. 2010/11:121 s. 37.)

Vidare gäller enligt 3 kap. 10 § utlänningsförordningen (2006:97) att, om en svensk beskickning eller ett svenskt konsulat överväger att avslå en ansökan om Schengenvisering på grund av att sökanden anses vara ett hot mot medlemsstaternas allmänna ordning, inre säkerhet eller folkhälsa, ansökan får överlämnas till Migrationsverket för prövning. Finns särskild anledning till det får en svensk beskickning eller ett svenskt konsulat även i annat fall överlämna viseringsärenden till Migrationsverket för prövning.

Även om beslut i viseringsärenden numera i stor omfattning fattas av utlandsmyndigheter är Migrationsverket således den myndighet som har det huvudsakliga ansvaret för den generella utlänningskontrollen. Viseringsbeslut registreras och fattas också i Migrationsverkets IT-system Wilma. I detta avseende kan utlandsmyndigheternas handläggning av viseringsärenden sägas ske på uppdrag av Migrationsverket. Denna fråga har dock enligt hovrättens mening ingen omedelbar betydelse för åtalet.

Amira Chamdins handläggning av viseringsärendena på ambassaden i Abuja, Nigeria, har alltså utgjort myndighetsutövning.

Har Amira Chamdin uppsåtligen genom handling eller underlåtenhet åsidosatt vad som gällt för uppgiften?

Allmänna utgångspunkter

En andra förutsättning för straffansvar för tjänstefel är att Amira Chamdin genom handling eller underlåtenhet åsidosatt vad som gällt för uppgiften. Amira Chamdin har förnekat att så varit fallet.

Med uttrycket ”vad som gäller för uppgiften” avses regler som mera konkret tar sikte på hur en viss uppgift ska handläggas, t.ex. rättegångsbalkens regler, förfaranderegler i förvaltningslagen eller en myndighets föreskrifter som direkt angår myndighetsutövningen. Vid bedömningen av i vad mån någon har förfarit felaktigt ska hänsyn också kunna tas till vad som kan anses följa av uppgiftens beskaffenhet. Hänsyn ska tas till andra principer än sådana som har kommit till uttryck i lag eller författning endast då ett visst handlingsmönster ter sig självklart och naturligt och då det framstår som uppenbart oriktigt att detta handlingsmönster inte iakttagits. (Prop. 1988/89:113, s. 15 och 24.)

Vid handläggning av ansökningar om Schengenvisering är det framför allt bestämmelserna i viseringskodexen som är relevanta.

Enligt artikel 51 i viseringskodexen ska handläggningsanvisningar för den praktiska tillämpningen av bestämmelserna i förordningen utarbetas på så sätt att ett harmoniserat genomförande av dessa bestämmelser säkras. Europeiska kommissionen har, på grundval av nämnda artikel, publicerat en handledning för handläggning av viseringsansökningar och ändring av utfärdade viseringar (kommissionens beslut K (2010) 1620 av den 19 mars 2010, i fortsättningen benämnd Handledningen). Av Handledningens förord framgår att dess syfte är att ge handläggningsanvisningar, dvs. riktlinjer, god praxis och rekommendationer, för medlemsstaternas konsulära personal och personal vid andra myndigheter med ansvar för att pröva och besluta om viseringsansökningar samt för personal vid myndigheter med ansvar för att ändra utfärdade viseringar. Vidare framgår det av Handledningen att den inte är rättsligt

bindande utan syftar till att säkra en harmoniserad tillämpning av de rättsliga bestämmelserna.

Även om Handledningen således inte är rättsligt bindande anser hovrätten att den mot bakgrund av dess syfte och i likhet med uttalanden i förarbetena till lagstiftning och prejudikat (se prop. 1975:78, s. 180) måste anses utgöra ett viktigt verktyg vid tolkning och tillämpning av viseringskodexen, inte minst för att åstadkomma en enhetlig tillämpning i samtliga medlemsländer.

När det gäller åklagarens påstående om att Amira Chamdin har handlagt ärendena trots att hon varit jävig är bestämmelserna i 11 § första stycket 5 och 12 § första och andra styckena i den då gällande förvaltningslagen (1986:223) tillämpliga.

Har Amira Chamdin tagit upp viseringsansökningar till prövning trots att behörighet för ambassaden har saknats? (Punkten a i gärningsbeskrivningen)

Av utredningen framgår att beträffande ghananska medborgare som var bosatta i Ghana, förelåg mellan Sverige och Danmark år 2014 en överenskommelse innebärande att det var den danska ambassaden i Accra, Ghana, som för Sveriges räkning prövade ansökningar om visering till Sverige (jfr 3 kap. 6 § tredje stycket utlänningslagen och artikel 8.1 viseringskodexen). En överenskommelse av ett sådant slag kan även omfatta rätten att avslå viseringsansökningar, men enligt Margit Thomsen, som år 2014 var Danmarks ambassadör i Ghana, fick den danska ambassaden i Accra en sådan rätt först år 2015. Vid den tid som åtalet omfattar skulle handläggare vid ambassaden vända sig till Migrationsverket i Sverige om de ansåg att avslag skulle meddelas eller om de av någon anledning var tveksamma till om visering skulle beviljas.

Av artikel 6 i viseringskodexen följer att det i två fall fanns behörighet för den svenska ambassaden i Abuja, Nigeria, att pröva viseringsansökningar från bl.a. ghananska medborgare, nämligen dels om sökanden var lagligen bosatt i Nigeria (punkten 1), dels om sökanden lagligen vistades i Nigeria men inte var bosatt där, och hade motiverat varför ansökan lämnades in vid denna ambassad (punkten 2). Av artikel 18 följer att det ålåg Amira Chamdin att kontrollera att ambassaden var behörig enligt artikel 6.

Som tingsrätten har konstaterat kan ordalydelsen av bestämmelsen i punkten 1 i artikel 6 inte förstås på annat sätt än att en sökande rent faktiskt skulle vara bosatt, lagligt, i Nigeria för att den svenska ambassaden där skulle vara behörig att uppta ansökan. Redan den omständigheten att samtliga sökande i sin elektroniska ansökan har angett hemadress i Ghana talar mot att ambassaden varit behörig att uppta ansökningarna till prövning.

Amira Chamdin har emellertid gjort gällande att praxis vid ambassaden var att uppehållstillstånd i Nigeria medförde att ambassaden alltid var behörig att uppta ansökan.

Ett uppehållstillstånd i Nigeria kan enligt hovrättens mening i och för sig vara en omständighet som skulle kunna användas för att styrka att sökanden är bosatt där. En förutsättning är emellertid att det inte finns anledning att ifrågasätta äktheten av en uppehållstillståndshandling som ges in. En ytterligare förutsättning måste vara att det inte finns andra uppgifter eller omständigheter i ärendet som talar mot att påståendet om bosättning är riktigt.

Enbart den omständigheten att sökandena i de aktuella ärendena uppvisade uppehållstillståndskort avseende Nigeria kan således, mot bakgrund av att samtliga sökande angett hemadress i Ghana och att uppehållstillstånden i de flesta fall var utfärdade i nära anslutning till ansökningarna och i något fall till och med efter det att ansökan lämnats in, inte anses ha inneburit att sökandena styrkt att de var bosatta i Nigeria enligt artikel 6.1. Härtill kommer att flera vittnen, bl.a. Svante Kilander, Mikael Grindsäter, David Lindstrand, Kenneth Fluor och Svante Edqvist, har redogjort för att korruption är ett utbrett problem i Nigeria och att bevisvärdet av sådana uppehållstillstånd som förekommit i ärendena är mycket lågt, eftersom äktheten generellt måste ifrågasättas. Vidare ger uppgifterna som lämnats vid den intervju som i de flesta fall har hållits på ambassaden inte i något fall anledning att tro att sökandena skulle vara lagligen bosatta i Nigeria.

Charlotte Rydberg, David Lindstrand, Kenneth Fluor och Svante Edqvist, som alla har kunskap om viseringskodexens bestämmelser och vars uppgifter hovrätten inte ser

anledning att betvivla, har granskat de ärenden som omfattas av åtalet. Samtliga har i sina respektive vittnesförhör uppgett att ansökningarna inte borde ha tagits upp till prövning.

Enligt hovrättens bedömning har det med hänsyn till det nu redovisade inte förelegat behörighet för ambassaden i Abuja att med stöd av artikel 6.1 i viseringskodexen ta upp ansökningarna till prövning.

En ansökan kan, som redan nämnts, accepteras från en person som lagligen uppehåller sig – men inte är bosatt – i jurisdiktionen för det konsulat där ansökan lämnas in, om denne kan motivera varför ansökan inte kan lämnas in vid ett konsulat där denne är bosatt. Enligt den utredning som presenterats i målet föreligger inom Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap, Ecowas, en rätt till fri rörlighet som innebär att ghananer får vistas i Nigeria under tre månader utan särskilt tillstånd. Det får därför antas att sökandena i de aktuella ärendena i och för sig lagligen vistades där. Ambassaden i Abuja skulle då vara behörig att handlägga ansökningarna, om sökanden hade motiverat varför ansökan lämnades in vid denna ambassad (artikel 6.2).

I Handledningen ges exempel på under vilka förhållanden en sådan ansökan kan accepteras. Det är då fråga om situationer i vilka det skulle vara omöjligt för den sökande att söka i sitt bosättningsland, eller när det skulle vara orimligt att kräva att personen återvänder till sitt bosättningsland för att ansöka om visering.

Någon godtagbar motivering till varför ansökan inte lämnades in till danska ambassaden i Accra, Ghana, har sökandena inte lämnat. De uppgifter som några av sökandena faktiskt har lämnat i detta avseende vid sina respektive intervjuer framstår tvärtom i många fall som mycket tveksamma, vilket de lokalanställda också har påtalat vid flera tillfällen. Därmed har inte heller de angivna förutsättningarna i artikel 6.2 varit uppfyllda. När det emellertid gäller ärendena 2:61 och 2:64 innehåller akterna ingen information om vilken eventuell förklaring som sökandena kan ha lämnat. Det kan därmed inte anses uteslutet i dessa fall att sökandena faktiskt kan ha lämnat en godtagbar motivering till varför ansökningarna inte lämnades in vid den danska ambassaden i Accra.

Sammanfattningsvis gör hovrätten bedömningen att någon behörighet för svenska ambassaden i Abuja, Nigeria, att ta upp ansökningarna till prövning inte funnits vare sig enligt artikel 6.1 eller 6.2 i viseringskodexen, med undantag för ansökningarna i ärende 2:61 och 2:64. Att ta upp ärendena till prövning har således varit felaktigt och inneburit ett åsidosättande av vad som gällt för uppgiften.

Frågan är då om Amira Chamdin har haft uppsåt till omständigheten att behörighet saknats för ambassaden. I denna del vill hovrätten framhålla följande. Artikel 6.1 och 6.2 är av grundläggande betydelse för handläggningen av viseringsärenden och tillämpningen av dessa bestämmelser måste som utgångspunkt vara av stort intresse för den som ansvarar för uppgiften. Att Amira Chamdin varit medveten om denna reglering framgår också av den fråga som hon i ett e-postmeddelande ställt till Jan Petter Hammarbäck på Migrationsverket rörande behörighetsfrågans närmare tillämpning avseende ghananer. Det svar hon fick, som närmast hade innebörden av en blank hänvisning till artikel 6, kan inte ha gett henne uppfattningen att det t.ex. förelåg någon praxis som medförde att ambassaden var behörig. Bedömningen av Amira Chamdins uppsåt i denna del måste också göras med beaktande dels av hennes tidigare relativt omfattande yrkesmässiga erfarenhet på området, dels av de slutsatser som hovrätten nedan drar om hennes agerande i förhållande till det av åklagaren påstådda jävet (se om detta under nästföljande rubrik). Mot den nu angivna bakgrunden är det enligt hovrättens mening ställt utom rimligt tvivel att Amira Chamdin har haft uppsåt till omständigheten att det har saknats behörighet för ambassaden när det gäller de nu aktuella ansökningarna.

Amira Chamdin har därmed uppsåtligen vid myndighetsutövning åsidosatt vad som gällt för uppgiften på ett sådant sätt att hon, när hon trots att behörighet saknats har tagit upp ansökningarna till prövning, har gjort sig skyldig till tjänstefel.

Har Amira Chamdin handlagt viseringsärenden trots att hon varit jävig? (Punkten b i gärningsbeskrivningen)

De ovan redovisade reglerna om jäv utgår från den objektivitetsprincip som sedan länge är grundlagsfäst. Den innebär att myndigheterna ska iaktta saklighet och opartiskhet och beakta allas likhet inför lagen (se 1 kap. 9 § regeringsformen). Jävsreglerna syftar till att motverka sådana intressekonflikter som kan ge anledning att ifrågasätta objektiviteten hos en företrädare för en myndighet, såvida inte frågan om opartiskhet uppenbart saknar betydelse. När den som ska handlägga ett ärende ställs inför en intressekonflikt som gör honom eller henne jävig, får han eller hon inte delta i beredningen eller avgörandet av ärendet. Jävsreglerna utgör ett betydelsefullt inslag i det preventiva rättsskyddet och är av central betydelse för allmänhetens förtroende för myndigheterna.

Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till den myndighet som denne företräder. Det är i första hand handläggaren eller beslutsfattaren själv som ska uppmärksamma myndigheten på att han eller hon kan antas vara jävig.

I förarbetena till 1971 års förvaltningslag (prop. 1971:30 del 2 s. 343) nämns som exempel på fall som bör bedömas enligt den s.k. generalklausulen i dåvarande 11 § första stycket 5, som är aktuell i förevarande fall, att någon är uppenbar vän eller ovän med den som är part eller intressent i ärendet, ekonomiskt beroende av en part eller intressent, eller engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.

Som tingsrätten också har funnit framgår det av utredningen, bl.a. av Amira Chamdins egna uppgifter, av e-postkorrespondens och av fotografier, att hon måste ha haft en sådan nära vänskapsrelation med Lester Amarh-Kwantreng att hon i den nämnda generalklausulens mening var jävig att handlägga de ärenden där det har visats att han var intressent. Enligt hovrättens mening är situationen inte sådan att frågan om jäv, om det konstateras ha förelegat, uppenbart har saknat betydelse. En förutsättning för att jäv

ska anses föreligga är dock att Amira Chamdin varit medveten om Lester Amarh-Kwantrengs ställning som intressent.

Av betydelse i sammanhanget är vad som är utrett om den verksamhet som Lester Amarh-Kwantreng bedrev och vad Amira Chamdin måste ha känt till om denna.

Hovrätten gör inledningsvis samma bedömning som tingsrätten att det genom bl.a. de uppgifter som har lämnats av Gideon Nii Ashitey Anum, som stämmer väl överens med den dom som en tysk domstol meddelade mot Lester Amarh-Kwantreng i oktober 2017, är visat att Lester Amarh-Kwantreng under den i målet relevanta tidsperioden bedrivit en verksamhet som innebar att han mot betalning på olika sätt bistod personer som ville ha viseringar till länder i Schengenområdet, bl.a. genom att skola sökanden inför intervjuer vid ambassader och genom att tillhandahålla styrkande handlingar. Den slutsatsen får ytterligare stöd av att vittnena Amoako Offeh och Hanna Mensah har pekat ut Lester Amarh-Kwantreng som den som bistod dem och andra ghananer med viseringsansökningar. Till det kommer att Ibrahim Gaye, Amira Chamdins efterträdare vid ambassaden, uppgett att Lester Amarh-Kwantreng sökt kontakt med honom angående viseringar för ghananer till Sverige och då förespeglat att de kände varandra sedan tidigare.

Genom den tyska domen dömdes Lester Amarh-Kwantreng till ett fängelsestraff för att bl.a. under december 2013 – augusti 2015 yrkesmässigt i flera fall ha ordnat olaglig inresa för utlänningar till Tyskland. Av domen framgår att han hade skolat ghananska medborgare inför viseringsintervjuer på tjeckiska ambassaden i Accra, Ghana, och försett dem med falska dokument som skulle styrka deras återvändaravsikt, något som enligt domen dock saknades eftersom avsikten varit att stanna i Tyskland.

Amira Chamdin har under perioden januari – maj 2014 skickat ett antal e-post-meddelanden från sin e-postadress på ambassaden till e-postadresser som innehåller ordet Kirkkish. Camilla Wester har uppgett att Lester Amarh-Kwantreng i förhör som hon hållit med honom i Tyskland har bekräftat att hans e-postadress innehåller ordet Kirkkish, eftersom han har två barn som heter Kirk och Tish, eller Tisha. Denna omständighet, tillsammans med uppgifter i den tyska domen, innebär att de aktuella e-

postadresserna som innehåller ordet Kirktish enligt hovrättens mening kan knytas till Lester Amarh-Kwantreng. Av innehållet i e-postmeddelandena kan slutsatsen dras dels att Lester Amarh-Kwantreng under den aktuella perioden bistod personer med att få Schengenviseringar vid bl.a. svenska ambassaden i Abuja, Nigeria, dels att Amira Chamdin var medveten om denna verksamhet. E-postmeddelandena innehåller nämligen bl.a. information om vid vilken ambassad viseringsansökningar skulle göras beroende på medborgarskap.

När det gäller i vilken omfattning det kan anses visat att Lester Amarh-Kwantreng har varit intressent i de aktuella ärendena har till att börja med Nationellt forensiskt centrum (NFC) analyserat intyg som har getts in i ärendena. Av NFC:s bedömning framgår att 53 av intygen är utskrivna från samma skrivare. Det ska i detta sammanhang dock framhållas att det i de åberopade akterna gällande ärendena 2:21, 2:28 och 2:55 saknas sådana intyg. Ett av de återstående 50 intygen som således finns i utredningen innehåller uppgifter som innebär att intyget kan knytas till Lester Amarh-Kwantreng, nämligen ärende 2:38 där ”Kirk Tish Properties” anges vara sökandens arbetsgivare med en e-postadress som innehåller ordet Kirktish. Vidare har Amoako Offeh, som är den sökande som ärende 2:28 avser, som redan nämnts pekat ut Lester Amarh-Kwantreng som ansvarig för att bistå ghananer med viseringsansökningar. Till det kommer att Amira Chamdin beträffande ärende 2:6 skickat ett e-postmeddelande från den e-postadress hon använde i tjänsten till sin hotmailadress. E-postmeddelandet inleds med ”Lee” och gäller en överklagandeskrift från sökanden i ärendet.

Mot den bakgrunden kan det hållas för visst att Lester Amarh-Kwantreng måste ha varit engagerad i de ärenden där intygen härrör från samma skrivare, utom såvitt avser ärende 2:21 och 2:55 (se dock nedan om 2:21). En sådan slutsats stämmer väl överens med Gideon Nii Ashitey Anums uppgifter om att Lester Amarh-Kwantreng i sin resebyråverksamhet förfälskade och själv skrev intyg avseende sökandena. Det anförda innebär sammanfattningsvis att det, till en början, är visat att Lester Amarh-Kwantreng var intressent i ärendena 2:1, 2:2, 2:5, 2:6, 2:11, 2:12, 2:18–2:20, 2:25–2:51, 2:54, 2:56–2:58, 2:60–2:63, 2:65 och 2:67–2:70, 2:72 och 2:74.

I utredningen har därutöver följande framkommit om Lester Amarh-Kwantrengs intresse i ärendena och Amira Chamdin's vetskap om detta.

Sökandena i ärendena 2:21, 2:23–2:26, 2:31–2:33, 2:35–2:37, 2:41, 2:42, 2:47, 2:54, 2:58 och 2:63 fanns på den lista som Per-Elof Bengtsson fick av spansk gränspolis och vars namn han vidarebefordrade till Amira Chamdin med fråga om sökandena hade lämnat Schengenområdet. Det förhållandet att Amira Chamdin, enligt egen uppgift, vänt sig till Lester Amarh-Kwantreng för att få hjälp i aktuellt avseende talar mycket starkt för att han måste ha haft full kännedom om sökandena och varit intressent i deras ärenden.

Den omständigheten att ett äktenskapsintyg, aktuellt i ärendena 2:7–2:9, e-postades från en Kirkkish-adress till en e-postadress Amira Chamdin använde knyter Lester Amarh-Kwantreng även till dessa ärenden.

Vidare måste utredningen anses visa att Lester Amarh-Kwantreng har varit intressent i ärende 2:53, med hänsyn till att Amira Chamdin den 29 september 2014, samma dag som viseringsbeslut i ärendet meddelades, skickade ett e-postmeddelande som innehöll sökandens namn till en Kirkkishadress.

Amoako Offeh har under vittnesförhöret i tingsrätten förevisats fotografier av olika personer och uppgett att dessa ingick i den grupp ghananska medborgare som hade rest till Abuja för att få visum vid svenska ambassaden. Enligt honom skulle dessa ha betalat Lester Amarh-Kwantreng för att få bistånd med viseringsansökan. Amoako Offeh har även förevisats fotografier på Lester Amarh-Kwantreng och då uppgett att detta är den person som kallades för ”Boss”. Amoako Offeh's uppgifter framstår som tillförlitliga och stärker ytterligare slutsatsen att Lester Amarh-Kwantreng varit intressent i ärendena 2:20, 2:21, 2:25, 2:27 och 2:31, som avser de utpekade personerna. Dessutom är det genom Amoako Offeh's uppgifter visat att Lester Amarh-Kwantreng var intressent i ärende 2:22. Amoako Offeh's eget ärende är, som nämnts, angett som 2:28.

I övrigt får det anses visat att Lester Amarh-Kwantreng varit intressent i ärende 2:3 och 2:4. I dessa finns nämligen bl.a. resplaner som är identiska med resplaner i flera av de ärenden till vilka Lester Amarh-Kwantreng redan knutits som intressent. Vidare har i ärendena 2:13 och 2:14 en Justice Ayoka undertecknat intyg. Samma person har undertecknat intyg även i andra ärenden där Lester Amarh-Kwantreng visats vara intressent.

Sammanfattningsvis kan således konstateras att hovrätten finner det visat att Lester Amarh-Kwantreng varit intressent i samtliga ärenden utom 2:10, 2:15–2:17, 2:52, 2:55, 2:59, 2:64, 2:66, 2:71 och 2:73.

Mot bakgrund av vad hovrätten kommit fram till när det gäller Amira Chamdins vetskap om Lester Amarh-Kwantrengs verksamhet och med beaktande av hennes inblandning i olika ärenden, samt de likheter som ärendena uppvisar, anser hovrätten det vara styrkt att hon varit medveten om Lester Amarh-Kwantrengs intresse i 62 av de ärenden som omfattas av åtalet.

Amira Chamdin har tagit befattning med ärendena trots att hon kände till att Lester Amarh-Kwantreng, som var uppenbar vän till henne, var delaktig i och intressent i dessa. Det var ägnat att rubba förtroendet för hennes opartiskhet i ärendena. Därmed saknades på grund av jäv rätt för henne att handlägga dem. Amira Chamdin, som under flera år arbetat för svenska myndigheter och inför utlandsstationeringen i Abuja hade fått utbildning i förvaltningsrätt, måste ha insett detta. Hennes agerande att handlägga och fatta beslut i ärendena innebar således att hon uppsåtligen åsidosatte vad som gällde för uppgiften enligt då gällande lydelse av 11 § första stycket 5 förvaltningslagen. Därmed gjorde hon sig skyldig till tjänstefel vad gäller ärendena. Amira Chamdins påstående om att det under relevant tidsperiod saknades föreskrifter, allmänna råd eller andra riktlinjer inom myndigheten (ambassaden) i aktuellt avseende ändrar – mot bakgrund av det som inledningsvis i detta avsnitt framhållits om den anställdes egen skyldighet att uppmärksamma förhållanden som kan antas grunda jäv – inte denna bedömning.

Har Amira Chamdin åsidosatt vad som gällt för uppgiften på det sätt som åklagaren påstått i punkten c, C1–C4, i gärningsbeskrivningen?

När det först gäller Amira Chamdins invändning att åtalet i denna del ska ogillas då det i gärningsbeskrivningen inte, förutom tid och plats, angetts de konkreta rättsfakta som åtalet avser gör hovrätten följande överväganden.

Av 30 kap. 3 § rättegångsbalken följer att domen i ett brottmål inte får avse annan gärning än den för vilken talan i behörig ordning förts. Vilken denna gärning är ska framgå av åklagarens stämningsansökan. I stämningsansökan ska åklagaren, enligt 45 kap. 4 § första stycket 3 samma balk, i gärningsbeskrivningen ange den brottsliga gärningen med angivande av tid och plats för dess förövande samt de övriga omständigheter som behövs för gärningens kännetecknande. Det föreligger inget krav på att gärningsbeskrivningen i detalj beskriver den brottsliga gärningen, men denna måste innehålla de omständigheter som karaktäriserar gärningen som brottslig. Vidare måste gärningsbeskrivningen vara utformad på ett sådant sätt att det är möjligt att urskilja den åtalade gärningen från andra gärningar. Denna individualisering kan ske på olika sätt. Förutom tid och plats för gärningen kan mer eller mindre utförligt anges bl.a. förfaringssätt, omständigheter kring gärningen, gärningens effekter och vem den riktas emot. Vad som är väsentligt ur ren individualiseringssynpunkt är att uppgifterna sammantagna är tillräckliga för att identifiera det allmänna händelseförlopp som åklagaren lägger till grund för sin talan. (Se NJA 2003 s. 486 och RH 2012:63.)

Utformningen av den i målet aktuella gärningsbeskrivningen 2 c, C1–C4, bygger på att Amira Chamdin påstås vid ett antal tillfällen ha underlåtit att vidta nödvändiga åtgärder enligt viseringskodexen. När gärningarna ska ha ägt rum och vilka åtgärder som har underlåtits anges i gärningsbeskrivningen. Den har därmed, enligt hovrättens mening, varit så konkret att Amira Chamdin måste anses ha getts tillräckliga möjligheter att bedöma vad hon ska försvara sig emot.

Frågan är då om Amira Chamdin har åsidosatt vad som gällt för uppgiften genom att fatta beslut om att bevilja Schengenviseringar, trots att kraven i utlänningslagen och viseringskodexen inte var uppfyllda, och genom att vid viseringsprövningen medvetet

underlåta att iaktta enligt viseringskodexen nödvändiga åtgärder och därvid, i strid med viseringskodexen, inte visa tillbörlig uppmärksamhet åt att bedöma om sökandena utgjort en risk för olaglig invandring.

Förutsättningarna för att bevilja Schengenvisering framgår bl.a. av artiklarna 14 och 21 i viseringskodexen. I artikel 32 anges när en viseringsansökan ska avslås.

I artikel 14.1 viseringskodexen redovisas vilka handlingar som ska ges in av den som ansöker om en enhetlig visering för att styrka att inresevillkoren är uppfyllda. Där anges:

- a) Handlingar som visar på syftet med resan.
- b) Handlingar som rör logi, eller som styrker att sökanden har tillräckliga medel för att täcka kostnaderna för logi.
- c) Handlingar som visar att den sökande har tillräckliga ekonomiska medel, både för hela den planerade vistelsen och för återresan till ursprungslandet eller bosättningslandet, eller för transitering till ett tredjeland i vilket sökanden är säker på att få inresetillstånd, eller att sökanden är i stånd att på lagligt sätt skaffa sådana medel i enlighet med artikel 5.1 c och 5.3 i kodexen om Schengengränserna.
- d) Information som gör det möjligt att bedöma sökandens avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan giltighetstiden för den önskade viseringen löper ut.

I bilaga II till viseringskodexen finns en förteckning, som inte är uttömmande, över sådana s.k. styrkande handlingar. Här nämns under avsnitt A dokumentation som har med resans syfte att göra. Vid privatresor kan de styrkande handlingarna omfatta handlingar rörande logi, såsom en inbjudan från en värd, och rörande resrutten. Under avsnitt B finns handlingar upptagna som gör det möjligt att bedöma sökandens avsikt att lämna medlemsstaternas territorium, bl.a. bokning av återresa eller returbiljett, bevis för ekonomiska tillgångar i bosättningslandet, anställningsbevis, bankkontoutdrag, handling som styrker äganderätt till fastighet och bevis på integration i bosättningslandet (familjeband, yrkesställning).

Artikel 21 i viseringskodexen avser kontroll av inresevillkoren och riskbedömning. Särskild uppmärksamhet bör i det sammanhanget ägnas åt att bedöma huruvida sökanden utgör en risk för olaglig invandring och huruvida han eller hon har för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när viseringen löper ut (artikel 21.1). Av artikel 21.3 b i kodexen framgår att konsulatet, när det kontrollerar om sökanden uppfyller inresevillkoren, bl.a. ska kontrollera sökandens skäl rörande den avsedda vistelsens syfte och att sökanden har tillräckliga medel för sitt uppehälle både för den planerade vistelsens längd och för återresan till ursprungslandet eller bosättningslandet.

En ansökan om visering ska avslås bl.a. om sökanden inte kan styrka ändamålet för den planerade vistelsen (artikel 32.1 a ii). Detsamma gäller om sökanden inte tillhandahåller bevis på att han eller hon har tillräckliga medel för sitt uppehälle både under den planerade vistelsen och för återresan till ursprungslandet eller bosättningslandet (artikel 32.1 a iii). Vidare gäller att ansökan ska avslås om det föreligger rimliga tvivel på äktheten hos de styrkande handlingar som sökanden lämnat in eller på innehållets sanningsenlighet, tillförlitligheten hos sökandens utsagor eller dennes avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan den sökta viseringen löper ut (artikel 32.1 b).

Amira Chamdin har bestritt att hennes prövning av de aktuella ärendena varit i strid med utlänningslagen och viseringskodexen på sätt som åklagaren har gjort gällande. Hon har förnekat att hon vid sin prövning inte visat tillbörlig uppmärksamhet åt att bedöma om sökandena utgjort en risk för olaglig invandring eller huruvida sökandena haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökandena ansökt om löper ut och anför att tidigare migrationshandläggare gjort på samma sätt som hon. Hon har framhållit att hennes handläggning således inte har avvikit från den praxis som gällde vid den aktuella tiden.

Amira Chamdin har vidare anförts bl.a. följande. Hon har kontrollerat såväl förekomst av alla nödvändiga handlingar i ärendena som äktheten av handlingarna när det krävdes genom att t.ex. kontakta banker om ingivna bankkontoutdrag. Om det behövts har hon begärt in ytterligare styrkande handlingar. Hon har haft tillgång till originalhandlingar, t.ex. passen där samtliga sidor fanns med. Det kan ha funnits fler

handlingar i ärendena än vad som framgår av åklagarens skriftliga bevisning. Hon fick heller aldrig fick någon anmärkning om att hennes handläggning inte skulle vara korrekt.

När det gäller bedömningen av om Amira Chamdin vid sin prövning har underlåtit att vidta de åtgärder som åklagaren påstår i C1–C4 är det, till en början, naturligt att förutom i viseringskodexens bestämmelser söka vägledning i Handledningen.

I Handledningens del II punkt 7.1 under rubriken ”Grundprinciper” anges, angående den prövning som ska ske enligt viseringskodexens artikel 21, bl.a. följande. Hur ingående granskningen bör vara beror på den risk som den sökande utgör med hänsyn tagen till hans eller hennes nationalitet, lokala förhållanden, profil och personliga historia. Varje ansökan ska bedömas för sig och på grundval av all tillgänglig information.

I del II punkt 7.5 i Handledningen anges bl.a. följande. Konsulatet ska särskilt kontrollera om det uppgivna syftet med den planerade vistelsen är logiskt och trovärdigt och om stöddokumentet motsvarar det uppgivna syftet. Konsulatet ska även kontrollera bl.a. om syftet med resan följer ett mönster för olaglig anställning eller invandring: flera enskilda sökande som kommer från samma region och alltid bokar samma hotell kan ge skäl till misstanke.

I del II punkt 7.6.2. anges vidare bl.a. följande. Konsulatet bör uppskatta både hur stora ekonomiska medel som fordras för vistelsen och trovärdigheten av de ekonomiska medel som den sökande uppger sig ha. Konsulatet bör alltid bedöma tillförlitligheten hos de uppgifter om medel för uppehållet som den sökande framlägger i enlighet med de lokala förutsättningarna.

Handledningens del II punkt 7.12 behandlar bedömningen av risken för olaglig invandring på medlemsstaternas territorium, dvs. att den sökande använder resesyften som turism, affärer, studier eller familjebesök som förevändning för permanent olaglig bosättning, och den sökandes avsikt att lämna territoriet innan giltighetstiden för viseringen löper ut.

Hovrätten konstaterar inledningsvis att även om varje ansökan ska bedömas för sig uppvisar majoriteten av de ansökningar som omfattas av åtalet så stora likheter, såväl när det gäller innehållet i de dokument och muntliga uppgifter som lämnats som det faktum att flera av de sökande kommer från samma ort i Ghana, att de utan tvekan följer ett mönster. Detta måste få betydelse för bedömningen av Amira Chamdins handläggning av ärendena. Vid bedömningen i denna del går det inte heller att bortse från vad hovrätten funnit styrkt genom redan gjorda bedömningar ovan, nämligen att Amira Chamdin tagit upp alla utom två av de i målet aktuella viseringsärendena till prövning trots att behörighet saknats, samt att hon varit medveten om Lester Amarh-Kwantrengs verksamhet och handlagt majoriteten av ärendena trots att jäv förelegat.

Som flera vittnen har uppgett, vilket hovrätten redan har berört, står det klart att korruption är ett utbrett problem i Nigeria och att falska handlingar är vanligt förekommande. Majoriteten av befolkningen i denna del av Afrika är dessutom mycket fattig. Svante Edqvist har uttryckt det som att den absoluta merparten av befolkningen i Nigeria omöjligen skulle kunna spara ihop 20 000 – 30 000 kr för att turista i Sverige ett antal veckor, särskilt inte mot bakgrund av att en sådan summa pengar kan räcka till flera års försörjning i Nigeria.

Enligt bl.a. David Lindstrand och Kenneth Fluor är utgångspunkten att äktheten av alla dokument i Nigeria – t.ex. passhandlingar, identitetskort och körkort – måste ifrågasättas eftersom korruptionen är så utbredd. Bevisvärdet sett för sig av ett nigerianskt uppehållstillstånd, särskilt om det dessutom är utfärdat i nära anslutning till ansökan, är därför lågt. Härtill kommer att de lokalanställda i flera av ärendena har uppmärksammat att de svar som sökandena har lämnat i intervjuerna ger anledning att ifrågasätta deras trovärdighet och tillförlitligheten av deras uppgifter. De lokalanställda har i dessa fall fogat skriftliga anmärkningar om detta till den intervjudokumentation som lagts in i ärendet.

Mot den nu angivna bakgrunden framstår det som närmast osannolikt att någon av de sökande skulle avsätta en ansevärd summa pengar till att semestra, oftast på egen hand, under flera veckors tid i Sverige. Inte heller framstår vad sökandena har uppgett om sina ekonomiska förhållanden som trovärdigt. Tvärtom måste omständigheterna vid

ambassadens prövning av ansökningarna ha gett anledning till påtaglig misstanke om att sökandena använt turism som resesyfte som en förevändning för en tänkt permanent olaglig bosättning, och att sökandena således inte haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan giltighetstiden för viseringen löpt ut.

Charlotte Rydberg, David Lindstrand, Kenneth Fluor och Svante Edqvist, som alla har kunskap om viseringskodexens bestämmelser, har granskat de ärenden som omfattas av åtalet. Samtliga har i sina respektive förhör uppgett att, för det fall ansökningarna skulle ha tagits upp till prövning, visering inte skulle ha beviljats.

Amira Chamdins handläggning av ärendena måste därför i samtliga fall utom beträffande ärendena 2:61 och 2:64, där materialet i akterna är för knapphändigt för att en bedömning ska kunna göras, med anledning av det nu anförda anses vara klart felaktig. Amira Chamdin har därvid i strid med viseringskodexen vid sin prövning inte visat tillbörlig uppmärksamhet åt att bedöma om sökandena utgjort en risk för olaglig invandring eller huruvida sökandena haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som respektive sökande ansökt om löper ut (återvändaravsikt).

Amira Chamdin har emellertid anført att hennes beslut inte avvek från praxis vid den aktuella tiden. Även om handläggningen rent objektivt skulle vara felaktig har hon framhållit att hon inte förstått det eftersom hon således inte har handlat annorlunda än vad som var brukligt vid den aktuella tiden.

För att visa bl.a. vilken praxis som gällde vid den aktuella tiden har åklagaren som ny bevisning i hovrätten åberopat dels vittnesförhör med Svante Edqvist, som år 2012 utförde i huvudsak samma uppgifter i Abuja som Amira Chamdin, dels vittnesförhör med Margit Thomsen, som under den aktuella tidsperioden var ambassadör vid den danska ambassaden i Accra, Ghana, där ghananer i första hand skulle ansöka om Schengenvisering. Såväl Svante Edqvist som Margit Thomsen har uppgett att som utgångspunkt beviljades bara s.k. bona fide-personer Schengenvisering. Svante Edqvist har berättat att det rörde sig om välbärgade personer där det inte förelåg någon

osäkerhet om syftet med resan, oftast affärsmän som deltog i svenska utvecklingsprogram och reste till Sverige på inbjudan från olika bolag som de arbetade med. Enligt Svante Edqvist kontrollerades inbjudan alltid, t.ex. genom att kontakt togs med den som bjudit in personen. Enligt Margit Thomsen fanns ett visst utrymme för att bevilja visering även för personer som deltog i sport- och kulturutbyte och för personer som reste för turism i samband med familjebesök.

Hovrätten konstaterar att Amira Chamdins viseringsbeslut i samtliga fall, utom i ärende 2:61 och 2:64 där innehållet i de åberopade akterna är för knapphändigt för att medge bedömning i detta avseende, avviker tydligt från den praxis som Svante Edqvist och Margit Thomsen har redogjort för. Någon anledning till detta eller till att det som kommer till uttryck i viseringskodexen, Handledningen eller den information om stor återhållsamhet vid beviljande av viseringar som lämnades till Amira Chamdin av hennes företrädare Nadja Francis i en promemoria den 30 augusti 2013 inte skulle iaktas av henne har inte framkommit. Amira Chamdins påstående om praxis vid ambassaden saknar således stöd i utredningen.

Det är därmed visat att Amira Chamdin har fattat beslut om att bevilja Schengenvisering trots att kraven inte varit uppfyllda enligt 3 kap. 1 § utlänningslagen och artiklarna 14, 21 och 32 viseringskodexen. Hon har vid prövningen av dessa ärenden underlåtit att grunda bedömningen på äktheten och tillförlitligheten i de handlingar som lagts fram (C1) och/eller på sanningshalten och tillförlitligheten hos sökandenas utsagor rörande deras motivering till syftet med den planerade resan (C2) och/eller rörande bevis på att sökanden haft tillräckliga medel för sin planerade resa (C3).

Åklagaren har också gjort gällande att Amira Chamdin felaktigt har underlåtit att begära ytterligare handlingar som kunnat styrka den avsedda vistelsens syfte och villkor (C4) samt även åberopat artikel 24 i viseringskodexen till stöd för sina påståenden under 2 c. Det framstår emellertid som uteslutet att kompletteringar i ärendena skulle ha kunnat leda till att visering skulle ha beviljats, varför påståendet under C4 saknar relevans för hovrättens prövning. Eftersom åklagarens gärningsbeskrivning inte omfattar påstående om att Amira Chamdin ska dömas för tjänstefel

med anledning av viseringsbeslutens giltighetstid eller längden på den tillåtna vistelsen är inte heller artikel 24 i viseringskodexen relevant för prövningen.

Det måste, särskilt mot bakgrund av att Amira Chamdin har visats vara medveten om Lester Amarh-Kwantrengs verksamhet och handlagt ett stort antal ärenden trots att jäv förelegat, anses uteslutet att Amira Chamdin av misstag eller oaktsamhet skulle ha begått så många fel i handläggningen som det nu är fråga om. Den slutsatsen får ytterligare stöd av vad de lokalanställda har berättat om Amira Chamdins inställning till annan personals deltagande i handläggningen av de nu aktuella ärendena. I detta sammanhang har flera av dem framhållit att Amira Chamdin tidvis reagerat starkt på ifrågasättanden och att hon i något fall har försökt hindra diskussioner om enskilda ärenden med överordnad personal. Enligt hovrättens mening är det sammantaget styrkt att Amira Chamdin uppsåtligen vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet även i nu aktuella avseenden åsidosatt vad som gällt för uppgiften.

Sammanfattande bedömning av skuldfrågan i åtalpunkt 2, och bedömning av frågan om rubricering

Sammanfattningsvis ska Amira Chamdin således dömas för tjänstefel i totalt 73 fall (2:1–2:63 och 2:65–2:74) och tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

I 20 kap. 1 § andra stycket brottsbalken anges vissa omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett tjänstefelbrott är att bedöma som grovt.

En sådan omständighet är om gärningen har inneburit att tjänstemannen allvarligt missbrukat sin ställning. Härmed avses att någon missbrukar de befogenheter som tjänsteställningen ger honom eller henne. En annan omständighet är om gärningen för någon enskild eller det allmänna har medfört allvarligt förfång eller otillbörlig förmån som är betydande. (Se prop. 1988/89:113 s. 25)

Amira Chamdin har haft till uppgift att bl.a. pröva ansökningar om Schengenvisering. I den uppgiften ligger att tillvarata inte bara Sveriges utan samtliga medlemsstaters intressen. Av den anledningen ska vid beslutsfattandet iaktas för medlemsstaterna

gemensamma bestämmelser. Ett av syftena bakom Schengenregelverket är att stärka åtgärderna mot internationell kriminalitet och olaglig invandring. Amira Chamdin har vid ett stort antal tillfällen uppsåtligen brutit mot regelverket och dess syfte. Hon måste anses allvarligt ha missbrukat sin ställning när hon felaktigt har fattat beslut om att bevilja Schengenviseringar. Detta har medfört ett allvarligt förfång för det allmänna och för Schengens övriga medlemsstater, samt en otillbörlig förmån för enskilda som är betydande. Det anförda, liksom den omständigheten att Amira Chamdin har låtit ett jävsförhållande påverka handläggningen av ärendena, medför att de gärningar som Amira Chamdin har gjort sig skyldig till sammantaget måste bedömas som grova tjänstefel. Att utredningen inte med tillräcklig styrka kan anses visa att gärningarna har ingått som ett led i grov organiserad brottslighet påverkar inte denna bedömning.

Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med det anförda och gärningarna ska alltså rubriceras som grova tjänstefel.

Påföljd

För grovt tjänstefel döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Amira Chamdin har nu befunnits skyldig till grovt tjänstefel genom överträdelser i 73 fall.

Vid bedömningen av straffvärdet ska domstolen som utgångspunkt inte på nytt beakta sådana försvårande omständigheter som redan legat till grund för bedömningen av brottets rubricering, om dessa medfört att brottet bedömts som grovt. I vissa fall kan emellertid sådana omständigheter som har beaktats vid bedömningen av brottets svårhetsgrad ha relevans även vid straffvärdebedömningen, t.ex. om värdet av dem inte fått fullt genomslag genom rubriceringen.

Enligt hovrättens mening innebär både det mycket stora antalet felaktiga beslut som Amira Chamdin har fattat, och de starka skyddsintressen som har hotats genom hennes gärningar, att straffvärdet för gärningarna överstiger stadgat straffminimum för grovt tjänstefel. De nu nämnda faktorerna kan alltså inte anses ha fått fullt genomslag redan genom rubriceringen.

Till detta kommer att det finns anledning att se särskilt allvarligt på några av de ärenden där sökandena har varit mycket unga och där det framstår som oklart om uppgivna familjeförhållanden är verkliga. Enligt Svante Edqvist och Margit Thomsen var trafficking vid tiden för gärningarna ett reellt problem i Västafrika, som det var nödvändigt att beakta vid prövning av viseringsärenden. Svante Edqvist har som sin uppfattning uttalat att ambassaden, i ett flertal av de ärenden som han granskat, inte bara borde ha avslagit ansökan utan även ha kontaktat Nigerias antitraffickingorgan National Agency for the Prohibition of Trafficking in Persons (NAPTIP). Även om det saknas utredning i målet om att trafficking faktiskt har förekommit i något av ärendena kan det konstateras att Amira Chamdins agerande i vart fall har medfört ökade risker för detta.

Mot bakgrund av det nu sagda anser hovrätten att det samlade straffvärdet för den brottslighet Amira Chamdin döms för uppgår till fängelse i ett år och sex månader.

Amira Chamdin är inte tidigare dömd för brott i Sverige. Hon dömdes dock av en domstol i Nederländerna den 24 april 2018 för medhjälp till människohandel under tiden den 27 augusti – 7 september 2015. Påföljden bestämdes till villkorligt fängelse i två månader med en prøvotid om två år, med villkoret att Amira Chamdin inte fick göra sig skyldig till straffbar gärning före prøvotidens slut. Domen har vunnit laga kraft och är till fullo verkställd.

Hovrätten ska med anledning av det anförda, som också tingsrätten har gjort, beakta bestämmelserna i 34 kap. brottsbalken. Bestämmelserna ska tillämpas i lydelsen före den 1 juli 2016 eftersom tillämpningen av reglerna i nu gällande lydelse inte är förmånligare för Amira Chamdin.

De i detta mål aktuella gärningarna har begåtts före den dom som meddelades av den nederländska domstolen. Som även tingsrätten har funnit ska Amira Chamdin dömas särskilt för nu aktuella brott.

Utredningen har varit mycket omfattande. Den tid som har krävts för att den ska slutföras är mot den bakgrunden i och för sig inte anmärkningsvärd. Även med

beaktande av detta får det dock, i den mening som avses i 29 kap. 5 § första stycket 3 och 9 brottsbalken jämförd med artikel 6.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, anses ha förflutit lång tid sedan brotten begicks. Med hänsyn härtill och med tillämpning av 34 kap. 3 § andra stycket brottsbalken, anser hovrätten att straffmättningsvärdet skäligen bör bestämmas till fängelse i ett år.

Inget annat har framkommit än att Amira Chamdin lever under ordnade förhållanden avseende arbete och bostad. Med hänsyn till straffvärdet kan någon annan påföljd än fängelse inte komma i fråga. Amira Chamdin ska därför dömas till fängelse i ett år och tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Ersättning

Det ersättningsanspråk som försvararen har framställt är skäligt och begärd ersättning ska därför tillerkännas honom. Amira Chamdin döms nu för en allt övervägande del av det som åklagaren har lagt henne till last. Hennes ekonomiska förhållanden är sådana att hon i och för sig kan åläggas att betala tillbaka försvararkostnaden i hovrätten till staten. Med hänsyn till att Amira Chamdin av tingsrätten har ålagts att återbetala del av försvararkostnaden där samt till att betalningsskyldigheten och påföljden tillsammans ska utgöra en lämplig reaktion på brottsligheten, anser hovrätten dock att kostnaden för försvaret i hovrätten ska stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2021-02-19

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Jens Wieslander och Viveca Lång, referent, tf. hovrättsassessorn Karin Hallåker samt nämndemännen Mohibul Ezdani Khan (skiljaktig) och Christina Järnstedt.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Avräkningsunderlag bifogas.

Skiljaktig mening i hovrätten

Nämndemannen Mohibul Ezdani Khan är skiljaktig enligt vad som framgår nedan.

Jag vill att domskälen beträffande åtalspunkten 1 ska ha följande lydelse: Åklagaren har inte lyckats bevisa något av det han har gjort gällande avseende Amira Chamdins agerande i denna del. Alltför stora osäkerheter föreligger när det gäller att knyta Amira Chamdin till chattkonversationerna nr 136 och 139, eftersom telefonen kan ha använts av flera andra personer. Vidare är Gideon Nii Ashitey Anums uppgift om att Amira Chamdin har överlämnat kort till Lester Amarh-Kwantreng alltför osäker för att kunna läggas till grund för en fällande dom i denna del. Åtalet mot Amira Chamdin i nu aktuell del ska därför ogillas.

Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med majoriteten.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

DOM
2019-04-26
meddelad i
Stockholm

Mål nr B 16037-15

PARTER (Antal tilltalade:1)

Tilltalad

Amira Chamdin, 19710719-0766
Ölandsresan 146
757 55 Uppsala

Offentlig försvarare:
Advokat Jonas Tamm
Fria Advokater KB
Box 12706
112 94 Stockholm

Motpart

1. Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

2. Migrationsverket
601 70 Norrköping

3. Regeringskansliet
Förvaltningsavdelningen
103 33 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Robert Engstedt och vice chefsåklagare Eva-Lena Wessman
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption
Box 57
101 21 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Tjänstefel, 20 kap 1 § 1 st brottsbalken
2014-06-23 -- 2014-06-24, 2:6
2014-07-02 -- 2014-07-03, 2:7
2014-07-02 -- 2014-07-03, 2:8
2014-07-02 -- 2014-07-03, 2:9
2014-08-21 -- 2014-08-22, 2:20
2014-08-26, 2:21
2014-08-26, 2:23

Dok.Id 2015334

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 654 10

E-post:
stockholms.tingsratt.avdelning4@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

2014-08-26, 2:25
2014-08-27, 2:26
2014-09-01, 2:31
2014-09-02, 2:33
2014-09-02, 2:35
2014-09-03, 2:36
2014-09-03, 2:37
2014-09-09, 2:38
2014-09-10, 2:41
2014-09-10, 2:42
2014-09-16 -- 2014-09-17, 2:46
2014-09-17, 2:47
2014-09-29, 2:53
2014-10-13 -- 2014-10-14, 2:58
2014-10-29, 2:63
2014-11-18 -- 2014-11-19, 2:74

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Medhjälp till grov urkundsförfälskning, 14 kap 3 § samt 23 kap 4 § brottsbalken
2014-12-01 -- 2015-01-31
2. Grovt tjänstefel, 20 kap 1 § 2 st brottsbalken
2014-06-04, 2:1
2014-06-18, 2:2
2014-06-18, 2:3
2014-06-20 -- 2014-06-23, 2:4
2014-06-20 -- 2014-06-23, 2:5
2014-07-02 -- 2014-07-03, 2:10
2014-07-07, 2:11
2014-07-09, 2:12
2014-07-09, 2:13
2014-07-09, 2:14
2014-07-14, 2:15
2014-07-14, 2:16
2014-07-15, 2:17
2014-08-19, 2:18
2014-08-19, 2:19
2014-08-26, 2:22
2014-08-26, 2:24
2014-08-27, 2:27
2014-08-27, 2:28
2014-08-27, 2:29
2014-09-01, 2:30
2014-09-01, 2:32
2014-09-02, 2:34
2014-09-09, 2:39
2014-09-10 -- 2014-09-11, 2:40

2014-09-10, 2:43
2014-09-10 -- 2014-09-11, 2:44
2014-09-16 -- 2014-09-17, 2:45
2014-09-23, 2:48
2014-09-23, 2:49
2014-09-23, 2:50
2014-09-23, 2:51
2014-09-24, 2:52
2014-10-08 -- 2014-10-10, 2:54
2014-10-08 -- 2014-10-09, 2:55
2014-10-08 -- 2014-10-09, 2:56
2014-10-13, 2:57
2014-10-13, 2:59
2014-10-20 -- 2014-10-27, 2:60
2014-10-22, 2:61
2014-10-20 -- 2014-10-27, 2:62
2014-10-29, 2:64
2014-10-29, 2:65
2014-11-05 -- 2014-11-06, 2:66
2014-11-10 -- 2014-11-11, 2:67
2014-11-10 -- 2014-11-11, 2:68
2014-11-10 -- 2014-11-11, 2:69
2014-11-11 -- 2014-11-12, 2:70
2014-11-12 -- 2014-11-18, 2:71
2014-11-17 -- 2014-11-18, 2:72
2014-11-18 -- 2014-11-19, 2:73

Påföljd m.m.

Villkorlig dom

Lagrum som åberopas

34 kap 1 § 1 st 2 p brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2016

34 kap 3 § 2 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2016

Förverkande och beslag

1. Beslagen av pass, bankbok m.m. ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Amira Chamdin (beslagsliggare 2015-5000-BG121406 punkt 1,3-9).
2. Beslagen av hårddisk, USB-minne m.m. ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Utrikesdepartementet (beslagsliggare 2015-5000-BG52249 punkt 1-4, 2015-5000-BG52797 punkt 1, 2015-5000-BG112101 punkt 1-11).
3. Beslagen av akter, pass m.m. ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Migrationsverket (beslagsliggare 2015-5000-BG123779 punkt 1-74, 2016-5000-BG34332 punkt 1-2, 2016-5000-BG43053 punkt 1-12).

4. Beslagen av akter ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Regeringskansliet (beslagsliggare 2018-5000-BG17047 punkt 1-3).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

Jonas Tamm får ersättning av staten med 1 560 456 kr varav 312 091 kr avser mervärdesskatt. Amira Chamdin ska betala 150 000 kr av denna kostnad till staten.

INNEHÅLL

BAKGRUND	6
YRKANDEN M.M.	11
UTVECKLING AV TALAN	16
UTREDNINGEN	29
FÖRHÖRSUPPGIFTER	30
TINGSRÄTTENS BEDÖMNING	80
Inledande anmärkningar	80
Åtalspunkten 1	80
Åtalspunkten 2	82
<i>Allmänna utgångspunkter</i>	82
<i>Behörighetsfrågan, punkten a) i gärningsbeskrivningen</i>	85
<i>Jävsfrågan, punkten b) i gärningsbeskrivningen</i>	87
<i>Påstådd felaktig handläggning i övrigt, punkten c) i gärningsbeskrivningen</i>	91
<i>Rubricering</i>	98
Påföljd	99
Frihetsberövanden.....	100
Beslag	100
Försvaramansättning	100
Återbetalningsskyldighet till staten för försvararkostnaderna	101
Brottsofferfond	102
HUR MAN ÖVERKLAGAR	102
Skiljaktig mening	102

BAKGRUND

Schengensamarbetet, som för närvarande omfattar 26 länder, innebär att människor som lagligen vistas inom de aktuella länderna kan röra sig fritt inom Schengenområdet. Detta gäller oavsett om resenären är medborgare i ett Schengenland eller inte. För medborgare i länder utanför Schengenområdet gäller dock särskilda regler. Tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd i ett Schengenland får röra sig fritt i andra Schengenländer under tre månader men de kan behöva anmäla sig till landets myndigheter vid inresan och de måste ha med sig sitt pass och uppehållstillstånd. Personer från ett antal länder utanför Schengen, som inte har uppehållstillstånd i ett Schengenland, behöver enligt Schengenländernas gemensamma viseringsregler visum för att resa till ett land inom Schengen. Detta gäller bl.a. medborgare i Ghana.

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex), som är direkt tillämplig i Sverige, är ett gemensamt regelverk för medlemsstaterna angående förfaranden och villkor för utfärdande av viseringar för transitering genom medlemsstaternas territorium eller för planerade vistelser där som inte varar längre än tre månader under en sexmånadersperiod. Kommissionen har även utfärdat en handbok gällande viseringsprövning (handboken).

EU:s viseringskodex innehåller bl.a. följande bestämmelser.

Artikel 6**Konsulär territoriell behörighet**

1. En viseringsansökan ska prövas och beslutas av konsulatet för den behöriga medlemsstat inom vars jurisdiktion sökanden är lagligt bosatt.
2. Ett konsulat för den behöriga medlemsstaten ska pröva och fatta beslut om en ansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare som lagligen vistas men inte är bosatt i dess jurisdiktion, om sökanden har motiverat varför ansökan lämnades in vid detta konsulat.

Artikel 14

Styrkande handlingar

1. När ansökan gäller en enhetlig visering ska sökanden ge in följande:

- a) Handlingar som anger syftet med resan.
- b) Handlingar som rör logi, eller som styrker att han har tillräckliga medel för att täcka kostnaderna för logi.
- c) Handlingar som anger att den sökande har tillräckliga ekonomiska medel, både för hela den planerade vistelsen och för återresan till ursprungslandet eller bosättningslandet, eller för transitering till ett tredjeland i vilket han är säker på att få inresetillstånd, eller att han är i stånd att på lagligt sätt skaffa sådana medel i enlighet med artikel 5.1 c och 5.3 i kodexen om Schengengränserna.
- d) Information som gör det möjligt att bedöma sökandens avsikt att lämna medlemsstaterna territorium innan giltighetstiden för den önskade viseringen löper ut.

2. När ansökan gäller visering för flygplatstransitering ska sökanden ge in följande:

- a) Handlingar som rör den fortsatta resan till det slutliga målet efter den avsedda flygplatstransiteringen.
- b) Information som gör det möjligt att bedöma sökandens avsikt att inte resa in på medlemsstaternas territorium.

3. Bilaga II innehåller en icke uttömmande förteckning över styrkande handlingar som konsulatet kan kräva av sökanden för att kontrollera om villkoren i punkterna 1 och 2 är uppfyllda.

4. Medlemsstaterna får kräva att sökanden, genom att fylla i ett formulär som utformats av varje medlemsstat, ger in handlingar som styrker ett sponsoråtagande och/eller privat inkvartering. Detta formulär ska särskilt ange följande

- a) Om syftet är att styrka sponsoråtagandet och/eller logi.
- b) Om värden är en enskild, ett företag eller en organisation.
- c) Vårdens identitet och kontaktuppgifter.
- d) Den eller de sökande som inbjudits.
- e) Logiets adress.
- f) Vistelsens längd och syfte.
- g) Eventuella familjeband med värden.

...

5. Inom ramen för det lokala Schengensamarbetet ska det bedömas om det finns behov av att i varje enskild jurisdiktion komplettera och harmonisera förteckningen över styrkande handlingar för att ta hänsyn till lokala förhållanden.

6. Konsulat får göra undantag från ett eller flera av kraven i punkt 1 när det gäller en sökande vars integritet och pålitlighet de känner till, särskilt den lagliga användningen av tidigare viseringar, om det inte finns några tvivel på att sökanden kommer att uppfylla kraven i artikel 5.1 i kodexen om Schengengränserna vid tidpunkten för passerandet av medlemsstaternas yttre gränser.

Prövning av och beslut om viseringsansökningar***Artikel 18*****Fastställande av vilket konsulat som är behörigt**

1. När en ansökan har lämnats in ska konsulatet kontrollera om det är behörigt att pröva ansökan och fatta beslut om den i enlighet med artiklarna 5 och 6.
2. Om konsulatet inte är behörigt, ska det utan dröjsmål lämna tillbaka ansökan och eventuella handlingar som sökanden lämnat in, återbetala viseringsavgiften och ange vilket konsulat som är behörigt.

Artikel 21**Kontroll av inresevillkoren och riskbedömning**

1. Vid prövningen av ansökningar om enhetlig visering ska det fastställas huruvida sökanden uppfyller inresevillkoren i artikel 5.1 a, c, d och e i kodexen om Schengengränserna, och särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att bedöma huruvida sökanden utgör en risk för olaglig invandring eller en risk för medlemsstaternas säkerhet och huruvida sökanden har för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökanden ansökt om löper ut.
2. I samband med varje viseringsansökan ska VIS konsulteras i enlighet med artiklarna 8.2 och 15 i VIS-förordningen. Medlemsstaterna ska se till att alla sökkriterier i artikel 15 i VIS-förordningen används fullt ut för att undvika avslag på oriktiga grunder och oriktiga identifieringar.
3. När konsulatet kontrollerar huruvida sökanden uppfyller inresevillkoren ska det kontrollera
 - a) att den reshandling som läggs fram inte är en efterbildning eller förfälskning,
 - b) sökandens skäl rörande den avsedda vistelsens syfte och villkor, och att sökanden har tillräckliga medel för sitt uppehålle både för den planerade vistelsens längd och för återresan till ursprungslandet eller bosättningslandet, eller för transitering till ett tredjeland, i vilket han är säker på att beviljas inresa, eller är i stånd att på laglig väg anskaffa sådana medel,
 - c) om personen finns på en spärrlista i Schengens informationssystem (SIS), i syfte att vägras inresa,
 - d) att sökanden inte anses utgöra något hot mot medlemsstaternas allmänna ordning, inre säkerhet eller folkhälsa enligt definitionen i artikel 2.19 i kodexen om Schengengränserna eller någon av medlemsstaternas internationella förbindelser, särskilt när det inte finns någon registrering i medlemsstaternas nationella databaser som syftar till att vägra inresa av dessa skäl,
 - e) att sökanden i tillämpliga fall innehar lämplig och giltig medicinsk reseförsäkring.
4. Konsulatet ska, i tillämpliga fall, kontrollera längden på tidigare och planerade vistelser för att förvissa sig om att sökanden inte har överskridit den maximalt tillåtna vistelsetiden på medlemsstaternas territorium, oberoende av eventuella vistelser som tillåts genom nationell visering för längre vistelse eller uppehållstillstånd utfärdat av en annan medlemsstat.

5. Medlen för det planerade uppehållet ska bedömas i enlighet med längden på och syftet med vistelsen och med hänsyn till genomsnittspriserna i den eller de berörda medlemsstaterna för kost och rum i budgetlogi multiplicerat med antalet dagar för vistelsen, på grundval av de referensbelopp som fastställs av medlemsstaterna i enlighet med artikel 34.1 c i kodexen om Schengengränserna. Bestyrkandet av sponsoråtagande och/eller privat inkvartering kan också utgöra bevis på tillräckliga medel för uppehälle.

6. Vid prövning av en ansökan om visering för flygplatstransitering ska konsulatet särskilt kontrollera

a) att den resehandling som läggs fram inte är en efterbildning eller förfälskning,

b) den berörda tredjelandsmedborgarens avrese- och bestämmelseort samt att den planerade rutten och flygplatstransiteringen är sammanhängande,

c) bestyrkandet av den fortsatta resan till den slutliga bestämmelseorten.

7. Bedömningen av en ansökan ska särskilt grundas på äktheten och tillförlitligheten hos de handlingar som lagts fram och på sanningsenligheten och tillförlitligheten hos sökandens utsagor.

8. Under prövningen av en ansökan kan konsulaten i motiverade fall kalla sökanden till en intervju och begära ytterligare handlingar.

9. Ett tidigare avslag på en viseringsansökan ska inte automatiskt medföra avslag på en ny ansökan. En ny ansökan ska bedömas på grundval av all tillgänglig information.

Artikel 24

Utfärdande av enhetlig visering

1. Viseringens giltighetstid och längden på den tillåtna vistelsen ska grunda sig på den prövning som anges i artikel 21.

En visering kan utfärdas för en, två eller flera inresor. Giltighetstiden får inte överstiga fem år. När det gäller transitering ska den tillåtna vistelsens längd motsvara den tid det tar att fullgöra syftet med transiteringen.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12 a ska viseringens giltighetstid omfatta en ”tilläggsfrist” på 15 dagar.

Medlemsstaterna får med hänsyn till allmän ordning eller på grund av någon av medlemsstaternas internationella förbindelser besluta att inte bevilja en sådan tilläggsfrist.

2. Utan att det påverkar artikel 12 a ska viseringar för flera inresor utfärdas med en giltighetstid mellan sex månader och fem år om följande villkor är uppfyllda:

a) Sökanden visar sitt behov av eller motiverar sin avsikt att resa ofta och/eller regelbundet, särskilt på grund av sin yrkes- eller familjesituation, som exempelvis personer som reser i affärer, statstjänstemän som regelbundet står i officiell kontakt med medlemsstater och EU-institutioner, företrädare för det civila samhällets organisationer som reser i samband med yrkesutbildning, seminarier och konferenser, familjemedlemmar till unionsmedborgare, familjemedlemmar till tredjelandsmedborgare som är bosatta i medlemsstaterna samt sjömän, och

b) sökande visar sin integritet och tillförlitlighet, särskilt den lagliga användningen av tidigare enhetliga viseringar eller viseringar med territoriellt begränsad giltighet, sin ekonomiska situation i ursprungslandet och sin ärliga avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan giltighetstiden löper ut för den visering som ansökan avser.

3. De uppgifter som återfinns i artikel 10.1 i VIS-förordningen ska registreras i VIS när det har fattats ett beslut om att utfärda en sådan visering.

Artikel 32

Avslag på ansökan om visering

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 25.1, ska en ansökan om visering avslås

a) om sökanden

i) ger in en resehandling som utgör en efterbildning eller förfälskning,

ii) inte kan styrka ändamålet och villkoren för den planerade vistelsen,

iii) inte tillhandahåller bevis på att han har tillräckliga medel för sitt uppehälle både under den planerade vistelsen och för återresan till ursprungslandet eller bosättningslandet, eller för transiresan till ett tredjeland till vilket han är säker på att beviljas inresa, eller är i stånd att på laglig väg skaffa sig sådana medel,

iv) redan har tillbringat tre månader av den innevarande sexmånadersperioden på medlemsstaternas territorium på grundval av en enhetlig visering eller en visering med territoriellt begränsad giltighet,

v) finns på en spärlista i SIS i syfte att vägras inresa,

vi) anses vara ett hot mot medlemsstaternas allmänna ordning, inre säkerhet, folkhälsa enligt definitionen i artikel 2.19 i kodexen om Schengengränserna eller internationella förbindelser, särskilt när det finns en registrering i medlemsstaternas nationella databaser som syftar till att vägra inresa av dessa skäl eller

vii) inte har tillhandahållit bevis på innehav av lämplig och giltig medicinsk reseförsäkring, i tillämpliga fall,

eller

b) om det föreligger rimliga tvivel på äktheten hos de styrkande handlingar som sökanden lämnat in eller på innehållets sanningsenlighet, tillförlitligheten hos sökandens utsagor eller dennes avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan den sökta viseringen löper ut.

2. Ett beslut om avslag och uppgift om de skäl som ligger till grund för avslaget ska meddelas sökande med hjälp av standardformuläret i bilaga VI.

3. Sökande som fått avslag på sin viseringsansökan ska ha rätt att överklaga. Överklaganden ska riktas mot den medlemsstat som fattade det slutliga beslutet om ansökan och i enlighet med den medlemsstatens nationella lagstiftning. Medlemsstaterna ska tillhandahålla sökanden information om hur de ska förfara för att överklaga ett beslut, i enlighet med vad som anges i bilaga VI.

...

5. Information om nekad visering ska registreras i VIS i enlighet med artikel 12 i VIS-förordningen.

Artikel 38

Resurser till handläggningen av viseringsansökningar och övervakning av konsulat

...

3. Medlemsstaternas centrala myndigheter ska se till att utsänd personal och lokalanställda erhåller lämplig utbildning, och ska ansvara för att förse dem med fullständiga, exakta och aktuella upplysningar om relevant gemenskapsrätt och nationell rätt.

4. Medlemsstaternas centrala myndigheter ska se till att arbetet med att handlägga ansökningarna med täta intervall kontrolleras på lämpligt sätt, och vidta korrigeringsåtgärder om avvikelser från denna förordning upptäcks.

Enligt anställningsbeslut av Utrikesdepartementet (UD) den 10 juni 2013 innehade Amira Chamdin från och med den 1 september 2013 en tidsbegränsad anställning som andre ambassadsekreterare i utrikesrepresentationen. Anställningen skulle gälla tills vidare, dock längst till och med den 31 augusti 2015, och hon skulle enligt beslutet tills vidare vara placerad vid ambassaden i Abuja, Nigeria. Arbetet, som kom att pågå fram till november 2014 då hon blev avstängd från vidare tjänstgöring, innebar att hon handlade ansökningar om visering till Sverige, bl.a. från medborgare i Ghana, och fattade beslut i ärendena.

YRKANDEN M.M.

Åklagarna har yrkat att Amira Chamdin ska dömas enligt följande.

1. MEDHJÄLP TILL GROV URKUNDSFÖRFALSKNING alternativt ANSTIFTAN DÄRTILL

Gärning

Okänd har någon gång under tiden december 2014 – januari 2015 i Sverige framställt tio falska urkunder. Förfalskningarna har bestått av identitetskort/bevis om permanent uppehållstillstånd som ger sken av att Migrationsverket utfärdat dessa. Fara i bevishänseende har förelegat.

Gärningarna är att bedöma som grova då de varit avsedda att användas som identifieringshandlingar i Schengenområdet och annars varit av särskild farlig

art.

Amira Chamdin har främjat dessa gärningar med råd och dåd genom att förmedla/överlämna identitetsuppgifter och fotografier till förfalskaren. Alternativt har hon förmått förfalskaren/annan till dessa gärningar.

Lagrum: 14 kap 3 § samt 23 kap 4 § brottsbalken

2. GROVT TJÄNSTEFEL

Gärning

Amira Chamdin har vid myndighetsutövning vid Regeringskansliet, Utrikesdepartementet, Stockholm, under tjänstgöring som migrationshandläggare/andre ambassadsekreterare vid svenska ambassaden i Abuja i Nigeria, på uppdrag av Migrationsverket, under tiden 4 juni 2014 -19 november 2014, med avbrott för de perioder hon haft semester, uppsåtligt i sammanlagt 74 ärenden, genom handling och/eller underlåtenhet, åsidosatt vad som gällt för uppgiften vid prövning av ansökningar om Schengenvisum som ingetts av medborgare från Ghana för att besöka Sverige, på sätt som närmare beskrivs nedan. Amira Chamdins beslut har registrerats och fattats i Migrationsverkets IT-system WILMA vars server är placerad i Norrköping, Sverige.

a) Genom att i 74 ansökningar (avseende 73 personer) ta upp sådana viseringsansökningar till prövning, oaktat att behörighet saknats vilket varit i strid med utlänningslagen 3 kap 1 § och Europeiska unionens viseringskodex artikel 6 och 18.

Sverige har med tillämpning av Europeiska unionens viseringskodex artikel 8 träffat överenskommelse innebärande att för Sveriges räkning låta Danmarks beskickning i Ghana pröva ansökningar om Schengenvisum för resa till Sverige från personer som är medborgare och bosatta i Ghana. Amira Chamdin har oaktat detta själv låtit pröva sådana viseringsansökningar vid svenska ambassaden i Abuja i Nigeria, trots att sökanden rätteligen borde fått sin ansökan prövad vid danska ambassaden i Ghana. Detta har skett vid 74 tillfällen enligt tabell nedan (a).

b) Genom att handlägga visumärenden i 63 fall oaktat att hon varit jävig enligt förvaltningslagen (1986:223) 11 § 1 st p 5.

Amira Chamdin har därvid handlagt och meddelat beslut om att bevilja visum i visumärenden oaktat att hon varit uppenbar vän med Lester Amarh-Kwantreng från Ghana, vilken varit delaktig och intressent vid ingivandet av de aktuella viseringsansökningarna för Schengen. Förfarandet har varit ägnat att rubba förtroendet för hennes opartiskhet. Detta har skett vid 63 tillfällen enligt tabell nedan (b). Frågan om opartiskhet har inte uppenbarligen saknat betydelse.

c) Genom att fatta beslut om att bevilja Schengenviseringar i 47 fall trots att

kraven inte varit uppfyllda enligt utlänningslagen 3 kap 1 § och Europeiska unionens viseringskodex artikel 14, 21, 24 och 32.

Amira Chamdin har vid viseringsprövningen fattat beslut om att bevilja inresevisum för sökandena och därvid medvetet underlåtit att grunda bedömningen på äktheten och tillförlitligheten i de handlingar som lagts fram (C1) eller på sanningshalten och tillförlitligheten hos sökandenas utsagor rörande deras motivering till syftet med den planerade resan (C2) eller rörande bevis på att sökanden haft tillräckliga medel för sin planerade resa (C3) eller underlåtit att begära ytterligare handlingar, som kunnat styrka sökandenas skäl rörande den avsedda vistelsens syfte och villkor (C4). Amira Chamdin har därvid i strid mot Europeiska unionens viseringskodex artikel 14, 21, 24 och 32 vid sin prövning inte visat tillbörlig uppmärksamhet åt att bedöma om sökandena utgjort en risk för olaglig invandring eller huruvida sökanden haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökandena ansökt om löper ut (återvändaravsikt). Detta har skett vid 47 tillfällen enligt tabell nedan (c).

Gärningarna är att bedöma som grova då Amira Chamdin vid upprepade tillfällen allvarligt systematiskt och otillbörligt missbrukat sin ställning. Gärningarna har för det allmänna medfört allvarligt förfång och för enskilda medfört en otillbörlig förmån som är betydande. Detta förfång har inneburit en risk för olaglig invandring till Schengenområdet i strid med Sveriges konventionsåtagande att upprätthålla yttre gräns, risk för Schengenstaternas säkerhet och risk för att viseringssökandena inte haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den sökta viseringen löpt ut. Gärningarna har ingått som ett led i grovt organiserad brottslighet som syftat till att underlätta olaglig invandring till Schengenländer i Europa.

Ärendena har handlagts av Amira Chamdin vid nedanstående tidpunkter med där angivna felaktigheter.

	Blg	Efternamn	Förnamn	Tidpunkt	a	b	c
1	16	Owusu	Charlotte	140604	a	b	
2	13	Adusei	Maxwell	140618	a	b	
3	39	Banahene	Kwame Owusu	140618	a	b	C 1,2,4
4	12	Ankrah	Prince Charles	140620-140623	a	b	C 1,2,4
5	10	Teye	Michael	140620-140623	a	b	C 1,2,4
6	40	Boamah	Gilbert	140623-140624	a	b	C 1,2,3,4
7	38	Donkor	Margaret	140702-140703	a	b	C 1,2,3,4
8	25	Minta	Joseph Otibu	140702-140703	a	b	C 1,4
9	36	Twumasi	Josephine Annorwaa	140702-140703	a	b	C 1,2,4
10	37	Frimpong	George	140702-140703	a	b	C 1,3,4
11	35	Asantewaa	Florence	140707	a		C 1,2,3,4
12	9	Abban	Manasseth	140709	a	b	C 1,3,4

13	74	Ahamadu	Abdul Kudus	140709	a	b	C 1,4
14	34	Ahamadu	Rafia	140709	a	b	
15	7	Ankarpong	Joel Kwaku	140714	a		C 1,3,4
16	8	Effa	Mercy	140714	a		C 1,4
17	6	Mannoh	Florio	140715	a		C 1,4
18	4	Boakye	Juliana	140819	a	b	C 1,4
19	5	Donkor	Mabel	140819	a	b	
20	3	Tagoe	Charles Nii Teiko	140821-140822	a	b	C 1,2,3,4
21	73a	Aning	Akwasi	140826	a	b	C 1,4
22	41	Annison	Millicent	140826	a	b	
23	73b	Osei. Minderårigt barn till Akwasi Aning	Emanuel	140826	a	b	C 1,4
24	1	Samfour	Esther	140826	a		
25	2	Yakubu	Bukari	140826	a	b	C 1,4
26	63	Asare	Portia	140827	a	b	
27	64	Kissi	George	140827	a	b	
28	61	Offeh	Amoako Barfi	140827	a	b	
29	62	Sulley	Ibrahim George	140827	a	b	C 1,3,4
30	32	Agyemang	Bright	140901	a	b	
31	31	Anokye	Collins Obeng	140901	a	b	C 1,4
32	23	Offin	Simon	140901	a		
33	65	Ansah	Eagle Agyei	140902	a	b	C 1,3,4
34	26	Gyamera	Hebrew Kwaku	140902	a	b	
35	66	Yeboah	Olivia Kissiwaa	140902	a	b	C 1,4
36	68	Amono	Jessica Gyamfuaa	140903	a	b	C 1,4
37	67	Karkari	Kofi	140903	a	b	C 1,3,4
38	24	Ocran	Rosemond Ohemeng	140909	a	b	
39	22	Owusu Sekyere	Dennis	140909	a	b	
40	71	Addai	Portia	140910-140911	a	b	C 1,3,4
41	70	Adjei	Eunice Adjeley	140910	a	b	C 1,3,4
42	72	Dosu	Vincent	140910	a	b	C 1,4
43	69	Mensah	Hanna	140910	a	b	C 1,2,3,4
44	17	Kwakye	Robert	140910-140911	a	b	C 1,4
45	45	Amaglo	Doris	140916-140917	a	b	C 1,4
46	44	Owusuwa	Christiana	140916-140917	a	b	C 1,2,3,4
47	43	Faitin	David Annor	140917	a	b	
48	46	Bempah	Jennifer	140923	a	b	C 1,4
49	42	Boadi Tawiah	Clement	140923	a	b	C 1,3,4
50	48	Collins	Arthur	140923	a		C 1,4

51	47	Owusu	Hellen	140923	a	b	C 1,4
52	49	Ofori	Theresa	140924	a		C 1,2,3,4
53	50	Okyere	Linda	140929	a	b	
54	51	Adomako	Kwabena	141008-141010	a		C 1,4
55	15	Arthur	Grace	141008-141009	a	b	
56	52	Oduro	Emmanuel	141008-141009	a	b	
57	54	Amankwah	Paul	141013	a	b	C 1,3,4
58	53	Anokye	Bernard	141013-141014	a	b	
59	56	Osei	Isaac	141013	a	b	C 1,4
60	55	Agyei Boakye	Deborah	141020-141027	a	b	
61	33	Adam	Kamaldeen	141022	a	b	
62	57	Owusu	Prince	141020-141027	a	b	C 1,2,4
63	2	Yakubu	Bukari	141029	a	b	C 1,4
64	28	Fremah	Afua	141029	a		
65	58	Serwah	Matilda	141029	a		C 1,2,4
66	27	Fuachie	John	141105-141106	a	b	C 1,3,4
67	30	Boateng	Kwabena	141110-141111	a	b	
68	18	Nyante	Bernard Okyere	141110-141111	a	b	
69	20	Yeboah	Veronica	141110-141111	a	b	
70	21	Sharubutu	Hadi	141111-141112	a	b	C 1,3,4
71	11	Adu	Kwarteng	141112-141118	a	b	
72	29	Fosuaa	Florence	141117-141118	a	b	C 1,2,4
73	59	Atsu	Michael Yaw	141118-141119	a	b	
74	60	Attah	Opuko	141118-141119	a	b	C 1,2,3,4

Lagrum: 20 kap. 1 § 2 st brottsbalken

Åklagarna har vidare, gentemot Amira Chamdin respektive nedan angivna motparter, yrkat att följande beslag ska bestå till dess domen vinner laga kraft:

2015-5000-BG112101 punkt 1-11 (Utrikesdepartementet), 2015-5000-BG121406 punkt 1,3-9 (Amira Chamdin), 2015-5000-BG123779 punkt 1-74 (Migrationsverket), 2015-5000-BG52249 punkt 1-4 (Utrikesdepartementet), 2015-5000-BG52797 punkt 1 (Utrikesdepartementet), 2016-5000-BG34332 punkt 1-2 (Migrationsverket), 2016-5000-BG43053 punkt 1-12 (Migrationsverket), 2018-5000-BG17047 punkt 1-3 (Regeringskansliet).

Amira Chamdin har förnekat gärningarna. Hon har inte haft någon erinran mot det beslagsyrkande som har riktats mot henne.

Regeringskansliet/Utrikesdepartementet och Migrationsverket har medgett de beslagsyrkanden som har framställts gentemot dem.

Amira Chamdin har varit berövad friheten som anhållen och därefter häktad under perioden den 9 december 2015 - 1 februari 2016.

Åklagarna har vidare angett att Amira Chamdin, med anledning av lagföring i Nederländerna för medhjälp till människohandel, har varit berövad friheten där under tiden den 7 - 9 september 2015.

UTVECKLING AV TALAN

Åklagarna har anfört bl.a. följande.

I Västafrika är människosmuggling och människohandel till Europa vanligt förekommande. Tillvägagångssättet med att en tjänsteman vid ett lands ambassad är mutad och därmed utgör ett led i att smuggla människor till Europa är väl känt. Det finns uppgifter om att en Schengenvisering kan kosta mellan 5 000 och 10 000 euro. Pengarna brukar fördelas mellan organisatör, transportör och andra som har deltagit i smuglingen.

Vid vissa av Sveriges ambassader i utlandet finns migrationshandläggare vilkas uppgift är att lokalt handlägga de visumansökningar till Sverige som inkommer till ambassaden. Handläggarna är anställda av Utrikesdepartementet (UD) men är utsända från Migrationsverket. På ambassaderna finns även lokalanställda migrationsassistenter som biträder migrationshandläggaren med beredning av viseringsärenden såsom att hålla intervjuer med sökandena och ta upp biometriska kännetecken från dem. När det gäller viseringar för vistelse under begränsad tid till Sverige, och därmed hela Schengenområdet, handläggs och beslutas dessa på den ambassad som mottagit ansökan såvida sökanden kan visa att han eller hon är bosatt i

landet där ambassaden ligger. Det är migrationshandläggaren som är myndighetsutövande beslutsfattare.

Nigeria är ett av världens mest korrupta länder och det är väl känt att man där kan betala sig till såväl förfälskade som äkta handlingar. Därmed fordras att migrationshandläggaren som ska pröva visumansökningar gör noggranna kontroller av handlingar och har särskild uppmärksamhet. Migrationshandläggaren har en utredningsplikt enligt förvaltningslagen och ska följa anvisningarna i EU:s viseringskodex och handbok, bl.a. vad gäller riktigheten av sökandenas utsagor, äktheten av styrkande handlingar och sökandenas återvändaravsikt.

Den 21 november 2014 kom Amira Chamdin inte till arbetet på ambassaden. I hennes bostad påträffades samma dag 100 Schengenviseringar/stickers, som är värdehandlingar som ska förvaras i säkerhetsskåp på ambassaden. En granskning av de viseringsärenden som hon hade hanterat påbörjades. Det konstaterades att det vid ambassaden hade skett en dramatisk ökning av beviljade ansökningar för ghananska medborgare från och med april 2014. Under år 2013 hade åtta ghananska medborgare beviljats visum medan minst 87 stycken hade fått visum under de tio första månaderna år 2014, varav 84 stycken var beviljade av Amira Chamdin. Under Amira Chamdins sommarsemester år 2014, liksom efter det att hon hade blivit avstängd från arbetet på ambassaden, minskade antalet ansökningar från medborgare i Ghana markant.

De ghananska visumansökningarna som hade beviljats av Amira Chamdin uppvisade påfallande likheter sinsemellan vad gäller ”anställningsintyg”, bakgrund och intervjusvar, bl.a. i fråga om syftet med resan. Ghananer som vill resa till Sverige ska söka visum på Danmarks ambassad i Accra, Ghana, som representerar Sverige, såvida de inte är bosatta i Nigeria. Sökandenas anknytning till Nigeria var dock i flera fall svag eller obefintlig. Vidare kunde misstänkas att de åberopade bankkontoutdragen var falska och även riktigheten av de uppvisade nigerianska uppehållstillståndskorten kunde ifrågasättas; uppehållstillstånden kunde vara utfärdade i nära anslutning till

ansökan, ha samma signatur/handstil eller ha näraliggande löpnummer trots utspridda datum för utfärdande.

Migrationsverkets rättsavdelning, genom Kenneth Fluor och David Lindstrand, har granskat 74 ärenden som har gällt ghananska medborgare och vars ansökningar har beviljats av Amira Chamdin; resterande ärenden har inte återfunnits i arkivet på ambassaden i Abuja. Det förefaller som att ansökningarna i dessa ärenden, som gäller 73 personer, är felaktigt beviljade, bl.a. förekommer i ärendena motstridiga uppgifter som inte har utretts ordentligt och åberopade "anställningsintyg" i 55 av ärendena har skrivits ut från samma skrivare enligt en analys gjord av Nationellt Forensiskt Centrum (NFC). Minst 62 av ärendena har en koppling till Lester Amarh-Kwantreng (se nedan) och jäv har förelegat i dessa fall.

Lester Amarh-Kwantreng är en ghanansk man som var bosatt i Tyskland och i Ghana. Amira Chamdin hade under aktuell tid en påtaglig vänskaps- och tjänsterelaterad relation med honom, vilket framgår av bl.a. sms och mail som har utväxlats mellan dem. I Amira Chamdins bostad i Abuja påträffades vid tillfället i november 2014 två visumansökningar till Kina gällande henne och Lester Amarh-Kwantreng.

Enligt tysk polis ska 21 personer som Amira Chamdin har beviljat Schengenvisum vara bosatta eller uppehålla sig i Tyskland. En person har lokaliserats till Sverige. Spansk gränspolis har uppmärksammat 17 ghananska medborgare som under år 2014 reste från Ghana till Spanien med svenska viseringar från ambassaden i Abuja. Ett flertal av dessa reste sedan vidare till Tyskland. Efter förfrågan av den spanska polisen om bevis på att personerna ifråga hade lämnat Schengenområdet efter det att viseringen hade löpt ut har Amira Chamdin i förhör uppgett att hon med hjälp av Lester Amarh-Kwantreng har fått fram utresestämplar i passen. Stämplarnas äkthet har dock ifrågasatts.

Vad gäller ansvarspåståendet i åtalspunkten 1 mot Amira Chamdin, tredje stycket i gärningsbeskrivningen, görs det gällande att hon utförde de påstådda gärningarna på

tid och plats som anges i första stycket av åtalet. De 10 falska urkunderna som åsyftas är de avfotograferade permanenta uppehållstillstånden, som även kan användas som identitetskort, som har påträffats i hennes telefon. Med uttrycket ”annan” i tredje stycket av gärningsbeskrivningen avses person som har utfört något straffbart led i framställandet av de falska handlingarna.

I januari 2015, när Amira Chamdin hade avslutat sin tjänst i Abuja, besökte hon Lester Amarh-Kwantreng i Tyskland. Vid besöket överlämnade Amira Chamdin förfalskade svenska ID-kort till honom mot betalning, något som bl.a. framgår av återopade chatt-konversationer mellan dem.

Amira Chamdin greps i september 2015 i Holland misstänkt för människosmuggling. Svensk polis fick genom rättshjälp från Holland tillgång till de tömningar som där hade gjorts av hennes telefoner. Det påträffades då de i åtalspunkten 1 aktuella fotografierna av falska svenska permanenta uppehållstillståndskort för ghananska medborgare och även passfotografier, fotografier av ghananska pass och fotografier av Lester Amarh-Kwantreng.

Lester Amarh-Kwantreng blev föremål för polisutredning i Tyskland. I hans telefoner fanns konversationer/chattar mellan honom och Amira Chamdin. I en av chattarna, under tiden den 27 september - 29 oktober 2014, skickades namn på personer som Amira Chamdin felaktigt hade beviljat visum eller som hade funnits på de falska uppehållstillstånden; sex personer vars namn skickades den 13 oktober 2014 respektive den 24 oktober 2014 besökte ambassaden i Abuja samma dag och fick sedan sina visumansökningar beviljade. En annan konversation skedde när Lester Amarh-Kwantreng i januari 2015 befann sig på sjukhuset i Tyskland och innehöll en diskussion om ”cards”. Amira Chamdin skrev bl.a. att hon skulle ha med sig ”tio” när hon nästa dag, den 25 januari 2015, skulle komma till sjukhuset. Av konversationen framgår även att hon skulle få pengar av Lester Amarh-Kwantreng.

Lester Amarh-Kwantreng dömdes i oktober 2017 av tysk domstol till fängelse i två år och sex månader för yrkesmässigt anordnande av olaglig inresa av utländska medborgare i flera fall, införskaffande av falska identitetshandlingar och missbruk av urkund. Domen visar att Lester Amarh-Kwantreng mot ersättning yrkesmässigt hade anordnat inresa i Tyskland av medborgare i Ghana med hjälp av Schengenviseringar utfärdade av tjeckiska ambassaden i Accra, Ghana. Hans agerande innefattade bl.a. skolning av sökandena inför samtal på ambassaden och framställande av dokument för att dölja att sökandena inte hade någon återvändaravsikt.

Amira Chamdin har anfört bl.a. följande.

Vad gäller åtalpunkten 1 vitsordas inte att falska urkunder har framställts enligt vad som anges i första stycket av gärningsbeskrivningen. Amira Chamdin förnekar att hon har främjat gärningar på sätt påståtts liksom att hon har förmått någon till förfalskningsgärningar.

Det framgår inte av utredningen att de fotograferade uppehållstillstånden som uppgetts vara falska har varit av sådant slag att det har förelegat fara i bevishänseende. Handlingarnas storlek, material, kvalitet och baksidornas utseende är okänt.

Namn som finns på de i åtalpunkten 1 aktuella uppehållstillstånden förekommer i mail från april 2015 till finska ambassaden gällande viseringsansökningar, dvs. tre månader efter det att fotografierna av uppehållstillstånden hade registrerats i mobiltelefonen. Visering skulle dock inte behövas om personerna hade permanent uppehållstillstånd i Sverige.

De aktuella telefonerna har tidvis disponerats av Amira Chamdin. De två Samsungtelefonerna har hon lånat ut, med eller utan sim-kort i. Hon har inte sett bilderna på de falska uppehållstillståndskorten. Vad gäller de återopade chattarna har vissa skett via Internet och appar vilket innebär att simkort inte behöver användas och att chattarna inte behöver knytas till Amira Chamdins simkort/telefon. Hon har inte

deltagit i någon av de återopade chattarna, som vid olika tillfällen har återfunnits av tysk polis i olika telefoner som påstås ha tillhört Lester Amarh-Kwantreng.

Det är riktigt att Amira Chamdin under en kort period i januari 2015 besökte Lester Amarh-Kwantreng i Tyskland. Det förnekas att hon då överlämnade material till honom eller tog emot pengar av honom. Hon har inte befattat sig med förfalskade kort före, under eller efter detta besök.

Beträffande åtalspunkten 2 bestrids brott på såväl objektiv som subjektiv grund. Amira Chamdin vitsordar att hon har prövat de aktuella viseringsärendena. Hon förnekar att hon genom handling eller underlåtenhet har åsidosatt vad som gällt för uppgiften.

Vad gäller de enskilda delmomenten i gärningsbeskrivningen är inställningen följande.

a) Amira Chamdn bestrider att det har saknats behörighet för svenska ambassaden i Nigeria att pröva aktuella ansökningar. Hon förnekar således att hennes prövning har varit i strid med 3 kap. 1 § utlänningslagen och artikel 6 och 18 i viseringskodexen.

b) Hon förnekar att hon vid sin handläggning av något av ärendena har varit jävig på sätt som görs gällande. Hon har inte tagit några ovidkommande hänsyn eller låtit sig påverkas av några ovidkommande omständigheter vid sitt beslutsfattande.

Amira Chamdin förnekar påståendet att hon har haft ett förhållande med Lester Amarh-Kwantreng. Hon förnekar att hon har känt till att han skulle ha varit delaktig och intressent vid ingivande av de aktuella viseringsansökningarna. Hon kan inte heller vitsorda att så har varit fallet.

c) Amira Chamdin bestrider att hennes prövning av de aktuella ärendena har varit i strid med 3 kap. 1 § utlänningslagen och artiklarna 14, 21, 24 och 32 i viseringskodexen på sätt som görs gällande.

Amira Chamdin förnekar således att hon vid sin prövning inte har visat tillbörlig uppmärksamhet åt att bedöma om sökandena utgjort en risk för olaglig invandring eller huruvida sökandena har haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökandena ansökt om har löpt ut.

Amira Chamdin arbetade under tiden 2002 - 2008 som lokal migrationsassistent vid Sveriges ambassad i Damaskus, Syrien, vilket innebar att hon assisterade migrationshandläggare i fråga om bl.a. viseringsansökningar men inte hade någon beslutanderätt. Hon var därefter, från och med år 2008, anställd vid Migrationsverket som assistent. År 2011 fick hon en fast anställning vid Migrationsverket som handläggare och handlade då tillståndsärenden, såsom arbetstillstånd, studerandetillstånd och anknytningstillstånd. Vid två tillfällen var hon tjänstledig från anställningen vid Migrationsverket för att arbeta som migrationshandläggare för UD, dels maj - augusti 2012 då hon arbetade vid ambassaden i Riyadh, Saudiarabien, dels vad gäller den i åtalet aktuella tjänstgöringen. Även vid ambassaden i Riyadh handlade hon och fattade beslut i viseringsärenden.

När Amira Chamdin kom tillbaka till Sverige från Abuja hade hon kvar sin tjänst som handläggare vid Migrationsverket. Från september 2015 var hon arbetsbefriad med full lön, vilket var en frivillig överenskommelse mellan henne och arbetsgivaren. I november 2015 sade hon upp sig från tjänsten.

Av artikel 38 punkterna 3 och 4 i viseringskodexen framgår att Migrationsverket ansvarade för att utsänd personal och lokalanställda erhöll lämplig utbildning och att de fick upplysningar om relevant gemenskapsrätt och nationell rätt. Vidare hade Migrationsverket även en kontrollfunktion vad gäller handläggningen.

I en statlig utredning, "Migrationsärenden vid utlandsmyndigheterna", SOU 2017:14, gjordes bedömningen vad gäller bl.a. ansvarsfördelningen och organisationen av migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheterna att samspelet mellan Migrationsverket och utlandsmyndigheterna uppvisade funktionsbrister, att

ansvarsfördelningen i vissa delar var oklar och att personalpolitiken byggde på ett system av tjänstledigheter och tillfälliga förordnanden som inte var optimalt. I SOU-utredningen redovisades att vissa migrationshandläggare efterfrågade utbildning inför tjänstgöringen vid utlandsmyndigheten.

Amira Chamdin hade fått viss utbildning hos Migrationsverket, bl.a. i förvaltningskunskap och att handlägga tillståndsärenden. Genom UD deltog hon i två kurser inför stationeringen i Abuja, dels i konsulär grundutbildning, dels i personlig säkerhet. Hon fick dock inte någon formell utbildning vad gäller viseringskodexen och att pröva tillståndsärenden enligt denna. Inför tillträdet i Abuja hade hon ett kortare överlämningssamtal med den tidigare innehavaren av tjänsten. Hon fick skriftligt material som endast bestod av en kopia av viseringskodexen och en generellt hållen introduktion som skrivits av hennes företrädare.

I den skriftliga introduktionen från företrädaren framhölls bl.a. att det gällde att hela tiden kontrollera att de lokalanställda följde rutinerna, exempelvis i fråga om registrering av dokument, aktbilagering och kontroll av dokument och att dessa arbetsuppgifter annars inte skulle bli utförda. Vidare angavs att det förekom mycket klagomål på de lokalanställdas attityd.

I samband med överlämningen och under den inledande tiden på ambassaden i Abuja, när Amira Chamdin en kortare period arbetade parallellt med Gunnar Fröberg, blev hon tillsagd att vara uppmärksam på två förhållanden, dels att det hade funnits relativt stora brister vad gäller organisationen av viseringssektionen på ambassaden och assistenternas handläggning, dels att det hade förekommit oegentligheter och korruption på sektionen.

Amira Chamdin arbetade redan från början med egna viseringsansökningar. Vad gällde de regionala förhållandena i Nigeria skaffade hon sig kunskap genom att inventera arkivet och gå igenom handlingar. Därmed kunde hon se hur olika ärenden hade bedömts. Hon skapade också egna avslagsmallar. Hon noterade vissa brister och under

den första tiden genomförde hon relativt stora förändringar på viseringssektionen, bl.a. skulle samtliga anställda rotera bland arbetsuppgifterna för att utrymmet för eventuella oegentligheter skulle undvikas, och hon avskaffade kontanthantering.

Amira Chamdin kände, trots att hon inte hade fått någon utbildning, trygghet i sin yrkesroll på grund av sin tidigare yrkeserfarenhet och de kunskaper hon hade skaffat sig om de regionala förhållandena. Hon hade också läst in regelverken.

Av regleringsbrevet för budgetåret 2014 avseende Migrationsverket framgår att Migrationsverket månadsvis skulle lämna statistik till UD rörande utlandsmyndigheternas migrationsverksamhet. Amira Chamdin såg till att Migrationsverket och UD löpande fick statistik gällande hennes handlagda ärenden. Under tjänstgöringen i Abuja fick hon inte någon gång kritik för sin handläggning av viseringsärendena, vare sig internt, från Migrationsverket eller från UD. Hon fick tvärtom lovord från omgivningen.

Av statistik från ambassaden i Abuja gällande viseringsansökningar åren 2013 och 2014 framgår bl.a. följande. Avslagsprocenten i fråga om ghananska medborgares ansökningar var lika stor båda åren, 16 procent, även om antalet ansökningar ökade år 2014. Att antalet ansökningar från en viss grupp medborgare fluktuerar över tid beror på omständigheter som inte har något samband med beslutsfattaren och som denne inte kan påverka. Så till exempel inkom år 2013 93 ansökningar från medborgare i Gambia medan antalet sådana ansökningar följande år uppgick till endast 15. Beträffande gambiska medborgare gällde dessutom, såsom även var fallet ifråga om ghananska medborgare, att viseringsansökningar som huvudregel inte skulle hanteras av den svenska ambassaden i Abuja; endast om sökanden hade tillstånd att vistas i Nigeria eller var bosatt där skulle ansökan tas upp av ambassaden i Abuja. Även ansökningar från bl.a. medborgare i Benin respektive Sierra Leone förändrades till antalet mellan de aktuella åren.

I förundersökningen finns det olika uppgifter om Amira Chamdins hantering av ansökningar från medborgare i Ghana vad gäller antalet. Det vitsordas att hon under sin tjänstgöringstid biföll 82 ansökningar. Hon avslog 11 stycken och därutöver avvisade hon sju ansökningar. Flera av ärendena som hon handlade har inte återfunnits i ambassadens arkiv.

Det är inte riktigt att ghananska ansökningar inte inkom till ambassaden under Amira Chamdins semesterperioder år 2014. Hon hade semester med familjen under en period under sommaren men kommer nu inte ihåg exakt vilka dagar som hon var ledig. Under den period som görs gällande från åklagaren, att hon var ledig under tiden den 21 juli - 15 augusti, inkom ansökningarna i ärendena nr. 19, 21, 23 och 18. Dessutom, i närtid efter det att Amira Chamdin hade kommit tillbaka från ledigheten, biföll hon två ärenden den 19 augusti, biföll ett och avslog två den 20 augusti samt avvisade två den 21 augusti.

Även under perioden den 15 - 26 oktober 2014 var Amira Chamdin ledig. Under den tiden kom ansökningar in i ärendena nr. 61, 62, 63, 64, 65 och 66.

När en viseringsansökan kom in till ambassaden, vilket oftast skedde via mail, togs den om hand av migrationsassistenterna. De bokade ett besök för sökanden på ambassaden. Vid besöket ansökte sökanden om visering, dvs. angav önskad tidsperiod och gav in styrkande dokument i original. Vidare lämnades passet in i original och, såvitt avser medborgare i Ghana, uppehållstillståndet i Nigeria. Assistenterna tog upp biometri och gjorde intervjuer. Underlaget lämnades sedan till migrationshandläggaren som fattade beslut om underlaget var komplett. Om kompletterande uppgifter behövdes införskaffades de genom t.ex. telefonkontakter eller mail, av migrationshandläggaren eller av assistenterna på uppdrag av handläggaren. Styrkande handlingar kunde också komma att ges in i efterhand.

Tre databaser användes vid hanteringen av viseringsärendena. W2, eller Wilma, omfattade själva ärendehanteringen och användes av migrationshandläggaren och

assistenterna som förde in handlingarna i ärendet i Wilma och gjorde noteringar där. Migrationshandläggaren gjorde kontroller i VIS (Visa Information System) som var en EU-databas som innehöll information i frågan om sökanden hade ansökt om visering hos ett annat Schengenland. SIS, Schengens informationssystem, innehöll uppgifter om personen ifråga förekom på spärllistan.

Vad gäller vissa länders medborgare, bl.a. nigerianska medborgare, gällde även ett krav på s.k. konsultation enligt artikel 22 i viseringskodexen och annex 16. Detta innebar att ärendet lades ut i en databas under viss tid för att möjliggöra för andra Schengenländer att komma med synpunkter på ansökan. Ghananska medborgare omfattades inte av kravet på konsultation.

Efter det att migrationshandläggaren hade fattat beslut tog assistenterna hand om ärendet. Vid bifall förde de in stickers i passet som sedan lämnades ut till sökanden eller dennes ombud. Assistenterna skötte även arkiveringen. Grundmaterialet skulle kopieras och sedan lämnas tillbaka till sökanden.

Migrationsverksamheten i Abuja inspekterades i januari 2014 av UD och Migrationsverket. Rapporten över inspektionen ger en bild av hur Amira Chamdin skötte sitt arbete. Hon ansågs ha en bra bakgrund och personlighet för att klara den tuffa arbetssituationen i Abuja och det angavs vidare bl.a. att hon föreföll vara mycket kompetent och utöva ett tydligt och organiserat ledarskap. I rapporten konstaterades att migrationsverksamheten vid ambassaden överlag var välorganiserad och att hanteringen av ansökningarna sköttes på ett professionellt sätt. Det gavs en del rekommendationer till förbättringar.

I förarbetena till viseringskodexen, prop. 2010/11:121, anges att tolkningen av kodexens bestämmelser inte kan avgöras i nationell lagstiftning utan måste överlämnas till rättstillämpningen och ytterst är en fråga för EU-domstolen. Vidare framhålls beträffande vilka beviskrav som ska gälla vid tillämpning av kodexen att det är en fråga om tolkning av dess bestämmelser. Metoderna som användes vid prövning av

viseringsärenden innan videringskodexen trädde i kraft och som byggde på den dåvarande utlänningslagen, dess förarbeten och praxis, är således inte längre tillämpliga. När Amira Chamdin innehade den aktuella tjänsten i Abuja hade videringskodexen gällt i endast fyra år. Av artikel 32 i kodexen framgår att endast avslagsbeslut behöver motiveras och får överklagas. Även detta medförde att praxis vad gäller kodexens tillämpning var begränsad.

I Migrationsverkets yttrande angående tjänstefel har gjorts gällande att Amira Chamdin vid handläggningen av viseringsärendena har avvikit från praxis vad gäller visering till ghananska medborgare, något som inte tas upp i åtalet. Amira Chamdin hade dock inte kännedom om någon sådan praxis och hade inte förevisats någon handling angående saken.

Inte heller den omständigheten, som också omnämns i Migrationsverkets yttrande, att Amira Chamdin i ärendena har beslutat om visering för annan tidsperiod än den som hade angetts i den skriftliga ansökan, och utan att motivera saken, omfattas av åtalet. Anmärkas ska dock att Amira Chamdin har handlagt ansökningarna utifrån föreliggande underlag, vari ingår uppgifter som sökanden har lämnat vid sitt besök på ambassaden då den formella ansökan gjorts och då sökanden kan ha lämnat andra uppgifter än vad som angavs i den skriftliga ansökan om önskad längd på vistelsen. Även andra uppgifter kan ha medfört att Amira Chamdin har beviljat en kortare tid än vad som har angetts i den inledande ansökningshandlingen. Av artikel 24 punkt 1 kodexen framgår att även längden på vistelsen ska prövas utifrån en riskbedömning enligt artikel 21. Beslut om visering som innebär en kortare tid för vistelsen än vad sökanden har önskat behöver inte motiveras eftersom kodexen anger att endast beslut om avslag ska motiveras.

Amira Chamdin har fattat korrekta beslut utifrån föreliggande underlag, sin kunskap och videringskodexens bestämmelser. Det kan inte vitsordas att det underlag som åklagarna har åberopat i respektive ärende är komplett och överensstämmer med hennes beslutsunderlag; det kan saknas dokument, tjänsteanteckningar och andra

noteringar. Vidare kan handlingar ha kopierats ofullständigt vid arkiveringen, t.ex. vad gäller samtliga sidor i ett pass, och det fattas i stor utsträckning inkomststämplar på handlingarna i åklagarnas material. Det sagda framgår bl.a. av beslagtagna handlingar i ett återtaget viseringsärende gällande en person vid namn Rosemary Addo, se förundersökningsprotokoll C. Därtill kommer att Amira Chamdin hade tillgång till handlingarna i original vilket är en förutsättning för att kunna bedöma dem, bl.a. vad gäller frågan om de var äkta.

I juni 2014 biföll en annan migrationshandläggare än Amira Chamdin en ansökan om visering gjord av en medborgare i Ghana. Det arkiverade underlaget i ärendet, bl.a. introduktionsintyg, hotellbokning och antecknade uppgifter som sökanden hade lämnat vid intervjun på ambassaden, korresponderar med underlagen i Amira Chamdins ärenden.

Av artikel 6 i viseringskodexen, som inte är fakultativ, framgår att behörigheten att pröva en viseringsansökan bestäms av var sökanden är lagligen bosatt eller lagligen vistas, inte av sökandens nationalitet. Enligt fast praxis under aktuell tid var ambassaden i Abuja behörig att pröva ansökningar som var gjorda av personer som hade uppehållstillstånd i Nigeria, alltså oberoende av vilket medborgarskap de hade. Dessutom är såväl Ghana som Nigeria medlemmar i en Västafrikansk ekonomisk gemenskap, Ecowas, inom vilken gäller att en medborgare i ett medlemsland får vistats i annat medlemsland under högst 90 dagar utan att visum behövs. Enligt Amira Chamdin krävdes dock trots detta att sökanden hade uppehållstillstånd i Nigeria för att ambassaden skulle vara behörig. Hon har under sin tjänstgöring avvisat viseringsansökningar där ghananska sökanden inte har haft uppehållstillstånd i Nigeria med hänvisning till att ambassaden i Abuja inte var behörig och att ansökan skulle göras hos Danmarks ambassad i Accra.

Av den tyska brottmålsdomen mot Lester Amarh-Kwantreng framgår att han kan knytas till ett bolag, TL International Company Limited. Ett bolag med samma namn har utfärdat ett introduktionsbrev i en viseringsansökan som gjorts av en ghanansk

medborgare vid namn Dorcas Ampaabeng. I ett beslut den 24 september 2014 avslog Amira Chamdin ansökan vilket visar att hon inte varit jävig såsom har påståtts.

Artikel 14 i viseringskodexen anger styrkande handlingar som ska ges in i viseringsärendet. Bilaga II, ”Icke uttömmande förteckning över styrkande handlingar” innehåller exempel på sådana handlingar. Amira Chamdin har i vart och ett av de aktuella ärendena fått eller begärt in handlingar som varit tillfyllest för att bifalla ansökningarna.

Angående äktheten och tillförlitligheten av handlingarna i ärendena har Amira Chamdin gjort erforderliga kontroller, t. ex. genom att kontakta andra länders ambassader. Migrationsverket har vad gäller 71 ghananska personer som ansökt om visering kontrollerat bl.a. passkopiorna i ärendena. I ett utlåtande angående äktheten anges att passkopiorna utifrån gjorda kontroller av bl.a. den maskinläsbara raden på identitetssidan och om signaturen på passet stämde överens med signaturen i Wilma, såg ut att stämma.

Det är inte klarlagt att de i åtalet aktuella 73 personerna inte har återvänt till Ghana eller Nigeria. Vad gäller de utresestämplar i pass som Amira Chamdin tillhandahöll en polisman med anledning av en förfrågan från spansk polis har hon inte haft anledning att ifrågasätta äktheten av stämplarna. Det är heller inte visat att stämplarna är falska; det finns inget sakkunnigutlåtande angående detta och NFC har saknat möjlighet att bedöma saken vilket framgår av ett mail från NFC den 23 maj 2016 till Camilla Wester.

UTREDNINGEN

Amira Chamdin har hörts. På åklagarnas begäran har vittnesförhör hållits med Camilla Wester, Svante Kilander, Caroline Vondracek, Samantha Carlsson, Gunnar Fröberg, Mikko Taneli Oksanen, Elohor Akpomeyoma, Biljana Milic, George Nwanze Okpoko, Leticia Mnena Nyitse, Tobilola Ekunlana Fatilewa, Per-Elof Bengtsson, Charlotte

Rydberg, Åsa Carlander Hemingway, Jens Lindell, David Lindstrand, Kenneth Fluor, Svante Liljegren, Mikael Grindsäter, Amoako Offeh och Gideon Nii Ashitey Anum.

Vidare har vittnesförhör med Cynthia Pozo och Ibrahim Gaye, som har hållits utom huvudförhandling, spelats upp.

Åklagarna och Amira Chamdin har åberopat skriftlig bevisning.

FÖRHÖRSUPPGIFTER

De hörda personerna har berättat bl.a. följande.

Amira Chamdin: Hon och hennes make är skilda men de är fortfarande gifta enligt hennes religion. De har två vuxna barn. Under sin tid i Nigeria åkte hon hem till Sverige var femte eller sjätte vecka och besökte sin familj.

Hon är uppvuxen i Damaskus och kom till Sverige år 1988 eller 1989. Hon har gymnasiekompetens och talar flera språk. Innan anställningen på Migrationsverket hade hon arbetat bl.a. som hemspråklärare och på daghem samt varit egen företagare.

Vid ambassaden i Damaskus arbetade hon som lokalanställd. Hon svarade i telefonen, var i receptionen, tog emot ansökningar och gjorde intervjuer. Assistenttjänsten vid Migrationsverket innebar att hon registrerade handlingar och hanterade posten. Från år 2010 fattade hon där beslut i tillståndsärenden. Hennes handläggning av ärendena ansågs vara noggrann och hon fick löneförhöjning. När hon var tjänstledig från Migrationsverket och arbetade vid ambassaden i Riyadh under fyra månader fattade hon beslut i Schengenviseringsärenden. Hon hade då läst in viseringskodexen.

Vad gäller tjänsten i Abuja blev hon uppringd av UD och tillfrågad om hon var intresserad av arbetet. Hon fick information rent allmänt från UD om att det förekom korruption och trafficking i Nigeria och att man måste vara försiktig när det gällde

viseringar. Någon utbildning vad gäller viseringskodexen och handläggning av viseringsärenden fick hon inte. Hon skaffade sig kunskap på egen hand, bl.a. genom att gå igenom ärenden i arkivet på ambassaden och samla på mallar. Hon kunde viseringskodexen och hade erfarenhet från arbetet i Riyadh. Vidare fick hon företrädarens skriftliga överlämningsinformation och de två hade ett kortare möte.

Det fanns inga klara rutiner på ambassaden om hur stickers skulle hanteras. Så till exempel har hon en kortare period haft stickers i sin bostad innan hon tog dem med sig när hon åkte till Riyadh utan att hon fick någon anmärkning angående detta.

Anledningen till att det fanns stickers hemma hos henne den 21 november 2014 var att hon hade använt dem på ambassaden i arbetet. Hon brukade på kontoret ha en bunt stickers i ett kuvert i sin väska för att slippa springa upp och hämta stickers i kassaskåpet. Innan hon gick hem för dagen låste hon alltid in stickerserna i kassaskåpet vid ambassaden. Vid det aktuella tillfället fick hon ett telefonsamtal från sin familj om att det hade hänt en mycket allvarlig olycka, hon vill inte berätta vad. Hon missade då att låsa in stickerserna när hon gick hem. När hon hastigt bestämde sig för att åka till Tyskland med anledning av olyckan låste hon in stickerserna i sin lägenhet; hon lade dem på bordet där. Hennes avsikt var att lämna tillbaka dem nästa dag när hon kommit hem. Hon ringde två personer på ambassaden med anledning av Tysklandsresan men ingen svarade. Hon träffade inte Lester Amarh-Kwantreng i Tyskland vid detta tillfälle. Anledningen till att hon fick sluta på ambassaden var detta med stickerserna.

Hon ansågs vara duktig i sitt arbete i Abuja. Hennes avvisnings- och avslagsbeslut ändrades aldrig av domstolen i de ärenden som överklagades. Hon fick beröm för sin handläggning av viseringsärendena tills detta med stickerserna kom upp.

Om sökanden hade uppehållstillstånd i Nigeria var ambassaden i Abuja behörig att pröva viseringsansökan även om personen hade adress i Ghana; tillståndet angav att sökanden var bosatt i Nigeria. Detta framgår bl.a. av mailsvaret den 11 februari 2014 som hon fick efter att ha frågat Migrationsverket via dess mailtjänst om saken. Även

Johan Sjöberg hade samma uppfattning i behörighetsfrågan. Hon kontaktade alltid Migrationsverket när hon var osäker i någon fråga i viseringsärendena.

Även när hon arbetade på Migrationsverket ansågs ett uppehållstillstånd ge behörighet att pröva ärendet, dvs. om man hade ett tillstånd ansågs man vara bosatt i landet. På ambassaderna i Damaskus och Riyadh gällde samma sak; där förekom ansökningar från en mängd olika nationaliteter och det som var avgörande för ambassadens behörighet var att sökanden hade uppehållstillstånd.

Om, vad gäller de ghananska ärendena, sökanden var egenföretagare i Ghana eller studerade där kontrollerade hon handlingarna och ringde ibland. Upphållstillstånd i Nigeria gick att kontrollera genom myndigheterna där. Även när den i viseringsansökan angivna perioden för tillståndets giltighet inte stämde överens med vad som stod i övriga dokument ringde eller mailade hon och kontrollerade att tillstånden var äkta. Hennes utgångspunkt var vad som framgick av stämpeln i passet, även i de fall ett uppehållstillstånd hade beviljats i nära anslutning till viseringsansökningen. Misstänkte hon att något var fel avvisade hon ansökan.

Den första ansökan om visering som gavs in till ambassaden kunde vara ifylld av en resebyrå eller av någon som hade hjälpt sökanden att fylla i ansökan. Uppgifterna ändrades ofta när sökanden kom till ambassaden eller genom senare kompletteringar.

Risken för att sökanden inte skulle återvända till hemlandet när tiden för viseringen hade gått ut bedömde hon utifrån samtliga handlingar som hade getts in och vad som i övrigt fanns i ärendet. Av viseringskodexen framgick vilka handlingar som skulle ges in. Hon hade tillsammans med assistenterna gjort en checklista, som gällde för alla ärenden oavsett sökandens nationalitet, angående vilka dokument som skulle finnas inför beslutsfattandet. Om det fanns skäl för det begärde hon in ytterligare styrkande handlingar. Bankkontoutdraget visade om sökanden har råd med resan tur och retur och vistelsen i Sverige. Det hände att hon kontaktade banker per telefon för att kontrollera kontoutdrag. Certifikat angående bolag, som var sökandens arbetsgivare

eller sökandens eget, skulle ges in i original. Hon kontrollerade alltid, per telefon eller mail, dokument som hon inte var van vid eller som såg konstiga ut.

Ingivna bankkontoutdrag kunde omfatta många sidor, ibland uppemot 50 - 100 sidor. Det togs i sådana fall aldrig kopia av hela utdraget. Vid sin bedömning hade hon dock tillgång till samtliga sidor.

Hon tog alltid del av vad som hade framkommit vid intervjuerna. Hon hade även tillgång till sökandens hela pass, dvs. samtliga passidor. Där kunde finnas flera viseringar. Dessa visade inte bara en återvändaravsikt hos sökanden utan även att han hade ekonomisk förmåga att resa. Hon granskade även sökandens fotografi i passet och jämförde med det fotografi som hade tagits vid sökandens besök på ambassaden.

Att några sökanden var gifta och/eller hade barn men reste ensamma var inte konstigt utan talade för att de skulle återvända hem. I alla ärenden gick hon in i datasystemet VIS för att se om sökanden hade ansökt om visering i andra Schengenländer. Hade sökanden fått avslag i ett annat Schengenland eller vid en annan ambassad ringde hon till den aktuella ambassaden för att försöka få information om anledningen till avslaget eftersom tidigare avslag utgjorde en del av underlaget för hennes bedömning. Hon gjorde även kontroller i SIS. Allt hade betydelse och var viktigt. Om hon misstänkte att det fanns en risk för avhopp liksom att någon handling inte var äkta avslog hon ansökan.

Hon var ingen dokumentexpert. Hon lärde sig dock efter hand att känna igen dokument och behövde i de fallen inte kontrollera dem.

Det var möjligt att ansöka om hur lång period som helst för vistelsen i Sverige. Hon prövade alltid hur lång tid som skulle beviljas, dvs. hon beviljade den tid som hon ansåg räckte med hänsyn till underlaget i respektive ärende och mot bakgrund av att det var fråga om visering för att turista. Omständigheter som var av betydelse vid denna prövning var bl.a. sökandens arbete, om han kunde vara borta från verksamheten

om det var så att han drev egen rörelse, hur mycket pengar han hade, resplanen och sökandens resvana. Hon fick aldrig någon anmärkning om att det var fel att göra så, inte heller när inspektionen gjordes på ambassaden och man gick igenom hennes ärenden. Dessutom hade tidigare migrationshandläggare gjort på samma sätt, vilket hon uppmärksammade när hon gick igenom gamla ärenden för att lära sig. Att viseringsperioden i beslutet blev kortare än den som angavs i den första ansökan kunde även bero på att sökanden under intervjun ändrade sig och ville ha en kortare tid. Migrationsassistenterna gjorde då en anteckning om detta, endera direkt på ansökan eller på en post-it-lapp. Hon var inte skyldig att motivera varför den beslutade vistelsetiden var kortare än vad sökanden hade begärt.

Att det fanns hotell- och flygbokningar, vilket kunde ha kostat sökanden pengar, visade att ansökan om visering var seriös liksom att det fanns en återvändaravsikt. Sådana bokningar var ändringsbara. I fall då beslutad tid var kortare än gjorda bokningar på flyg och hotell förekom det att sökanden lämnade in ändrade bokningar. Sådana ändringar kunde komma in via fax eller mail eller ges in när sökanden kom för att hämta viseringsbeslutet. Ändringar av sådant slag bör vara arkiverade. Att ombokningar kunde kosta pengar var inget som ambassaden tog ansvar för, det fick sökandena bära risken för. Vad gäller den omständigheten att en hotellbokning gällde redan dagen innan flyget anlände till Sverige är en sådan bokning nödvändig om sökanden kommer till Sverige tidigt på morgonen nästa dag.

De förteckningar över turistmål i Stockholm som lämnades in i ärendena ansåg hon vara acceptabla; de resplaner som förekommer i viseringsärenden är lika varandra, vilket även hade varit fallet i de viseringsärenden från saudiska medborgare som hon handlade i Riyadh. Att en sökande endast talade twi och inte engelska var inget hinder eftersom man som turist inte behöver kunna så mycket engelska. Det framstod inte heller som konstigt för henne att sökandena bodde i Nigeria men hade bankkonton i Ghana, sitt hemland. Inte heller var det konstigt att en sökande själv hade undertecknat introduktionsbrevet.

Att handlingar såsom försäkringsbevis och turistmål har inkomststämplats samma dag som beslut har meddelats beror på att handlingarna har tagits emot på ambassaden på förmiddagen den dagen och att hon sedan har meddelat beslut på eftermiddagen eftersom inga kompletteringar varit nödvändiga att göra. Beträffande medborgare i Ghana gällde dessutom att det inte krävdes någon konsultation, vilket annars hade försenat handläggningen ett antal dagar.

Den praxis som diskuterades på ambassaden gällde medborgare i Nigeria och vissa andra medborgare beträffande vilka avhoppsriskens ansågs vara hög. Hon fick aldrig någon dokumentation eller annan information angående praxis beträffande ghananska sökanden. Hon hörde aldrig under sin tid i Abuja att den danska ambassaden i Accra inte beviljade medborgare i Ghana visering för turiständamål, det fanns ingen sådan praxis.

Hon hade inte personlig kontakt med sökandena. När ärendet låg på hennes bord var det första gången som hon såg sökandens namn. Handläggningen av ärendena sköttes av migrationsassistenterna. De gjorde intervjuerna med sökandena. De använde då en mall och fyllde även på med frågor. Det förekom att texten ibland raderades helt eller delvis eller att uppgifter som lämnats vid en intervju i ett ärende kom att tillföras från ett annat ärende. Hon hade fått samtal angående assistenternas attityd gentemot sökandena och deltog därför i några intervjuer. Hon gav inte instruktioner om att ghananska sökanden skulle behandlas på ett visst sätt. Det hände aldrig att en assistent sa till henne att det fanns en falsk handling i ett ärende. I ett bonafide-ärende, där t.ex. sökanden var välkänd hos ambassaden, kunde det förekomma att assistenterna inte fick gå igenom ärendet.

Assistenterna hade även till uppgift att arkivera ärendena som innehöll förutom handlingarna även post-it-lappar där hon hade gjort anteckningar. Flera gånger förekom det att ärenden som skulle vara arkiverade inte återfanns i arkivet eller att enskilda handlingar helt fattades eller hade hamnat i fel ärende.

Hon fattade inte beslut i något ärende innan hon hade fått akten. Det var inte möjligt att göra det eftersom hon måste ha tillgång till sökandens namn och ärendenumret.

Hennes arbete med viseringsärendena omfattade inte bara medborgare i Ghana. Även personer med andra nationaliteter ansökte om visering vid ambassaden. De ghananska ärendena var utspridda över hela året.

Varje dag arbetade hon med 30 - 50 viseringsärenden. Arbetstrycket var hårt eftersom hon var ensam om att besluta i ärendena. Hon hann dock alltid gå igenom ärendena. Det är inte riktigt att det inte gjordes några ansökningar från ghananska medborgare när hon var ledig. Ingen annan på ambassaden ville dock fatta beslut i ärendena när hon var frånvarande.

Hon mailade de spanska passtämplarna till Per-Elof Bengtsson efter hans förfrågan. Hade hon sett att stämplarna var falska skulle hon ha upplyst honom om detta. Vad gäller hennes uppgift i polisförhör den 18 juli 2016, att bl.a. Lester Amarih- Kwantreng hjälpte till att få tag i stämplarna, var det så att alla ghananer känner varandra och håller ihop.

Under år 2014 lämnade hon regelbundet uppgift till Migrationsverket om beviljade viseringar. I denna statistik framgick sökandenas nationaliteter. Migrationsverket hade dessutom tillgång till Wilma där besluten syntes. Även avhopp som hade skett syntes i systemet liksom vilken handläggare som hade fattat beslutet. Dessa uppgifter var tillgängliga också för UD.

Hon trivdes på arbetsplatsen, var inte osams med någon där och fick inte heller kritik från någon.

Hon har alltid arbetat hårt. När hon arbetade på ambassaden tjänade hon varje månad cirka 37 000 kr efter skatt. Hon älskade att shoppa och köpte ofta väskor och skor.

Hon och Lester Amarh-Kwantreng var vänner, inget mer. Hon träffade honom första gången år 2013. Det var i Nigeria och hon tyckte att han hade stora kunskaper om Afrika, hon kunde fråga honom om generella saker precis som hon frågade sina andra afrikanska vänner. Han var dock ingen som hon litade hundra procentigt på och berättade allt för. Hon träffade även hans fru och barn.

Hon hade massor av vänner och ringde dem ofta, bl.a. Lester Amarh-Kwantreng. Hon och han talade då om hur de mådde och om familjen, inte om hennes arbete. De utväxlade sällan mail. Hon kommer inte ihåg om de hade kontakt via Viber. Hon blev kallad Mimi av bl.a. Lester Amarh-Kwantreng. Han kallade även sin fru och andra kvinnor som han hade relationer med för Mimi. En annan anställd på ambassaden i Abuja kallades också för Mimi.

Vad gäller visumansökningarna som fanns hemma hos henne hade Lester Amarh-Kwantreng berättat att han skulle söka visum till Kina. Hon ville besöka Kina och ville ha ett visum i sitt pass för att kunna åka dit när hon ville. Hon hade från en kollega fått färdiga mallar till visumansökningar och hon använde sig av dem. Hennes avsikt var inte att resa med Lester Amarh-Kwantreng, hon hade aldrig rest med honom. Ansökningarna skickades aldrig iväg.

Enligt vad Lester Amarh-Kwantreng uppgav för henne arbetade han med byggverksamhet. Hon vet inte vilka bolag han hade. Han sa aldrig att han var involverad i resebranschen. Han hade inget att göra med de viseringsansökningar som hon hanterade. Hon kände inte till den tyska brottmålsdomen mot honom. Fotografiet på henne och Lester Amarh-Kwantreng tillsammans är taget vid en tillställning på ambassaden dit hon hade bjudit in honom som gäst. Han gav henne aldrig pengar. Vad gäller de mail i oktober 2014 som i ämnesraden innehåller namn på en sökande och som skickats från hennes tjänstemail till hennes hotmailadress känner hon inte till innehållet i mailen.

Beträffande mail med namn på personer som sedan beviljades visering har hon inte förnekat att hon har öppnat vissa mail. Hon kände dock inte till att Lester Amarh-Kwantreng var avsändare i några viseringsärenden; hon fick många mail per dag, hon kontrollerade inte varifrån de kom utan skrev bara ut de bifogade dokumenten. Hon kände i förväg inte till vilka personer som skulle komma att ansöka om visering. Hon hade aldrig någon telefonkontakt med Lester Amarh-Kwantreng angående viseringsärenden eller namn på sökanden.

Lester Amarh-Kwantreng hade råkat ut för en olycka och skadat sitt ben. Hon besökte honom två gånger på sjukhuset i Düsseldorf, det var i januari 2015, eftersom de var vänner. Enligt vad Lester Amarh-Kwantreng uppgav var det Gideon Nii Ashitey Anum som hade bokat hennes hotell där, hon hade bett Lester Amarh-Kwantreng att ordna med bokningen. Gideon Nii Ashitey Anum träffade hon första gången när hon besökte Lester Amarh-Kwantreng på sjukhuset. Hon och Lester Amarh-Kwantreng talade engelska med varandra. Gideon Nii Ashitey Anum talade inte engelska då utan bara ghananska, med Lester Amarh-Kwantreng. Hon överlämnade ingenting till Lester Amarh-Kwantreng. Lester Amarh-Kwantreng sa att han skulle opereras tidigt nästa dag och att han hade pengar till betalning av operationen i sin väska i rummet. Han kunde inte lämna pengarna där under operationen och bad henne att ta hand om pengarna i kuvertet till nästa dag vilket hon gjorde. Hon tog bilder av Lester Amarh-Kwantreng på sjukhuset och skickade dem till hans fru och son. Efter detta sjukhusbesök har hon inte haft någon kontakt med Lester Amarh-Kwantreng.

Hon har aldrig sett bilderna på uppehållstillstånden i telefonen. Samsung Mega-telefonen köpte hon i slutet av år 2014 av en kvinna i Nigeria. Några simkort följde med telefonen. Vad gäller tiden fram till januari 2015 använde hon båda Samsungtelefonerna men lånade även ut dem, med eller utan simkort, till två eller tre personer. Hon vill inte svara på om dessa personer har haft kontakt med Lester Amarh-Kwantreng. När hon fick tillbaka telefonerna fanns det inget i dem förutom sms som hon sparade. Hon har inte deltagit i någon av de aktuella chattarna, hon vet inte vem

Joseph eller MD är. Hon har sedan lång tid tillbaka ett och samma svenska telefonnummer. Vidare hade hon ett enda tjänstetelefonnummer i Abuja.

Hon har inte förmedlat/överlämnat identitetsuppgifter eller fotografier till förfalskningar. Inte heller har hon förmått någon att framställa falska handlingar.

Camilla Wester: Hon är polisinspektör och har varit ansvarig handläggare i detta ärende. Hon har bl.a. sammanfattat utredningsmaterial i flera PM.

Holländsk polis grep i september 2015 Amira Chamdin på en flygplats. Amira Chamdin hade rest med sin syster och systerson. Systersonen hade rest in på Amira Chamdins sons pass vilket var anledningen till att hon greps. Amira Chamdins telefoner beslagtogs och tömdes. Via internationell rättshjälp har svenska polisen fått del av innehållet i telefonerna. I en av telefonerna fanns bilder på svenska permanenta uppehållstillståndskort utfärdade för ghananska personer. Migrationsverket har konstaterat att uppehållstillståndskorten är falska. Svenska polisen började utreda om Amira Chamdin kunde vara inblandad i denna sak.

Hon har gått igenom telefontömningarna som gjorts av bl.a. holländsk polis samt av tysk polis vad gäller ett par av hos Lester Amarh-Kwantreng beslagtagna telefoner och ett antal simkort; sammanlagt sju stycken telefoner togs från honom varav några i hans bostad. Långa chattar som återfunnits kan vara redovisade i nedkortad version avseende avsnitt som bedömts som intressanta. Det var ett omfattande material och hon har inte gått igenom allt utan använt vissa sökord som har bedömts kunna kopplas till Lester Amarh-Kwantreng och till Amira Chamdin. Lester Amarh-Kwantrengs telefoner verkar ha använts av flera personer kopplade till honom och varje chatt måste därför bedömas för sig. Det har påträffats chattkonversationer mellan Amira Chamdin och Lester Amarh-Kwantreng. I chatt 136, som är hämtad från Lester Amarh-Kwantrengs telefon och avser tiden den 23 - 25 januari 2015, tilltalade de varandra med smeknamn, "Mimi" respektive "Lee". Amira Chamdins son nämndes vid namn under konversationen. De talade om "cards" och att Amira Chamdin eller någon annan

skulle lämna dem på ett sjukhus till "Gideon". Amira Chamdin gav uttryck för att det fanns en risk med detta medan Lester Amarh-Kwantreng framstod som mer påstridig. Amira Chamdin skrev den 24 januari 2015 i chatten att Lester Amarh-Kwantreng skulle få korten nästa dag. Tidsstämplarna på chatten stämmer överens med bilderna i Amira Chamdins telefon på det sättet att bilderna skapades tidigare i januari 2015, innan hon besökte Lester Amarh-Kwantreng på sjukhuset i Tyskland. Vad gäller Amira Chamdins telefoner har hon inte hittat några tecken, t.ex. sms-konversationer, på att de har varit utlånade.

Namn på personer på de falska uppehållstillståndskorten har påträffats i Lester Amarh-Kwantrengs telefon. Mail, där vissa av namnen finns med, har skickats till finska ambassaden i april 2015 angående visering. Mailen har skickats från en adress där namnet Kirkkish ingår, vilket kan kopplas till Lester Amarh-Kwantreng, bl.a. på grund av hans barns namn.

En sammanställning har gjorts av telefonnummer som hon anser kan kopplas till Amira Chamdin respektive Lester Amarh-Kwantreng. I Lester Amarh-Kwantrengs telefoner finns flera nummer som enligt hennes uppfattning med hänsyn till bl.a. kontaktnamnen har anknytning till Amira Chamdin, t.ex. Mimi, och på motsvarande sätt finns i Amira Chamdins telefon flera nummer som kan knytas till Lester Amarh-Kwantreng, exempelvis under kontaktnamnet Lee. Hennes sammanställning av deras telefonnummer grundas även på andra källor.

I utredningen finns mailadresser som kan kopplas till Lester Amarh-Kwantreng, bl.a. adresser som innehåller namnet "Kirkkish", som alltså har anknytning till hans barns namn. Även internetsökningar kopplade ihop en mailadress där Kirkkish ingick med Lester Amarh-Kwantreng. De aktuella mailadresserna kan dock ha använts av flera personer. Amira Chamdin har från sin UD-mail till några Kirkkish-adresser skickat mail till Lester Amarh-Kwantreng. Det finns även ett tjänsterelaterat samband mellan Lester Amarh-Kwantreng och Amira Chamdin. Så till exempel har Amira Chamdin från sin UD-mail till Kirkkish-adresser skickat information om behörigheten för

ghananer att söka visering i Nigeria liksom vilka ambassader som tar emot ansökningar från olika afrikanska länders medborgare. Vad gäller urvalet ur UD-mailet har hon begränsat sökningen till vissa ord.

Ett antal, 55 stycken, av anställningsintygen i de aktuella viseringsärendena har av NFC konstaterats vara utskrivna från samma skrivare. Flera av dessa 55 ärenden med de aktuella intygen, cirka 35, har andra kopplingar till Lester Amarh- Kwantreng. Så till exempel är anställningsintyget, som är ett av dessa 55, i ärende 2:19, Mabel Donkor, utfärdat av "TL International Company Ltd", vilket är ett bolag vars logotyp har påträffats i en av Lester Amarh-Kwantrengs telefoner. Han har kopplingar även till andra ärenden, t.ex. så anges firmanamnet "Kirkkish Properties" och en mailadress innehållande namnet Kirkkish på ett anställningsintyg i ett annat ärende. Att Lester Armah-Kwantreng sysslade med en verksamhet som har samband med viseringsansökningar framgår även av ett mail som från en Kirkkish-adress i april 2015 skickades till Amira Chamdins efterträdare och som gällde viseringar till Sverige för 20 personer. Vidare har Amira Chamdin i ett mail i februari 2014 frågat en person vid Migrationsverket om ambassaden i Abuja får handlägga viseringsärenden gällande ghananer och vidarebefordrat svaret till en Kirkkish-mailadress med en kommentar som inleds med "Lee". Även av vissa andra anledningar menar hon att det finns en koppling mellan Lester Amarh-Kwantreng och de aktuella ärendena vilket framgår av hennes PM om saken.

Vidare har Amira Chamdin när det gäller spanska polisens misstankar angående ghananer med svenska viseringar som rest in i Spanien för vidare resa till Tyskland, enligt egen uppgift tagit hjälp av Lester Amarh-Kwantreng för att få tillgång till stämplat som visade att personerna hade lämnat Schengenområdet.

Svante Kilander: Han började arbeta vid ambassaden i Abuja i september 2012 och lämnade den i juli 2016. Han hade tidigare varit ambassadör i Kabul och Bukarest.

Nigeria ligger långt ner på korruptionsskalan vilket lokalanställda och utsända påmindes om. På de personalmöten som hölls en gång per vecka togs korruptionsfrågan upp.

Vad gäller arbetsklimatet på migrationsavdelningen under Amira Chamdins ledning fick han gradvis en känsla av att något inte stod rätt till. Det kom dock aldrig fram något konkret trots att han försökte forska i saken. När stickerserna hittades hemma hos Amira Chamdin fick han en chock.

Han vet i efterhand att det blev en ökning av antalet ansökningar från medborgare i Ghana. En sådan sak borde rimligen ha tagits upp på mötena av Amira Chamdin som representerade migrationsverksamheten. Han kan inte utesluta att hon gjorde det men han minns inte att han vid något tillfälle upplevde något som alarmerande.

Han träffade en bekant till Amira Chamdin vid ett kulturevenemang, möjligen har han först efteråt fått veta att mannen hette Lester. Han anade ett förtroligt samband mellan Amira Chamdin och Lester. De satt väldigt nära varandra och Amira Chamdin klappade Lester på armen. Han vet dock inget om deras relation.

Caroline Vondracek: Hon och Amira Chamdin var kollegor på ambassaden. De kom dit ungefär samtidigt men hon lämnade ambassaden under augusti/september 2014, dvs. innan Amira Chamdin slutade. Vad hon kommer ihåg utförde Amira Chamdin sitt arbete bra. Amira Chamdin hade en god kontakt med de lokalanställda och hon uppfattade att de var nöjda med Amira Chamdin. Hon och Amira Chamdin hade en bra relation och umgicks en del privat. Hon hade dock inte någon särskild inblick i Amira Chamdins privatliv. Hon lade inte särskilt märke till hennes ekonomiska situation. Uppgifter som hon ska ha lämnat i polisförhör angående bl.a. Amira Chamdins ekonomiska förhållanden kommer hon inte ihåg. Namnet ”Lester” säger henne ingenting.

Cynthia Pozo: Hon tillträdde sin anställning vid ambassaden i Abuja i september 2014, och hade dessförinnan varit på ambassaden i juni samma år under en lia (lärande i arbete) -resa. Hon arbetade som administrativ chef och var andrahandsansvarig för viseringsärenden. Hon hade inför anställningen fått utbildning om viseringsärenden.

Vid ett tillfälle var hon hemma hos Amira Chamdin, kanske var det under lia-resan. En kompis till Amira Chamdin, Lester, kom dit. Hon fick intrycket att Amira Chamdin och han var mer än vänner. Lester var även med vid en senare tillställning på ambassaden.

Amira Chamdin hade väldigt höga telefonräkningar och de samtal som förekom mest var till Tyskland och Ghana. Hennes företrädare hade sagt åt henne att hålla ett öga på Amira Chamdins telefonräkningar.

Första gången som Amira Chamdin var borta från arbetet var i september eller oktober 2014. Amira Chamdin hade sagt att hon då enbart fick göra konsultationer på grund av att hon hade så lite kunskaper om viseringar.

Inför det andra tillfället som Amira Chamdin var ledig fick hon ett antal ärenden som Amira Chamdin sa att hon hade kontrollerat och som bara var att godkänna. Hon var inte så säker på området varför hon gick igenom ärendena tillsammans med Biljana Milic som hade stor erfarenhet. Några ärenden var okej men det fanns tre stycken med ghananska sökanden som de tyckte skulle avslås och ett ärende där sidor i passet var hopklistrade. Hon bad Mikko Taneli Oksanen om hjälp eftersom hon ville vara säker på att göra rätt. Även han ansåg att ansökningarna borde avslås. Eftersom Amira Chamdin hade sagt att hon inte var redo att fatta avslagsbeslut, vilket hon inte var, lät hon ärendena ligga. Hon skrev upp ärendenumren. Hon själv avslog sedan ärendet där passet hade hopklistrade sidor. Övriga ärenden blev beviljade.

När hon och Samantha Carlsson den 14 november 2014 gick in i Amira Chamdins bostad låg det på ett bord ett kuvert med stickers, några var använda och några var

oanvända. Stickers är värdehandlingar och de fick inte under några omständigheter lämna ambassaden, de skulle vara inlåsta i kassaskåpet där. Hon vet inte om det fanns några skriftliga instruktioner angående stickers eller om ambassadens arbetsordning innehöll regler om hantering av dem.

Efter det att Amira Chamdin hade slutat intervjuade hon och Samantha Carlsson två kvinnliga sökanden från Ghana. Hon ställde helt andra frågor än de som Amira Chamdin hade sagt till assistenterna att ställa. Svaren skrevs ner. En av kvinnorna uppgav att hon hade eget företag som tillverkade dörrar men hon kunde inte ange vilket material det var i dörrarna. Inte heller kunde kvinnan svara på hur länge hon hade haft företaget eller hur många anställda hon hade. De två kvinnorna tog tillbaka sina ansökningar samma dag. Hon vet inte varför den elektroniska ansökningen och intervjuformuläret saknas i det ena ärendet, att intervjun inte finns med kan dock bero på att sökanden återkallade. Att det inte hade noterats några svar i intervjuformuläret i det andra ärendet kan bero på att det ställdes andra frågor till sökanden än de som var angivna i formuläret. De noteringar på lappar som finns i akten kan vara de svar som sökanden lämnade.

De ghananska viseringsärendena som fanns på ambassaden gicks igenom. Många sökanden var egna företagare och många skulle besöka samma attraktioner i Stockholm, bl.a. Nationalmuseum som var stängt för renovering. En del av de svenska hotell som hade angetts i ärendena kontaktades och det visade sig i flera fall att sökanden inte hade kommit. Det framkom även att under Amira Chamdins frånvaro hade inga ghananska ansökningar kommit in.

Samathi Carlsson: Hon började arbeta vid svenska ambassaden i Abuja i september/oktober 2014 och var där till februari 2015. Hon skulle arbeta som tredje ambassadsekreterare och blev utbildad till administratör. När Amira Chamdin var ledig skulle Cynthia Pozo gå in och ta viseringsärenden. Hon ansvarade i tredje hand för dessa ärenden, om Cynthia Pozo var borta. Hon hade inte någon löpande insyn i migrationsverksamhetens arbete.

Hon umgicks inte mycket privat med Amira Chamdin. På sommaren 2014, i anslutning till att hon var på en lia-resa till ambassaden, var hon bjuden till Amira Chamdin vid ett tillfälle. En annan gång var bl.a. hon och Amira Chamdin ute och åt. Båda gångerna var en manlig vän till Amira Chamdin med. Han kom från Ghana och hette Lester. Lester var även med när det i november 2014 hölls en filmfestival på ambassaden. Kanske upplevde hon Amira Chamdin och Lester som lite mer än vänner, möjligen för att hon vid det första tillfället uppfattade det som att Lester skulle stanna några dagar hos Amira Chamdin. En gång visade Amira Chamdin henne bilder på Lesters barn.

De hade måndagsmöten på ambassaden angående vad som hade hänt och vad som skulle hända. Hon tror att Amira Chamdin vid något tillfälle tog upp statistik och nämnde att det var en ökning av antalet ärenden.

Hon hade på ambassaden fått information om att stickers skulle låsas in varje dag i arkivet. Det var Amira Chamdin som hade berättat för henne hur stickerserna skulle hanteras. Det ankom på henne att låsa in dem vid de tillfällen när Amira Chamdin inte var på arbetet.

Precis innan händelsen när Amira Chamdin inte kom till arbetet talade hon och Amira Chamdin om falska visum. Amira Chamdin sa att det kunde förekomma oegentligheter på ambassaden och att det var de lokalanställda som låg bakom det. Amira Chamdin nämnde också något om priset på gatan för ett visum.

Gunnar Fröberg: Han har arbetat med migration sedan år 1991. Han har tjänstgjort bl.a. som beslutsfattare och expert på återvändandefrågor vid dåvarande Statens Invandrarverk, som chef under fyra år för migrationsavdelningen i Turkiet och som processförare i utlänningsärenden i migrationsdomstolarna i Stockholm. Därefter, under april - september 2014, arbetade han som migrationshandläggare vid ambassaden i Abuja. För närvarande arbetar han med korruptionsfrågor.

Det var ganska svårt att hitta en ersättare för Amira Chamdins företrädare mot bakgrund av korruptionsproblematiken; Nigeria är ett land där personalen på olika sätt kan vara utsatt för påverkan. Han kände inte Amira Chamdin sedan tidigare. Han var den som överförde kunskap till henne eftersom hon och hennes företrädare vid ambassaden i Abuja inte överlappade varandra. Kunskapsöverföringen gällde inte bara beslutsfattandet och rättstillämpningen utan även personalfrågor och administration. Han var hennes handledare under fyra veckor. När han lämnade ambassaden var hon bra förberedd att ta över.

Vid prövning enligt viseringskodexen är en grundläggande fråga om ansökan verkligen ska göras i det aktuella landet. Om sökanden inte är medborgare i landet kan det vara så att han studerar där eller har vistats där under en längre period. Presumtionen vad gäller behörig ambassad är dock att en ghanan ska ansöka om visering i hemlandet. Han tog upp detta med Amira Chamdin.

Det var möjligt att diskutera frågor som uppkom vid handläggningen av viseringsärenden med personal på Migrationsverket och även med de nordiska kollegorna. En gång per månad hölls nordiska möten respektive gemensamma Schengenmöten och även då kunde olika frågor tas upp. Amira Chamdin skulle delta i dessa möten.

De lokalanställda på ambassaden kunde ha en viss uppfattning om vad som utgjorde korruption. Som utsänd personal fick man hela tiden bevaka frågan och påtala att det var svenska regler som gällde ifråga om korruption. Han och Amira Chamdin diskuterade hur man skulle förhålla sig till personalen, bl.a. om integritet hos beslutsfattaren gentemot de anställda. En beslutsfattare ska vara obunden och oberoende vilket innebär att personalen inte ska få kunskap om allt som man kan kontrollera och hur man i detalj arbetar.

Vad gäller Amira Chamdins familjeförhållanden visste han att hon har flera barn. Hon berättade att hon hade en man.

Mikko Taneli Oksanen: Han arbetar sedan 20 år vid den finska gränspolisens. Han genomgick utbildningar ifråga om dokument och förfalskningar innan han började arbeta i Nigeria. Under perioden 2009 - 2012 arbetade han tillfälligt i Abuja. Därefter, åren 2012 - 2017, tjänstgjorde han som samordningshandläggare för den finska gränspolisens vid den finska ambassaden i Abuja. Hans huvudsakliga arbetsuppgifter var att förhindra olaglig invandring till Europa.

Han träffade Amira Chamdin i Abuja, kanske någon gång per månad med början år 2014. De umgicks privat några få gånger, bl.a. han var hemma hos henne en helg då flera andra personer från ambassaden var närvarande. Vad gäller hennes umgänge känner han bara till en man från Ghana, Lester, som var med på tillställningen hos henne. Det var uppenbart för honom att de var ett par, bl.a. höll de vid ett tillfälle varandra i hand.

I hans arbete ingick bl.a. att ordna veckovisa möten med alla viseringshandläggare. Olika fall gick igenom och det förekom utbildning angående falska dokument och illegal migration. Han hade en rådgivande funktion angående dessa frågor i förhållande till de nordiska ambassaderna i Abuja. Han tror att Amira Chamdin deltog ett par gånger i dessa möten. Han uppfattade henne som en erfaren handläggare.

Han blev kontaktad av Cynthia Pozo vid svenska ambassaden som ville ha hans åsikt om viseringsansökningar och andra handlingar. Amira Chamdin hade vid tillfället semester och Cynthia hade trätt i hennes ställe. Han åkte dit, kontrollerade handlingarna och berättade att han ansåg att det var falska handlingar. Hans råd var att inte bevilja visering. Några veckor senare blev han åter kontaktad av ambassaden och fick då besked om att visering hade beviljats. Beslutsfattare var Amira Chamdin som då hade återvänt från ledigheten.

I samband med att Amira Chamdin i november 2014 inte hade kommit till arbetet blev han ombedd att komma till den svenska ambassaden varefter han kontrollerade hennes

bostad. På ett bord låg stickers i ett kuvert. Där fanns även ett par visumansökningar till Kina, avseende Amira Chamdin och Lester. En sticker kan säljas och är värd hundratal euro.

Han tror att Lester kontaktade många ambassader i Abuja, han minns inte om finska ambassaden var en av dem. Det fanns inofficiell information om att Lester i Nigeria möjligen var inblandad i viseringsbedrägerier och illegal invandring. Från tjeckiska ambassaden fick han information om att Lester var en välkänd människohandlare i Ghana och att det var därför som Nigeria används för viseringsansökningar istället för Ghana. Hans första kontakt med tjeckiska ambassaden angående Lester var i april 2015. Vid den tiden ringde också Lester till finska ambassaden och ville tala med honom.

En ghanansk medborgare har nog rätt att lagligen vistas i Nigeria utan uppehållstillstånd under 90 dagar, som en turist. Det beror på att Ecowas är som ett Schengenområde.

Han tror att några av ghananerna i de svenska ärenden som han såg hade Ecowasuppehållstillstånd och stämplor i passen. Om han i polisförhör har sagt att korten var äkta i och för sig mindes han det då. Korten är dock blanka från början och man kan efteråt ha fyllt i uppgifterna själv.

Elohor Akpomeyoma: Hon började arbeta på ambassaden i september 2013 som viseringsassistent och hon arbetar fortfarande där.

Normalt gjordes ansökan om visering online och därefter kom sökanden till ambassaden på ett bokat möte. Sökanden hade då med sig dokument och det hölls en intervju då assistenten hade dokumenten framför sig. Ärendet överlämnades därefter till beslutsfattaren som kunde be handläggaren att begära fler dokument från sökanden. I sådana fall skickades kompletterande dokument in online till ambassaden eller lämnades in vid besök där. När kompletteringen hade kommit in gjordes en

uppdatering i systemet, dvs. ansökningen ändrades eller korrigerades där, varefter dokumentet ifråga lämnades till beslutsfattaren. Efter det att beslut hade fattats fick assistenten ärendet tillsammans med nödvändiga stickers, som förvarades i arkivet. Assistenten förde in i stickersen i passet.

Amira Chamdin var professionell som chef, hon kunde verkligen arbetet. Hon såg upp till Amira Chamdin som lärde henne arbetet ifråga om ansökningar och intervjuer. Nu, när hon har mer erfarenhet, tycker hon dock att saker kunde ha hanterats bättre.

Amira Chamdin lämnade inte mycket utrymme för ifrågasättande av hennes beslut; när så skedde vid ett tillfälle blev hon rasande och sa att hennes beslut aldrig skulle ifrågasättas igen. Hon uppfattade Amira Chamdin som hämndlysten i situationer som var obehagliga för henne.

Antalet ansökningar från medborgare i Ghana ökade påtagligt under Amira Chamdins tid. Hon lade under en period märke till att det kom många ansökningar från ghananer som hade nigerianska tidsbegränsade uppehållstillstånd som inte var verifierade som äkta. De ghananska ärendena hade liknande introduktionsbrev och uppvisade samma mönster. Amira Chamdin var inte på plats och hon talade med Johan, som var Amira Chamdins vikarie under sommaren, om sina observationer. Johan svarade då att det inte fanns något att göra åt saken. När Amira Chamdin var tillbaka från semestern talade hon även med henne; hon sa att det såg ut som om dokumenten var förfälskade och att hon inte förstod varför ansökningarna skulle beviljas. Även från Amira Chamdin var svaret att det inte fanns något att göra om sökanden hade ett nigerianskt uppehållstillstånd. Amira Chamdin förklarade att det räckte att hon ställde en enkel fråga till sökanden, om var han bodde. Avsikten som hon förstod det var att överraska sökanden. Om sökanden svarade Ghana skrev hon ner det med en gång och gav svaret till Amira Chamdin. Hon vet inte vilket beslut som Amira Chamdin sedan fattade i de fallen.

Hon minns nu inte om Amira Chamdin brukade be henne om kompletteringar i ärenden. Vad gäller den antecknade uppgiften från hennes polisförhör, att Amira Chamdin aldrig bad henne om kompletteringar, hade hon nog en klarare minnesbild vid förhöret än vad hon har nu.

Det var assistenterna som placerade akterna i arkivet. Hon känner inte till att handlingar försvann från akterna i arkivet.

Flera gånger träffade hon en nära bekant till Amira Chamdin. Hon kommer inte ihåg hans namn men han var från Ghana och var mörk och ung. Hon ansåg att han var intresserad av Amira Chamdins pengar. Vad gäller Amira Chamdins ekonomiska situation tror hon att den var okej; Amira Chamdin tyckte om att resa och shoppa.

Biljana Milic: Hon har studerat juridik i tre år men har inte tagit examen. Hon har bott i Nigeria sedan år 1992. I november 2004 blev hon anställd vid ambassaden i Abuja. Hon arbetar huvudsakligen som viseringsassistent men tjänstgör även på deltid som administrativ assistent. Inför anställningen genomgick hon kurser om migration. Hon har även genomgått kurser angående bedömningen av äktheten av olika dokument, detta var före år 2014.

Vad gäller ansökningar från medborgare i Ghana krävdes att de skulle vara bosatta i Nigeria för att de skulle få ansöka vid ambassaden i Abuja istället för vid danska ambassaden i Accra i Ghana. För att en sökande skulle anses vara bosatt i Nigeria krävdes att han skulle ha bott där i minst sex månader, den regeln gällde för alla.

Vid tillfället i november 2014, när Amira Chamdin inte kom till arbetet, trodde de att hon skulle iväg på ett möte. Hon talade med ambassadören om sina misstankar vad gäller ansökningar från ghananer, att majoriteten av dem hade beviljats trots att de skulle ha avslagits. Detta berodde på att ambassaden inte skulle ha tagit emot ansökningarna eftersom sökandena inte hade kunnat bevisa att de bodde i Nigeria. Dessutom skulle de flesta resa för att turista och i Nigeria var reglerna om

turistviseringar strikta. När hon tog hand om den första ansökan från en ghanan berättade hon om sina misstankar för Amira Chamdin som blev arg och sa att det inte var hon som bestämde.

I det första ghananska ärendet som hon handlade kontrollerade hon bankkontoutdraget. Enligt banken i Ghana var dock utdraget förfalskat. Svaret från banken kom dock först efter det att beslutet om visering var fattat. Hon berättade om saken för Amira Chamdin som blev arg över att hon hade kontrollerat utdraget.

Vad gäller de nigerianska uppehållstillståndskorten i de ghananska ärendena var det inte möjligt att få korten verifierade som äkta. Hon tyckte att det var väldigt misstänkt att vissa kort hade utfärdats i anslutning till att sökandena hade kommit till Nigeria eftersom det var omöjligt att få ett kort så snabbt. Hennes kunskaper om nigerianska uppehållstillstånd kommer inte från nigerianska myndigheter utan från andra länder och ambassader; det hölls seminarier och konferenser där diskussioner fördes.

Alla assistenter hade samma uppfattning om bristerna i de ghananska ärendena, särskilt när antalet ansökningar från ghananer ökade. Hennes intryck av dessa ärenden är att alla inte borde ha beviljats. Om något av de ghananska ärendena togs upp med Amira Chamdin blev hon arg.

När Amira Chamdin var borta under kortare perioder var det Cynthia som gick in och fattade besluten. Hon hjälpte Cynthia att gå igenom ansökningarna. Hon pekade ut några ghananska ansökningar för Cynthia, de var av samma slag som hanterades av Amira Chamdin när hon var på plats. De ansökningarna avslogs.

Hon har hanterat ett enda enskilt ghananskt viseringsärende, det första som kom. Därefter har hon inte sysslat med att ta emot sådana ansökningar direkt från sökandena. Hon har dock arbetat på kontoret med att skriva ut och arkivera ansökningar och med att skriva ut stickers.

George Nwanze Okpoko: Han arbetar vid ambassadens viseringssektion sedan april 2014. När han började fick han ingen formell utbildning men kollegor lärde honom. Han har genomgått flera utbildningar gällande dokumentation, anordnade av ambassaden och av EU. Han arbetar med viseringar och även med intervjuer angående uppehållstillstånd.

Att ha Amira Chamdin som chef innebar att det fanns goda, helt normala arbetsdagar och sämre dagar, då hon var arg och inte lätt att arbeta med. De hade flera möten med henne, ibland varje vecka, då hon lämnade information till dem. Under hennes tid på ambassaden ändrades inte de grundläggande rutinerna. Så småningom upptäcktes dock oegentligheter eller fel som hon omedelbart blev informerad om. Inget gjordes dock från hennes sida med anledning av detta.

Hans uppgift var att ta emot viseringsansökningar, som gavs in elektroniskt eller lämnades in vid besök, och gå igenom dokumenten för att kontrollera att inget var falskt. Därefter avgjorde "migrationschefen" om allt var korrekt och kunde ge instruktioner om något skulle göras. Det var svårt att avgöra om en sökande hade fått hjälp med att fylla i ansökan men under prövningen kunde man få reda på att så hade varit fallet.

Normalt skulle ghananska medborgare ansöka om visering vid danska ambassaden i Accra. I Abuja var man behörig att ta emot ansökningar endast om den ghananska sökanden hade ett giltigt uppehålls- eller arbetstillstånd i Nigeria.

Såvitt han känner till var nigerianska myndigheters hantering av ansökningar om uppehållstillstånd inte skyndsam. Det förekom dock ärenden där ghananska sökanden hade uppehållstillstånd som hade utfärdats en eller två dagar efter inresan i Nigeria vilket var onormalt.

Det hände ibland att den tidsperiod som sökanden hade ansökt om skiljde sig från de bokade flygtiderna. De uppgifter som har antecknats från polisförhör med honom, att

de datum som sökanden önskade korrigerades på plats av viseringsassistenten, antar han är riktiga.

Amira Chamdin var särskilt intresserad av vissa ansökningar, mestadels från medborgare i Ghana. Han och kollegorna fick göra sitt arbete men för det mesta lade hon sig i arbetet. Hon var med honom vid några intervjuer, huvudsakligen när det var ghananska sökanden. Uppgiften i polisförhören, att hon satt med endast en gång, är inte riktig. Det hände att hon vid sådana tillfällen sa till honom att inte ställa en viss fråga och att hon föreslog andra frågor, han minns nu inte vilka. Generellt försökte hon få dem att förenkla intervjuerna med ghananska sökanden. Eftersom hon var hans chef följde han instruktionerna.

Det är riktigt att det i beslutfattarens roll ingick bl.a. att ha en utbildande och stödjande funktion i förhållande till migrationsassistenterna. Detta gällde dock ifråga om alla intervjuer, inte enbart vissa intervjuer, och när migrationsassistenten befann sig i början av sin anställning.

I vissa fall fick de inte gå igenom dokumenten ordentligt, om han minns rätt var det en period då Amira Chamdin sa att de inte skulle göra onödiga utredningar utan komma till henne med dokumenten.

I flera ärenden skrev han i en kommentar till intervjun om han misstänkte att handlingar kunde vara falska. Eftersom detta hände år 2014 kan han nu inte ange något sådant ärende. I några av de ärendena beviljades visering, i de flesta fall inte. De flesta ghananska ansökningarna beviljades dock till skillnad mot ansökningar från sökanden med andra nationaliteter.

Om han rapporterade falska dokument brukade Amira Chamdin kalla till ett möte på avdelningen där de diskuterade en del anmärkningar men i slutändan så ändrades inget. Han upplevde inte att hon tog hans rapporter på allvar. Han konfronterade henne inte

med saken; när de tog upp frågor med henne kunde hon bli irriterad och som assistent ville man inte att chefen skulle bli arg.

Det fanns likheter mellan de ghananska ärendena. De flesta sökanden hade samma berättelse vid intervjuerna, de påstod att de var bosatta i Nigeria och de flesta uppgav samma adress. Vidare skulle flera av dem besöka samma platser i Stockholm. Vad gäller bankkontoutdragen ansåg han att de var överdrivna i fråga om beloppen och att de flesta var förfälskade. De uppmärksammade alltid Amira Chamdin på oegentligheter och responsen på det var att hon kallade till ett möte eller att hon bad dem att fortsätta att arbeta och att hon skulle ta hand om saken senare. Inget hände dock oavsett hur mycket han och kollegorna rapporterade.

Det är riktigt att han från Amira Chamdin fick klagomål på att det saknades intervjuer i akten. I sådana situationer genomfördes intervjun per telefon och svaren skrevs ner.

Han känner inte till hur många avslagsbeslut respektive bifall som Amira Chamdin meddelade under år 2014.

Efter det att Amira Chamdin hade slutat kom det fortfarande in ansökningar från ghananska medborgare. Antalet minskade dock drastiskt.

Leticia Mnena Nyitse: Hon har arbetat på ambassaden sedan maj 2014. Hon fick utbildning i Wilmasystemet och läste igenom manualen till systemet. Hon blev även utbildad i att göra intervjuer på det sättet att någon satt med henne.

Amira Chamdin var hennes arbetsledare. Hon var rädd för Amira Chamdin som hade skrikit åt henne när hon hade gjort en miss vid sin första intervju.

Plötsligt kom det väldigt många ansökningar från medborgare i Ghana, vilket hon tyckte var märkligt. Hon minns att detta hände efter det att Amira Chamdin hade varit i

Ghana. I början kopplade hon inte ihop det med Amira Chamdin men när det inte upphörde och ansökningarna blev beviljade kände hon att något var fel.

Det var inte nödvändigt för ghananska medborgare att ansöka om visering i Abuja eftersom den danska ambassaden i Accra representerade Sverige. Dessutom var det dyrt att ta sig till Abuja från Ghana och resan innebar att sökanden fick tillbringa en natt på vägen.

Vad gäller ghananska sökanden och deras uppehållstillstånd reagerade hon främst på att det fanns sökanden som hade tillstånd som var utfärdade nära i tid, kanske en dag innan de kom till intervjun, men att de påstod att de hade bott i Nigeria sedan ett år eller mer. Vidare kunde ett uppehållstillståndskort se helt nytt ut, det såg inte ut som om sökanden hade haft det i flera år. Hon började lägga märke till detta i juni/juli 2014. Eftersom hon var ny visste hon inte vem hon skulle tala med om saken. Hon diskuterade med sina kollegor och följde rådet att genomföra detaljerade intervjuer och anteckna allt som hon lade märke till som inte var sant. Alla ansökningar blev dock beviljade.

Om en sökandes uppgifter om hur länge han hade bott i Nigeria skiljde sig i förhållande till den tid som angavs på uppehållstillståndskortet tog hon upp saken med Amira Chamdin. Amira Chamdin sa då åt henne att göra noteringar i intervjun.

I en situation där önskad tid i en ansökan skiljde sig från gjorda flygbokningar var de tillsagda att inte göra några ändringar i Wilma. De bad istället sökanden att komma in med nya dokument, en ny flygbokning. Om så skedde kunde de ändra i systemet utifrån denna ändring. Detta gällde om sökanden ville ha kvar den tid som han hade angett i ansökan. En sökande kunde ändra den tid som hade angetts i ansökan, men då måste han själv göra ändringen och skiva under, assistenterna fick inte göra några ändringar.

Amira Chamdin satt med henne vid en intervju med en ghanansk sökande. Amira Chamdin sa åt henne att hålla intervjun kort och att hon inte behövde ställa vissa frågor. Den intervjun blev inte så lång och detaljerad som hennes intervjuer brukade vara.

Ibland ställde hon frågor vid intervjun om den nigerianska valutan. Det fanns sökanden som inte hade en aning om denna, vilket de borde ha haft om de hade bott i Nigeria. När hon lade märke till underliga saker i ett ärende gjorde hon noteringar om detta men det fick ingen effekt.

De ghananska sökandenas dokument under denna period såg skumma ut. Sökandenas berättelser stämde inte och de verkade inte ha ekonomi att resa, bl.a. utifrån hur de såg ut. Vidare visste hon att t. ex. en skraddare i Nigeria inte hade råd med turistresor.

Det verkade som om Amira Chamdin kände till när det skulle komma ghananer till ambassaden; under den tid som Johan var där kom Amira Chamdin direkt ner när intervjun var klar och tog ansökan. Hon hämtade även ansökningar som var gjorda av andra nationaliteter än ghananer, men flertalet av de ansökningar som hon hämtade var ghananska.

Det hölls regelbundna möten på viseringssektionen, främst då någon hade tagit upp en sak som ifrågasatte Amira Chamdin. Det är riktigt att Amira Chamdin vid möten har sagt åt dem att ställa fler frågor vid intervjuerna för att underlätta för henne att fatta beslut.

Vad gäller stickers minns hon att Amira Chamdin hade sådana på sitt skrivbord efter att ha hämtat dem i arkivet. Hon tror att reglerna var att stickers skulle vara inlåsta i kassaskåpet och hanteras endast av personal som var utsänd från Sverige.

Det var ovanligt att det saknades handlingar i ärenden där beslut var fattat. Från arkivet kunde handlingar försvinna endast om någon plockade bort dem.

Amira Chamdin hade sällskap med en man. Hon träffade honom två gånger, bl.a. vid ett tillfälle då de besökte klubbar. Hon såg att Amira Chamdin och mannen dansade som om de var ett par. Mannen, som var lång och mörk, hade afrikanskt ursprung. Hon minns inte hans namn.

Vad gäller Amira Chamdins ekonomiska förhållanden verkade de vara bra. Hon hade fina saker, bl.a. en fin bil som hon köpte strax innan hon slutade. Amira Chamdin kunde berätta att barnen tog ut pengar, till belopp som var stora för en tonåring, från hennes bankkort.

Tobilola Ekunlana Fatilewa: I juli 2014 började han arbeta som migrationsassistent vid ambassaden i Abuja. Hans utbildning där bestod av att han under cirka en vecka ”skuggade” en kollega. Hans huvudsakliga syssla vara att hålla intervjuer med sökanden som ville komma till Sverige för att turista eller för utbildning.

Medborgare i Ghana kunde söka om visering i Ghana, på den danska ambassaden i Accra, det var en sak som togs upp vid intervjuerna. Ghananer kunde dock ansöka vid ambassaden i Abuja om de hade uppehållstillstånd i Nigeria.

Hans kollegor hade gett honom tips om hur man kunde se om dokument var äkta eller inte. I de flesta fall var det inte svårt att se att ett dokument var falskt eftersom det ofta görs misstag i sådana dokument. Det var inte särskilt vanligt med falska dokument.

Vad han minns intervjuade assistenterna alla sökanden. Vidare tog assistenterna emot dokument och kontrollerade att de var äkta. Ärendena lämnades sedan till chefen, Amira Chamdin. Beslut rörande vissa nationaliteter, bl.a. ghananer, blev klara på 24 timmar medan det för t.ex. medborgare i Nigeria kunde ta fem till sju dagar, något som berodde på att konsultation skulle göras.

Amira Chamdin var inte med vid någon intervju. Hon gjorde inget utöver att fatta beslut och lämna ut stickers. Det var först när assistenternas handläggning var klar som hon fick del av akten.

Efter tre, fyra månader lade han märke till att det kom ett stort antal ansökningar från medborgare i Ghana. Han reagerade på att ärendena var tämligen likartade, bl.a. beträffande platser som skulle besökas. Vad gäller bankkontoutdragen fanns det inkonsekvenser i förhållande till vad sökandena arbetade med, t.ex. att en sökande var frisör men hade tusentals euro på kontot, något som var en varningsflagga i sig. I början diskuterade assistenterna detta mellan sig och tänkte att något var på gång. En eller två gånger tog de upp saken på möten. Även Amira Chamdin tyckte att det såg lite konstigt ut men hennes tolkning var att alla nödvändiga dokument fanns med, såsom pass, bankkontoutdrag, försäkringsbevis och hotell- och flygbokning, och att det var rimligt att fatta beslut utifrån det. Samma intryck förmedlade hon när assistenterna misstänkte att en sökande hade ljugit under intervjun och påpekade detta för henne.

Vid den här tiden var tre av assistenterna nya och hade börjat sin anställning under år 2014. Tre assistenter hade arbetat längre tid, två av dem hade mer än fem års erfarenhet av arbetet.

Vid ett tillfälle, innan han hade lämnat en akt till Amira Chamdin för beslutsfattande, kontrollerade han i systemet och kunde då se att personen redan hade beviljats visering, trots att intervjun eller dokumenten alltså inte hade lämnats vidare. Detta hände någon gång år 2014 eller 2015 under den period då det kom många ghananska ansökningar. Han minns inte sökandens namn, om det var en man eller kvinna eller vad sökanden sa under intervjun.

Ibrahim Gaye: Han arbetade på ambassaden i Abuja som beslutsfattare under tiden februari 2015 - augusti 2017. Dessförinnan hade han haft en sådan tjänst på ambassaden i Djakarta. Han arbetar för närvarande som beslutsfattare vid ambassaden i

New Delhi. Inför tjänstgöringen i Djakarta hade han hos Migrationsverket fått utbildning gällande viseringskodexen.

Ambassaden i Abuja fick ta upp viseringsansökningar från ghananska medborgare endast om de visade att de var bosatta i Nigeria eller att de annars måste göra sin ansökan där. En sökande kunde visa upp ett nigerianskt uppehållstillstånd. Det var dock ganska lätt att köpa ett sådant tillstånd varför man ibland gjorde äkthetskontroller av återopade tillstånd. Om de lokalanställda, som bl.a. tog emot viseringsansökningarna, var osäkra på om ansökan fick göras hos ambassaden, kom de till migrationshandläggaren och frågade.

Det som är avgörande vid prövningen av ett viseringsärende är återvändaravsikten. Prövningen görs mot viseringskodexen och det finns en handbok. Svåra ärenden kan handläggaren diskutera med viseringsgruppen vid Migrationsverket.

Önskad vistelsetid i en sökandes elektroniska ansökan kunde skilja sig från vad sökanden senare önskade vid besöket på ambassaden. Som beslutsfattare utgick man i sådant fall från flygbiljetten som är ett styrkande dokument, vad sökanden hade angett tidigare var inte lika viktigt. Sökanden fick alltså inte avslag i sådana situationer.

Det förekom att kompletteringar hämtades in innan beslut fattades, t.ex. vigselbevis eller fler uppgifter från en återopad referent. Komplettering kunde även ske genom att han ringde upp sökanden och gjorde anteckningar på en lapp om vad som kom fram, dvs. det var då fråga om mer informella kontakter. I vissa fall kunde han fråga de lokalanställda om deras känsla efter att de hade haft kontakt med sökanden. Han hade då deras svar med sig vid beslutsfattandet.

Genom VIS, som ambassaden var uppkopplad mot, fick man upplysning om en sökande hade ansökt om visering i ett annat Schengenland och om ansökan hade bifallits eller avslagits. En kontakt med det andra landet gav besked om bakgrunden till den första ansökan och meddelat beslut. Ett tidigare avslag, från ett annat

Schengenland eller från ambassaden, innebar inte per automatik att en ny ansökan skulle avslås; ett tidigare avslag kunde ha berott på en otydlighet eller ett missförstånd i ansökan eller så kunde ny dokumentation i det nya ärendet tala för att bifalla ansökan.

Efter det att han hade fattat beslut i viseringsärendet var det de lokalanställda som hanterade akten och som skötte arkiveringen; han hade inget med den saken att göra. Samtliga lokalanställda på viseringssektionen hade tillgång till arkivet.

Fram till år 2014/2015 tillämpade man i vissa ärenden ett förfarande som innebar att sökanden skulle rapportera tillbaka till ambassaden när han hade lämnat Sverige och Schengenområdet. Att så hade skett kunde framgå av utresestämplar i passet. Det förekom att sådana stämplat mailades in till ambassaden.

Det kan stämma att han under år 2015 handlade åtta ghananska ansökningar och att sju av dessa bifölls. Flödet per år uppgick till cirka 2 500 ärenden, vilket motsvarar 10 - 15 ansökningar per dag.

Vid ett tillfälle ringde en person till honom och frågade rent allmänt om medborgare i Ghana kunde ansöka om visering i Abuja. Samma person ringde någon vecka senare och hörde sig för om ett tjugotal ghananer som vistades i Nigeria och som skulle delta i ett viktigt möte i Sverige, men som inte hade möjlighet att resa till Accra för att söka på den danska ambassaden. Han bad om ett mail för att få mera bakgrund. Han fick ett mail som var undertecknat med namnet Lester Amarh-Kwantreng. Personen meddelade att han kunde få träffa "the presidency" och uppgav att han hade kopplingar till den ghananska ambassaden i Abuja. När han informerade mannen att sökandena måste ha uppehållstillstånd för att ansöka på ambassaden i Abuja fick han besked om att sådana tillstånd fanns. Senare fick han höra att en stor grupp ghananer hade haft kontakt med den finska ambassaden i Abuja.

Ett par veckor efter det att han hade kommit till Abuja blev han uppringd genom ambassadens växel av en person som talade god engelska med afrikansk brytning.

Mannen sa att de kände varandra sedan år 2013 i Malmö och att han var glad åt att han hade fått tjänsten på ambassaden. Mannen, som hette Lester, uppgav att han arbetade för Ghanas president. Han fick även en vänförfrågan på Facebook från denne Lester. Han kände sedan tidigare till att hans företrädare var vän med en Lester. Han rapporterade samtalet till UD:s säkerhetsavdelning.

Några veckor därefter blev hans chaufför kontaktad av Lester, som chauffören hade kört tidigare. Lester pratade som om han kände honom och ställde frågor om honom.

Per-Elof Bengtsson: Han är polisinspektör. I november 2014 deltog han i en utbytestjänstgöring inom EU:s gränsmyndighet och arbetade under 14 dagar på Barajas flygplats i Madrid.

En polisman vid gränspolisen på flygplatsen berättade att det hade kommit afrikaner, kanske 15 - 25 stycken, som passerade flygplatsen med svenska viseringar. De hade inte rest vidare till Sverige utan åkt till Tyskland. Han minns nu inte när detta hade skett och om det var fråga om medborgare i Ghana. Polismannen hade reagerat och hade kopior av en del viseringar. Han blev ombedd av polismannen att kontakta ambassaden i Nigeria som hade utfärdat viseringarna. Han talade med Amira Chamdin och mailade viseringarna till henne. Hon var villig att undersöka saken. De hade bra kontakt och ett gott samarbete. Senare, när han var tillbaka vid gränspolisen på Landvetter, meddelade Amira Chamdin via mail att hon hade svar beträffande några av personerna, att de hade lämnat Schengenområdet och återvänt hem. Han bad henne att kontakta den spanska gränspolisen om saken. Viseringarna hade undersökts och var äkta. Han utgår från att även passen var äkta.

Mikael Grindsäter: Han är migrationssambandsman och ambassadråd. Även år 2014 var han migrationssambandsman och tjänstgjorde då i Addis Abeba. Han hade ett regionalt ansvar för hela Subsaharakontinenten i förhållande till ambassader som handlade migrationsärenden. Det var Migrationsverket som var hans arbetsgivare.

Han har hållit olika utbildningar för ambassadanställda. Så till exempel ordnade han i mars 2014 en tvådagars utbildning gällande bl.a. statstjänstemannarollen. Amira Chamdin deltog i den utbildningen. Även i maj 2014 träffade han henne i samband med en utbildning angående granskning av olika dokument, bl.a. pass, för att bedöma om de är äkta.

I december 2014 besökte han ambassaden i Abuja på uppdrag av Migrationsverket och UD och tillbringade två heldagar där. Han hade fått höra att stickers hade påträffats i Amira Chamdins lägenhet vilket var allvarligt. Han gjorde en första utredning. Denna omfattade förutom att gå igenom samtliga stickers det året även granskning av ett stort antal ghananska ärenden, kanske 72 stycken, där visering hade beviljats; han fick höra att det var något konstigt med de ärendena som hade förekommit under året. Han tog fram akterna och gick igenom dem. Han upptäckte att det fanns ett mönster; ansökningarna kom när Amira Chamdin var i tjänst men upphörde när hon hade semester och efter det att hon hade blivit avstängd. Vidare var ärendena likartade vad gäller ändamålet med viseringen, bokningar, bankkonton, uppehållstillståndskort och att sökandena hade bostadsadress i Ghana.

Han talade per telefon med konsuln vid den danska ambassaden i Accra, som var behörig att pröva viseringsansökningar från ghananska medborgare, för att få en uppfattning om praxis, som kan skilja sig mellan olika ambassader. Utifrån en beskrivning av sökandenas arbete, inkomster, behållning på kontot m.m. fick han uppfattningen att avslagsfrekvensen var hög i denna typ av ärenden och att konsuln inte skulle ha beviljat visering i flera av ärendena. Det var uppenbart att det i Abuja gällde en mycket generös praxis i den typen av ärenden. Det var i och för sig naturligt att Amira Chamdin inte hade kännedom om praxis eftersom ärendena skulle prövas av en ambassad i ett annat land, men hon borde ha avvisat ärendena eftersom det var klart att ansökningarna skulle ha gjorts vid danska ambassaden i Accra.

Charlotte Rydberg: Hon arbetade under aktuell tid som rättslig expert på Migrationsverket. Vad gäller hennes utbildning angående viseringsärenden genomgick

hon regelbundet med början år 2001 Migrationsverkets utbildning ”Migrationsprogrammet” och hon fick även utbildningsinsatser där UD var involverat. Det var hon som skrev stora delar av verkets yttrande daterat den 15 juli 2016. Hon har ingen yrkesmässig erfarenhet av förhållandena i Nigeria eller Ghana.

Viseringsärenden ska vara relativt enkla ärenden och beslut ska meddelas snabbt. Det handlar om att kontrollera att ansökan har gjorts på rätt ställe och att sedan bocka av handlingar och bedöma bl.a. om sökanden har tillräckligt med pengar och om man tror på vad han säger. En checklista finns i viseringshandboken som Migrationsverket har tagit fram och som grundar sig på viseringskodexen.

Hennes minnesbild är att granskningen av ärenden från ambassaden i Abuja enbart gällde ärenden där sökanden var medborgare i Ghana, dvs. det förekom inte någon granskning av samtliga ärenden som Amira Chamdin hade handlagt. Ärendena granskades i omgångar. Kenneth Fluor hade gjort en preliminär granskning och börjat på en uppställning för respektive ärende. Hon och David Lindstrand gick sedan noggrant igenom ärendena ett i taget och kompletterade det som Kenneth Fluor hade skrivit. De reagerade omedelbart på att underlagen i ärendena liknade varandra, bl.a. angående vad sökandena påstod att de skulle göra i Sverige. Intygen angående försörjning såg ut att vara hemsnickrade. Flera av sökandena hade kortare uppehållstillstånd som hon reagerade över och undrade om de verkligen stämde. Ärendena hade inte handlagts korrekt, de skulle ha avslagits.

Det förekom nog i några ärenden en viss skillnad mellan beviljad viseringstid och den tid som hade angetts i ansökan. Detta är dock i och för sig ingen stor sak i viseringsärenden, det händer att tiden justeras.

Det var ovanligt att ghananer fick visering för turistbesök, de kunde däremot beviljas visering när det gällde sport och affärer. Hon minns nu inte var man kunde hitta praxis angående viseringar för vissa länders medborgare och hur informationen gick ut. Hon utgår dock från att verkets migrationsrättsliga experter som skickades ut till

ambassaderna hade till uppgift att förmedla praxis. Det kunde ha funnits information på verkets intranät.

De aktuella ärendena skulle dock aldrig ha handlagts på ambassaden i Abuja. Ansökan om visering ska göras i det land där man vistas eller bor. Ghananer skulle enligt då gällande regler ansöka på danska ambassaden i Accra.

Medborgare i Ghana som ansöker i Nigeria måste alltså visa att de bor där, arbetar där eller har sin familj där. Vidare måste de visa att de har haft uppehållstillstånd under en viss period. Som hon minns det hade ingen av de aktuella sökandena en rimlig förklaring i fråga om bosättning i Nigeria. Det fanns inga frågor om den saken i intervjuerna och tidsperioderna i uppehållstillstånden var för korta för att styrka en bosättning.

Hon kontrollerade i utlänningsdatabasen vad som hade hänt med sökandena. Som hon minns det hade ingen av viseringarna använts för inresa i Sverige, dvs. sökandena hade inte varit intresserade av att turista här.

Hon känner inte till vilken utbildning som Amira Chamdin hade fått angående viseringsärenden. Det fanns dock hjälp att få om frågor uppkom. Migrationsverkets utsända experter skulle vara ett stöd på ambassaderna men vad gäller viseringsärendena var dock tanken att det skulle räcka med informationen i handboken. Det fanns även möjlighet att kontakta verkets rättsliga experter angående uppkomna frågor, verket hade en stor stödorganisation.

Migrationsverket såg allvarligt på det som hade hänt vid ambassaden i Abuja. Sverige är med i Schengensamarbetet och ansvarar gentemot de övriga länderna för att de gemensamma reglerna följs.

Beträffande Migrationsverkets anmälan om tjänstefel var det inte möjligt att bedöma om det som hade hänt hade skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Det konstaterades

enbart på objektiva grunder att viseringarna hade beviljats felaktigt. Hennes personliga åsikt är att misstag kan göras men att omfattningen i detta fall tydde på att något annat låg bakom.

Åsa Carlander Hemingway: Hon är jurist och arbetar vid Migrationsverket där hon är enhetschef.

Viseringskodexen är direkt tillämplig i Sverige. Handboken utgör ett stöd men är inte rättsligt bindande. Materialen är inte svårtillgängliga. Hon har själv aldrig handlagt viseringsärenden.

Polisen ville ha information, bl.a. om gällande regelverk, och hon organiserade arbetet för att säkerställa att polisen fick behövlig information. Hennes medarbetare granskade samtliga ärenden och sammanställde Migrationsverkets yttrande. Huvudansvarig var Charlotte Rydberg som hade viseringskompetens. Hon granskade medarbetarnas sammanställning och delade den bedömning som de hade gjort angående ambassadens behörighet och handläggningen i övrigt.

Jens Lindell: Han är jurist och har arbetat med migrationsärenden sedan år 2000. Nu arbetar han på Migrationsverket med interna utredningar. År 2014 var han utredningsledare vid verkets tillsynsenhet.

Viseringsprocessen är generellt av enkel beskaffenhet; det är fråga om mängdärenden med ett begränsat underlag där beslut, ja eller nej, ska fattas snabbt. Reglerna finns i viseringskodexen. Han har inte själv arbetat på en ambassad med viseringar och har inga detaljkunskaper om bedömningen av sådana ärenden.

Erbjudande om att arbeta med viseringsärenden på en ambassad lämnades till anställda vid Migrationsverket som hade erfarenhet av arbete med uppehållstillstånd; de hade därmed goda kunskaper om sådant som id-handlingar och pass. UD håller utbildningar för den personal som ska resa ut.

Stickers är eftertraktade värdemärken och ska hållas inlåsta. Amira Chamdin hade i sin anställning på ambassaden i Abuja ansvar för stickerserna. Regler angående hanteringen av stickers var UD:s ansvar. Han tror att det fanns skrivna rutiner om hur stickers skulle förvaras.

Mikael Grindsäter, som under år 2014 besökte ambassaden, skrev en rapport som tog upp dels att stickers hade hittats hemma hos Amira Chamdin, dels felaktiga beslut om viseringar till ghananska medborgare. Viseringsansökningarna borde inte ha tagits upp av ambassaden i Abuja och dessutom hade viseringarna beviljats på väldigt dåligt underlag. Eftersom Amira Chamdin hade sin grundanställning vid Migrationsverket och där hade ungefär samma arbetsuppgifter som i sin anställning på ambassaden gjorde verket en utredning.

Han hade inte specialkompetens att bedöma varje ärende och gav därför i uppdrag åt Kenneth Fluor, som är den främsta experten på viseringsärenden, att granska dem. Kenneth Fluor tog hjälp av andra.

I Afrika, bl.a. Nigeria, förekommer i stor utsträckning förfalskade handlingar. Ambassadpersonalen har kunskap om detta och även personalen vid Migrationsverket är tränad att ifrågasätta handlingar. I de aktuella ärendena fanns uppehållstillståndskort som var utfärdade kort tid innan ansökan gjordes. Sökandena i ärendena var inte bosatta i Nigeria och ansökningarna skulle inte ha tagits upp där. Inte heller skulle ansökningarna ha beviljats. Amira Chamdin måste ha agerat med uppsåt.

David Lindstrand: Han är jur. kand. och arbetar som rättslig expert på Migrationsverkets huvudkontor med bl.a. viseringar. Han har arbetat som beslutsfattare i viseringsärenden på ambassaderna i Peking, Damaskus och Amman och har handlagt ett stort antal sådana ärenden. Inför utlandstjänstgöringen genomgick han en utbildning på en eller två dagar i fråga om visering, utbildningen gällde systemen, lagstiftningen och praxis. När han tjänstgjorde under fem, sex veckor i

Amman hade viseringskodexen trätt i kraft och han fick en uppdatering inför arbetet där. Han var kollega med Amira Chamdin på ambassaden i Damaskus åren 2003 - 2005. De hade en bra kontakt.

Han har varit med och i olika omgångar granskat samtliga aktuella ärenden. Hans roll var att kontrollera om det fanns felaktigheter i förhållande till viseringskodexen och handboken. Vid granskningen hade han de kopierade handlingarna som fanns i ambassadens arkiverade akter. Dessutom gjordes i varje ärende en kontroll i Wilma där man ofta för in tjänsteanteckningar. Hur man faktiskt gjorde med den saken på ambassaden i Abuja känner han dock inte till. Av förvaltningslagen följer att samtliga handlingar i ett ärende ska sparas.

Behörigheten att pröva viseringsansökningar framgår av viseringskodexen. Sedan den 1 mars 2008 hade Sverige ett avtal med Danmark om att danska ambassaden i Accra, Ghana, skulle hantera ansökningar gällande Sverige som är gjorda av medborgare i Ghana.

Vad gäller just Nigeria är korruptionen hög i det landet. Det är möjligt att köpa handlingar där, även från landets myndigheter. Handlingar från Nigeria har därför ett väldigt lågt bevisvärde.

En medborgare i Ghana som har varit bosatt i Nigeria i många år har rätt att ansöka om visering vid ambassaden i Abuja. Sökanden ska styrka sin lagliga bosättning eller lagliga vistelse i Nigeria, vilket kan ske genom att ett äkta och korrekt utfärdat uppehållstillstånd i Nigeria visas upp.

Sökanden i de flesta ärendena hade i den skriftliga ansökan dock angett en hemadress i Ghana. Några studerade i Ghana eller hade företag/anställning där. Flera av de uppvisade uppehållstillstånden i Nigeria hade beviljats kort tid innan viseringsansökan gjordes. Därtill kommer att bevisvärdet av de återopade uppehållstillstånden generellt är mycket lågt med hänsyn till den korruption som förekommer i landet. Detta gäller

även i fråga om stämplarna i pass om uppehållstillstånd; stämplarna kan vara falska eller osanna. Det var fel att ärendena prövades av ambassaden i Abuja. Detta gäller samtliga 74 ärenden. Ansökningarna skulle ha avvisats eftersom prövningen skulle ha skett vid den danska ambassaden i Accra.

Han känner inte till att Mikael Grindsäter i ett yttrande den 3 december 2014 har redovisat uppfattningen att ambassaden i Abuja hanterar viseringsärenden för ghananska medborgare i de fall sökandena har uppehållstillstånd i Nigeria. Inte heller har han kännedom om Ecowas och vad som gäller om fri rörlighet för medlemslänternas medborgare.

Ansökan om visering görs på en blankett som är gemensam för samtliga Schengenländer. På blanketten ska sökanden fylla i olika uppgifter, bl.a. sin hemadress och när han ska resa. Bifogade handlingar, bl.a. hotell- och flygbokningar och bankkontoutdrag, genomgås sedan av beslutsfattaren. Det ska också finnas en reseförsäkring som sökanden ska ge in. En kontroll sker av om passet är giltigt och gäller för alla länder. Det som ska provas i viseringsärenden är återvändaravsikten, dvs. om sökanden kommer att lämna Schengenområdet när viseringen har löpt ut, vilket framgår av artikel 21 i viseringskodexen. Problemet med förekomsten av falska/osanna handlingar i Nigeria utgör ett problem när det gäller att bedöma återvändaravsikten.

Det är möjligt att besluta om visering samma dag som ansökan görs. Detta gäller dock inte beträffande nationaliteter där det finns ett konsultationskrav, dvs. att övriga Schengenländer ska ges möjlighet att inom viss tid yttra sig över ansökan innan beslut fattas.

Faktorer som är av betydelse vid bedömningen av återvändaravsikten är bl.a. sökandens socioekonomiska bakgrund såsom utbildning, arbete och ålder samt om han har rest tidigare med Schengenvisering, vilket framgår av passet och är något som visar att han har återvänt från tidigare resor. Stämplarna om in- och utresa i Schengen

kan dock vara falska och sådana stämplat som finns i vissa ärenden förefaller enligt hans uppfattning inte vara riktiga. Några ytterligare faktorer som talar för att sökanden kommer att återvända är att han har en anställning eller driver eget företag liksom att han har medel, t.ex. på ett bankkonto, som täcker resa och vistelse i Sverige. Om en hel familj ansöker beviljas vanligtvis endast en av dem visering. För det fall en sökande har fått avslag på en viseringsansökan av ett annat Schengenland bör anledning till detta kontrolleras och den nya ansökan granskas extra noga. Att sökanden inte talar engelska saknar egentlig betydelse. En helhetsbedömning ska göras vad gäller återvändaravsikten. Den bedömningen är svår att göra och det förekommer att personer som beviljats visering hoppar av.

Om det i ett ärende finns rimliga tvivel angående äktheten av styrkande handlingar och om sökanden har svag status såsom att han är ung och inte har rest tidigare talar detta för ett avslag. Vid minsta tveksamheter bör en intervju hållas där man ställer frågor till sökanden. Detta gäller bl.a. i de fall där giltighetstiden för uppehållstillståndet i ansökan har angetts till en viss period som inte stämmer överens med vad det ingivna uppehållstillståndskortet utvisar.

Att, såsom har varit fallet i några ärenden, sökanden har bokat 21 dagar på hotell, trots låga inkomster eller banktillgodohavanden, framstår som konstigt. Detsamma gäller bokningar som avser hotell belägna utanför Stockholm när avsikten är att turista i centrala Stockholm, detta medför resekostnader för sökanden. Även att turista i Sverige under en sådan lång period som 21 dagar är anmärkningsvärt med hänsyn till att det är dyrt här. Enligt gränskodexen är referensbeloppet 450 kr per dygn för uppehälle i Sverige vilket belopp fastställdes år 2011.

I flertalet ärenden skiljer sig beviljad period från den tid som har angetts i ansökan. Det är i och för sig inte fel att vara restriktiv angående beviljad tid. Dessutom är tanken att ett bifallsbeslut inte ska motiveras. I ärendena saknas det dock dokumentation om anledningen till att annan tid beslutades; vid sin granskning hittade han inga tjänsteanteckningar om saken, vilket borde ha funnits. För det fall sökanden hade

ändrat sig angående periodens längd i förhållande till vad som angavs i ansökan, t.ex. vid sitt besök på ambassaden, borde nya flyg- och hotellbokningar ha uppvisats såvida det inte var fråga om mindre förändringar.

I en del av de granskade akterna saknades bilagor. Att dokument fattas kan bero på att man har missat att spara handlingar; arbetet på en ambassad är stressigt. Det är dock inte rimligt att det i ärendena genomgående saknas tjänsteanteckningar om förändringen av resetiderna.

Att flera sökanden har angett samma turistmål i Stockholm, med samma bilder, kan vara ett tecken på att något inte stämmer. Förekomsten av identiska ansökningar har ökat, t.ex. när det gäller gäststudenter där agenter fyller i ansökningarna åt sökandena. Förekommer många likartade ansökningar under en kort period bör beslutsfattaren hålla intervjuer med sökandena.

Även hotell- och flygbokningar som inte stämmer överens med varandra tidsmässigt, eller flygbokningar som omfattar ett annat transitland än det som angetts i ansökan, bör leda till att frågor ställs till sökanden, om saken upptäcks. Likaså bör sökanden tillfrågas om det på hans bankkonto har gjorts en stor insättning i nära anslutning till ansökan.

Intervjuer med sökanden ska alltså alltid hållas om det finns tveksamheter angående återvändaravsikten. Intervjuerna ska enligt förvaltningslagen sparas. Viseringsärenden är dock snabba ärenden, handläggaren har som mest 15 dagar på sig att fatta beslut, varför man inte gör några större utredningar i dem till skillnad mot t.ex. anknytningsärenden.

De fel som förekommer i de olika ärendena är sammanfattningsvis främst att den beviljade tiden har ändrats i förhållande till den sökta tiden, att de ekonomiska förhållandena inte är kontrollerade med hänsyn till att det är fråga om långa turistbesök

och, framför allt, att ambassaden i Abuja inte skulle ha prövat ansökningarna på grund av bristande behörighet.

Sverige handlägger cirka 225 000 viseringsansökningar per år. Sverige och andra Schengenländer beviljar cirka 90 procent av alla viseringsansökningar. Beträffande vissa nationaliteter är återvändaravsikten tveksam och i de fallen är praxis mer restriktiv.

Tidigare var det Migrationsverkets generaldirektör som genom beslut bestämde praxis, bl.a. angående turistbesök, ifråga om de viseringspliktiga länderna. Sedan viseringskodexen började gälla är det Migrationsöverdomstolen som bestämmer praxis. Bedömningen som gjorts vid genomgången av de aktuella ärendena, att beviljandet står i strid med praxis beträffande ghananska medborgare, grundar sig på en uppgift som den danska utlänningsmyndigheten har lämnat till Kenneth Fluor angående hur danska ambassaden hanterar viseringsansökningar från sökanden av den nationaliteten, nämligen att de inte beviljas visering för turistresor. Såvitt är känt för honom har Migrationsöverdomstolen inte meddelat någon dom angående ghananska medborgare.

Det har gått flera år sedan han granskade ärendena och gjorde de bedömningar som är bifogade respektive ärende. De kommentarer som han lämnar nu grundas på de iakttagelser som han gör under förhöret.

Kenneth Fluor: Han var anställd vid Migrationsverket sedan år 1975. Han har studerat ekonomi och har genomgått internutbildningar inom verket, angående viseringar men främst rörande förvaltningsrätten. Under viss tid var han beslutsfattare på verket i tillståndsärenden, bl.a. gällande viseringar. Därefter, från år 2010, ingick han i verkets expertenhet för besök och bosättning och sedan i kvalitetsavdelningen.

Från början var det Migrationsverket som prövade viseringsansökningar men efter hand lades ärendena ut på ambassaderna. I och med viseringskodexens tillkomst är det

enbart ambassaderna som prövar sådana ärenden. Han har inte haft någon utlandspostering men har hållit utbildningar för UD-personal som skulle arbeta utomlands. Han har aldrig prövat ärenden enligt kodexen.

Akterna med de aktuella ärendena skickades från ambassaden till Migrationsverket. Han gjorde en snabbgenomgång tillsammans med bl.a. David Lindstrand av samtliga ärenden. Han skrev själv ett första yttrande och sedan skrevs ett yttrande för varje enskilt ärende av honom, David Lindstrand och Charlotte Rydberg. Mycket var gemensamt i ärendena, bl.a. angivna besöksmål i Stockholm och att sökandena inte var bosatta i Nigeria utan i Ghana där deras angivna hemadress fanns. Hans bedömning av ärendena skedde utifrån det underlag som han hade fått och han utgick från att beslutsfattaren hade haft samma underlag vid sin prövning.

Viseringskodexen innehåller en artikel som innebär att sökanden ska vara lagligen bosatt i Nigeria för att ambassaden där ska vara behörig att pröva viseringsansökan. Hans uppfattning är att begreppet lagligen bosatt avser lagligen och faktiskt bosatt i landet i fråga. Det är sökanden som ska visa sin bosättning. Detta kan ske t.ex. genom att sökanden visar folkbokföringsuppgifter eller att han äger egendom i landet. Ett av nigerianska myndigheter utfärdat bosättningsstillstånd, som kontrollerats, är en styrkande handling. Sådana kontroller görs dock sällan i viseringsärenden; man tar tillståndet för gott såvida det inte finns skäl att misstänka att det inte är riktigt. Vid den genomgång som skedde av ärendena gjordes inga kontroller av om uppehållstillstånden var äkta och om de i så fall var utfärdade på korrekta grunder.

Det är svårt att bedöma äktheten av handlingar i Nigeria; alla slags handlingar är möjliga att få mot en avgift och detta gäller även ifråga om stämplat pass. Om inget annat i ett ärende talar mot det får dock en handling tas för god. Ett uppehållstillstånds betydelse måste dock vägas mot vad som i övrigt framkommit i ärendet ifråga. Hans bedömning är att ambassaden i Abuja inte var behörig att pröva de aktuella ärendena. Detta berodde bl.a. på att sökandena i ansökan hade angett en hemadress i Ghana. I flera ärenden finns även en adress i Ghana angiven på bankkontoutdragen och

försäkringsintyget. Vidare förekom att sökandens arbetsgivare eller verksamhet hade adress i Ghana. En annan omständighet som talade mot bosättning i Nigeria i vissa ärenden var att uppehållstillståndet var utfärdat i nära anslutning till att viseringsansökan gjordes. Hans bedömning i behörighetsfrågan vad gäller de aktuella ärendena grundas enbart på bestämmelsen i artikel 6 punkten 1 i kodexen, att behörighet finns om sökanden är lagligen bosatt i landet där han söker visering.

För det fall en sökande har uppehållstillstånd i Nigeria och anger viss anledning till att ansökan görs där, som beslutsfattaren bedömer utgör skäl för att ansökan ska tas upp i det landet, är ambassaden i Nigeria behörig att pröva ansökan enligt artikel 6 punkten 2 i kodexen.

Han vet att Ecowas är en sammanslutning av vissa afrikanska stater men känner inte till ett samarbete angående fri rörlighet för medborgare i de aktuella länderna.

Vid en viseringsprövning tittar man på personens bakgrund, hur han lever, hans försörjningsmöjligheter under vistelsen i Sverige och syftet med besöket. Försörjningen kan styrkas genom intyg från bank eller genom att man visar att man har en fast inkomst. Vid behov ska kompletteringar göras, t. ex. om hotellbokning och flygbokning inte stämmer överens eller om flygbiljetterna innebär en flygrutt som skiljer sig från vad som angetts i ansökan, något som förekommer i flera ärenden. Anledningen till att beviljad tid inte stämmer överens med vad sökanden begärt i ansökan borde på något sätt ha dokumenterats men sådan dokumentation finns inte. Genom intervjun tillför sökanden färsk uppgifter varför det har betydelse om frågeformuläret saknas i ett ärende.

Svante Liljegren: Han arbetar som ambassadör i Eritrea och var tidigare, bl.a. under år 2014, chef för UD:s säkerhetsenhet. Under åren 1998 - 2001 arbetade han i Nigeria. Därutöver har han besökt landet ett par gånger i sitt arbete som säkerhetschef.

Nigeria kämpar med korruptionsproblem. Personal som skickas dit för tjänstgöring genomgår ett utbildningsprogram vid UD. Han utgår från att korruptionsfrågan tas upp då.

Amira Chamdin ansvarade för migrationsverksamheten i Abuja vilket var en ansvarsfull position. Han fick intrycket att hon i sitt arbete var bestämd, att hon styrde viseringsenheten hårt och att hon hade god inblick i vad som hände. Vidare framstod hon som mån om att sända signaler om att allt sköttes korrekt. Hans intryck var att hon i förhållande till de lokalanställda var ganska auktoritär.

Den beskrivning av hur han har uppfattat Amira Chamdin som redovisas i polisförhör med honom är riktig. Vad gäller kontrollen över migrationsverksamheten är det viktigt att de lokalanställda inte ska kunna påverka beslutshandlingen. Därmed undviks risken att det blir allmänt känt att de lokalanställda kan påverka beslutsprocessen, något som skulle kunna medföra att de blir utsatta för påtryckningar utifrån.

Stickers är värdehandlingar som ska förvaras inlåsta i säkerhetsskåp eller i valvet. De ska kvitteras vid utlämning. Under åren 2014/2015 var det i första hand den berörda utlandsmyndigheten som var ansvarig för förhållningsregler angående hanteringen av stickers. Utlandsmyndigheten fick i sin tur instruktioner från Migrationsverket och även regeringskansliet utfärdade föreskrifter. Han kan inte redogöra för vilka instruktioner som under den aktuella tiden fanns på ambassaden i Abuja.

Amoako Offeh: Han kommer från Ghana och har bott där i hela sitt liv. Han kom till Sverige i september 2014. Dessförinnan vistades han under en period åtta månader i Turkiet där han arbetade och köpte varor som han sedan sålde i Ghana och Nigeria.

Hans far och syster blev mördade i Ghana. På grund av det och att det förekom hot mot hans liv åkte han till Nigeria. Han mötte en ghanansk vän, som heter både Peter och Emmanuel, som arbetade på en resebyrå. Peter sa att han hade kontakter med en man, som verkade vara chef, boss, och kunde ordna ett svenskt visum. Det var Peter som

hade kontakt med bossen. Uppgifterna i polisförhöret är riktiga, att bossen per telefon upplyste honom att han hade kontakter på både tjeckiska och svenska ambassaden och att bossen föreslog ett svenskt visum om han ville ha ett sådant snabbt och säkert.

När han betalade pengarna för att få ett visum, 6 000 euro, bokade Peter en tid åt honom på den svenska ambassaden i Abuja i Nigeria. Innan han gick dit hade han fått upplysningar om vilka frågor som skulle ställas under intervjun och vilka svar som han förväntades ge, bl.a. orsaken till att han skulle resa till Sverige. I väntrummet på ambassaden fanns andra ghananer, de hade kommit i grupp från Ghana i samma buss för att få visum. På hans hotell i Abuja bodde fler än 10 ghananer som alla var där för att få visum.

Han fick ett telefonsamtal om att han skulle gå till ambassaden. När han var där ringde han bossen och gav telefonen till vakten. Vakten fick bekräftat att han skulle ha ett möte på ambassaden och han blev insläppt. Han blev förhörd av en svart man med skägg. Han fick de frågor och lämnade de svar som hade skickats till hans telefon. Under intervjun kom en blond kvinna in och hämtade hans pass. Han hade inte med sig något till ambassaden, inte några dokument och passet hade han redan överlämnat till Peter som skulle lämna det vidare till bossen. Vad gäller uppgifterna från polisförhöret, att den svarte mannen hade papper i hans namn, bl.a. vigselbevis och ett anställningsbevis som han inte hade gjort själv, mindes han bättre vid förhörstillfället än vad han gör nu.

Innan han hade hunnit tillbaka till sitt hotell efter ambassadbesöket ringde en man och talade om att hans visum var klart. De träffades på ett hotell och där fick han sitt pass där ett visum, avseende 15 dagar, var infört.

Han blev kompis med en av de ghananer som befann sig i ambassadens väntrum. Hon heter Millicent och de umgicks i Abuja. De hade ett förhållande och hon besökte honom i Sverige. Hon bor nu i Tyskland och de har inte längre någon kontakt. Om han

vid polisförhören sa att hon hade betalat 3 000 dollar för sitt visum är uppgifterna riktiga.

Den person som finns på bild på sid. 37 och 43 längst upp till vänster, nr.3, i förundersökningsprotokoll E känner han igen som den person som gav honom passet med visum infört. Det var han som var känd som bossen.

Han känner även igen personerna på fotografierna på sid. 121, 124, 130 och 131 i E, de fick visum. Mannen på sid. 123 hjälpte folk att söka visum, han skötte en resebyrå. Även mannen på sid. 128 hjälpte folk med visum. Millicents fotografi finns på sid. 129.

När han hade kommit till Sverige och efter det att han hade sökt asyl blev han uppringd av bossen. Bossen var arg och sa att asylansökan förmodligen skulle förstöra affärerna och bossens kontakter på ambassaden. Han förklarade att det inte hade varit hans avsikt att ansöka om asyl och att ansökan gjordes med anledning av ett polisingripande som skedde när han inte hade tillstånd att vara i Sverige. Han blev rädd. Hur bossen hade fått kännedom om asylansökan vet han inte.

Efter det att han hade haft kontakt med Camilla Wester år 2015 fick han ett meddelande från Afrika på sin mobiltelefon. Meddelandet kom nästan tre veckor efter det att han hade deltagit i det första polisförhören. Han anmälde meddelandet till polisen. Han vet inte vem som har skickat meddelandet men numret är från Nigeria. När han fick meddelandet, i januari 2016, hade hans asylärenden ännu inte avgjorts. Det är riktigt att meddelandet summariskt återger hans asylskäl.

Asylansökan avslogs, det skedde under år 2016. Anledningen till avslaget angavs vara att skälen inte var tillräckligt konkreta för att asyl skulle beviljas. Han har nu ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med anledning av att han är vittne i denna utredning.

Han fick dagen innan vittnesförhöret i tingsrätten veta att hans namn var känt för den han vittnade mot. Han blev då orolig och känner sig inte säker.

Gideon Nii Ashitey Anum: Han kommer från Ghana och har en universitetsexamen i ekonomi. Han bor nu i Tyskland.

Han känner en person som heter Lester. De lärde känna varandra när han var Lesters personliga tränare i Accra. De pratade om att han ville lämna Ghana. Han funderade på att resa till USA och Lester sa att Europa inte var så dåligt. Detta hände nog år 2014, i maj.

Lester hade någon form av resebyrå och kunde mot betalning hjälpa människor, som ville resa till Europa som turist, med att få visum. Vad gäller hans uppgift i polisförhöret den 15 september 2015, att resebyrån hette Kirkkish, var han säkrare då. Lester visade hur förfarandet såg ut vid ambassaden, han gick igenom möjliga frågor som kunde ställas där. Det var Lester som ordnade de handlingar som behövdes för att söka visum, dvs. dokument som visade anknytning till Ghana, att ekonomin var bra och att man avsåg att återvända efter resan. De flesta som ville ha visum var analfabeter och visste inte vilka dokument som behövdes. Fanns det inget dokument kunde Lester förfalska ett sådant och en del intyg skrev han själv.

Lester berättade för honom att han föredrog den tjeckiska och den svenska ambassaden. Om det blev svårigheter på grund av att vissa personer var för dumma skickade Lester dem till svenska ambassaden där de inte behövde förklara utan bara genomgick den nödvändiga proceduren och fick sina visum. Som han minns det sa Lester vad gäller den svenska ambassaden att där var det lite mer säkert att man skulle få visum. Han tror att den svenska ambassaden låg i Abuja, det var vad Lester sa till honom, och inte i Lagos.

Amira Chamdin, som han känner igen vid huvudförhandlingen, var den kvinna som på svenska ambassaden beslutade om att ge personerna visum. Lester hade en personlig

relation med henne. De hade en väldigt vänskaplig relation. Lester sa att han verkligen stod Amira Chamdin nära, att hon gjorde vad han än bad henne om. Han minns nu inte att Lester skulle ha haft en överenskommelse med Amira Chamdin och att sökandena därför där egentligen inte behöver bevisa något. Han minns inte om han sa så vid förhöret men han kom ihåg bättre då.

Det fanns inget fast belopp vad gäller ersättningen men ibland talade Lester om 5 000 euro. Han tror att Lester behöll pengarna för sig själv men ibland sa han att det var andra människor inblandade som skulle ha pengar. Lester sa att han gav en del av pengarna till kvinnan vid svenska ambassaden.

Lester anvisade honom till den tjeckiska ambassaden i Accra och talade om vad han skulle säga för att övertyga dem på ambassaden. Han betalade inget till Lester för detta. Lester hade ett kontor där tre, fyra killar arbetade. En av dem bokade hans biljett och en annan tränade honom på vad han skulle säga; detta var första gången han reste och han visste inte vad han skulle säga. En vecka efter det att han hade fått visumbeslutet reste han till Tyskland, dit han kom någon gång i juni/juli 2014.

När han ansökte på den tjeckiska ambassaden var det en kvinna som också ansökte där men som fick avslag på grund av att hon inte klarade de krav som ambassaden ställde upp. Senare fick han kännedom om att hon var i Europa, förmodligen fick hon träning i hur hon skulle ta sig igenom förfarandet.

Han såg vid ett tillfälle Lester och Amira Chamdin tillsammans på ett hotell i Ghana. Han tror att de kramades och kysstes.

Därefter träffade han Amira Chamdin och Lester på ett sjukhus i Düsseldorf. Han var där för att besöka Lester, som hade opererat foten, och hjälpa honom med saker. Även en man som hette Al Hadji brukade hälsa på. Han var hos Lester på sjukhuset när Amira Chamdin kom dit för att besöka Lester. Hon och Lester kysstes lite och hon sov bredvid honom.

Amira Chamdin gav ett kuvert till Lester. Lester gav henne pengar, 5 000 - 6 000 euro. Han vet inte om det var en betalning eller om hon skulle förvara pengarna åt Lester. Det är riktigt att han och Amira Chamdin efter ett tag gick iväg för att handla lunch. De återvände sedan till sjukhuset och var där ett tag. Det var nog så att Lester sedan ville att Amira Chamdin skulle gå, eventuellt på grund av att han skulle få besök. Han gick tillsammans med Amira Chamdin. Hon gick dit hon skulle och han gick till stället där han bodde. Han tror inte att han var på sjukhuset något mer den dagen. Han minns inte att han i polisförhör sa att han inte såg ID-korten och hans minne är att han såg dem den aktuella dagen. Det kan dock vara såsom det är antecknat från polisförhören, att han inte såg några ID-kort.

Lester sa något om att Amira Chamdin var misstänkt och att hennes placering var bytt. Lester hoppades att hon skulle komma tillbaka till Abuja och fortsätta sin verksamhet där. Han tror att Amira Chamdin var medveten om Lesters verksamhet eftersom Lester gav henne pengar. Samtidigt har han nu börjat tvivla på saken beroende på att Lester sa åt honom att vara försiktig när han pratade med Amira Chamdin.

Hans erfarenhet av Lesters verksamhet kommer delvis från de kontakter han hade med Lester i samband med hans egen visumansökan. Övrig information fick han genom det som Lester berättade för honom.

Det är riktigt att Lester kunde bluffa och snacka ganska mycket liksom att han ibland kunde överdriva och förstora sin egen roll. Han kunde inte riktigt lita på vad Lester sa. Han fick reda på att det mesta som Lester sa var skryt.

Han har träffat Amira Chamdin vid endast ett tillfälle, det var på sjukhuset i Düsseldorf. Detta var enda gången som han såg pengar överlämnas till henne. Han har aldrig varit i Nigeria.

Fotografierna nr. 4, 5, 6 10 och 14 i förundersökningsprotokoll E föreställer Lester.

TINGSRÄTTENS BEDÖMNINGInledande anmärkningar

På åklagarnas begäran har vittnesförhör hållits med ett stort antal personer och en omfattande skriftlig bevisning har lagts fram. Vad gäller en icke oväsentlig del av den skriftliga bevisningen har förhör hållits med Camilla Wester, som har varit ansvarig utredare i ärendet. Hon har hörts angående bl.a. PM och sammanställningar som hon har upprättat under utredningens gång innefattande hennes tolkningar av bevismaterialet. Tingsrätten har emellertid att göra en egen värdering av det åberopade ursprungliga materialet, bl.a. med beaktande av vad åklagarna har angett angående analyser och slutsatser av bevisningen.

Åklagarnas ansvarspåståenden bygger på ett resonemang om att Amira Chamdin har haft ett uppenbart vänskapsförhållande med Lester Amarh-Kwantreng, att denne yrkesmässigt sysslat med att mot ersättning skaffa ghananska medborgare viseringar, på oriktiga grunder, för att möjliggöra för dem att sedan bosätta sig i Schengenområdet och att Amira Chamdin har varit delaktig i denna hantering genom att oriktigt bevilja viseringar. Lester Amarh-Kwantreng har emellertid inte hörts i målet.

Åtalspunkten 1

Av utredningen framgår att det i en Samsung-telefon som i september 2015 disponerades av Amira Chamdin i Nederländerna återfanns bilder föreställande ett antal svenska permanenta uppehållstillståndskort. Av analysprotokoll framgår att originalbilderna var raderade, att bilderna var modifierade under tiden den 17 - 19 januari 2015 och att det vad gäller flertalet av bilderna inte var möjligt att fastställa om de hade mottagits eller sänts. Vidare är genom det utlåtande som Migrationsverket har avgett angående tillståndens korrekthet utrett att de är falska.

Åklagarna har i denna del åberopat bevisning till styrkande av bl.a. att Amira Chamdin har hanterat de falska uppehållstillståndskorten. De har därvid påstått att Amira Chamdin i januari 2015 överlämnade korten till Lester Amarh-Kwantreng när hon besökte honom på ett sjukhus i Tyskland och att hon i samband med detta fick pengar från honom, något som har förnekats av Amira Chamdin.

Amira Chamdin har berättat att hon besökte Lester Amarh-Kwantreng på sjukhuset i Düsseldorf och att den av åklagarna åberopade hotellbokningen, som gällde den 25 - 26 januari 2015, nog hade gjorts för hennes räkning av Gideon Nii Ashitey Anum, som hon inte kände. De åberopade chattkonversationerna nr. 136 och 139 innehåller uppgifter som ger intryck av att det var fråga om konversationer mellan Lester Amarh-Kwantreng och Amira Chamdin. Så till exempel omnämndes ett namn som en närstående till Amira Chamdin bär och det aktuella sjukhusbesöket berördes. Materialet kommer dock från telefontömningar som har gjorts av tysk polis och enligt uppgift har de ursprungliga chattkonversationerna inte redovisats i fullständigt skick. Vidare har angetts i utredningen att de telefonnummer som åklagarna menar kan knytas till Lester Amarh-Kwantreng synes ha använts av flera personer. I själva chattpresentationerna är inte angivet det telefonnummer som är knutet till "Md" respektive "Joseph", vilka enligt åklagarna skulle vara Amira Chamdin. Bevisvärdet av chattkonversationerna måste mot bakgrund av det anförda anses vara lågt.

Gideon Nii Ashitey Anum har under vittnesförhöret i tingsrätten uppgett att hans minnesbild är att han såg att kort överlämnades från Amira Chamdin till Lester Amarh-Kwantreng på sjukhuset. Hans uppgifter framstår dock som osäkra och ska vidare bedömas mot bakgrund av att han vid polisförhör, som hölls i september 2015, lämnade andra uppgifter; han uppgav då att han inte hade sett några kort vid tillfället.

Sammantaget finner tingsrätten att det genom den bevisning som har åberopats i denna del inte är styrkt att Amira Chamdin på något sätt har tagit befattning med de falska uppehållstillståndskorten. Det är således inte visat att hon har främjat

förfalskningsgärningar enligt första stycket i gärningsbeskrivningen med råd eller dåd genom att ha förmedlat/överlämnat identitetsuppgifter och fotografier till förfalskaren. Inte heller är utrett att hon har förmått förfalskaren/annan till dessa gärningar.

Därtill kommer att en förutsättning för att någon ska kunna dömas för medhjälp eller anstiftan till ett brott är att en brottslig gärning rent objektivt har kommit till stånd. Även vad gäller den saken saknas stöd för åtalet; det är inte visat att de avfotograferade uppehållstillståndskorten har haft en sådan utformning att fara i bevishänseende har förelegat, vilket är en förutsättning för att ett förfalskningsbrott ska ha förelegat.

Åtalet i denna punkt ska lämnas utan bifall.

Åtalspunkten 2

Allmänna utgångspunkter

Åtalet i denna del bygger på påståenden att Amira Chamdin under den angivna tiden skulle ha begått 74 tjänstefel genom att bl.a. medvetet ha gjort oriktiga bedömningar vid upptagandet och prövningen av 74 ansökningar från ghananska medborgare om visering till Sverige, s.k. Schengenviseringar. Uttömmande regler för sådana viseringar finns i viseringskodexen, som trädde i kraft i oktober 2009, började tillämpas i april 2010 och är direkt tillämplig i Sverige (jfr. 3 kap. 1 § utlänningslagen).

En första förutsättning för ansvar för tjänstefel är att gärningen sker vid myndighetsutövning. Detta krav är uppfyllt i målet; Amira Chamdin var anställd av UD och hennes handläggning och prövning av de aktuella ansökningarna skedde vid myndighetsutövning.

En andra förutsättning för straffbarhet är att gärningsmannen åsidosätter ”vad som gäller för uppgiften”. Med detta uttryck avses regler som mera konkret tar sikte på hur

en viss uppgift ska handläggas, t.ex. rättegångsbalkens regler, förfarandereglerna i förvaltningslagen eller en myndighets föreskrifter som direkt angår myndighetsutövningen (se prop. 1988/89:113). Beträffande Amira Chamdin var det främst bestämmelserna i viseringskodexen och förvaltningslagen som angav vad som gällde för hennes handläggning och beslutsfattande.

När det gäller åklagarnas påstående att Amira Chamdin har handlagt ärenden trots att hon har varit jävig är bestämmelserna i 11 § 5 p och 12 § första och andra styckena i den vid den aktuella tiden gällande förvaltningslagen, (1986:223), tillämpliga. I 11 § 5 p fanns den s.k. generalklausulen angående jäv och i 12 § angavs bl.a. att en jävig handläggare inte fick handlägga ärendet och självant skulle ge jävsomständigheten tillkänna.

Vad gäller en myndighets utredningsansvar (jfr. åtalet i c) punkten C4) byggde 1986 års förvaltningslag på att myndigheten hade ett sådant ansvar på sedvanerättslig grund. Frågan om utredningspliktens omfattning var beroende av om myndigheten var initiativtagare till ärendet eller om det var en enskild som hade anhängiggjort detta. (Se bl.a. Förvaltningslagen, Hellners och Malmqvist, kommentaren till 4 §, publicerad i Zeteo 2010).

Ett viktigt syfte med införandet av viseringskodexen var att harmonisera medlemsstaternas handläggning av viseringsärendena. Vilka beviskrav som ska gälla vid tillämpningen av kodexen är en fråga om tolkning av dess bestämmelser. Tolkningen är överlämnad till rättstillämpningen och är ytterst en fråga för EU-domstolen. (Se prop. 2010/11: 121 s. 34f).

Åklagarna har åberopat handlingar tillhörande de 74 ärendeakterna som skriftlig bevisning. Det har emellertid framkommit att vissa handlingar, som David Lindstrand och Kenneth Fluor synes ha haft tillgång till vid sina granskningar, inte ingår i det i tingsrätten åberopade bevismaterialet. Därtill kommer att materialet till viss del framstår som ofullständigt kopierat, från originalhandlingarna eller från de hos

ambassaden arkiverade kopiorna, bl.a. vad gäller samtliga sidor i pass och bankoutdrag. Vidare är det åberopade materialet till viss del svårsläsligt eller oläsligt och många handlingar saknar inkomststämpel.

Såvitt framkommit har den granskning som anställda vid Migrationsverket har gjort av de aktuella ärendena skett utan att det har funnits något egentligt jämförelsematerial angående tillämpningen av kodexens regler, vare sig vad gäller ghananska ärenden som vid ambassaden i Abuja hade handlagts av annan än Amira Chamdin eller beträffande ärenden som gällt viseringsansökningar från andra nationaliteter än ghananska medborgare. Något jämförelsematerial av nu aktuellt slag har inte heller förekommit vid huvudförhandlingen. Vad gäller den granskning som har utförts av David Lindstrand och Kenneth Fluor kan även nämnas att deras skriftliga omdömen i fråga om föreliggande felaktigheter, förutom behörighetsfrågan, i icke oväsentlig mån skiljer sig från vad som har lagts Amira Chamdin till last i åtalet.

Av betydelse är vidare att viseringsärenden har beskrivits som massärenden; de förekom i stort antal vid ambassaden och skulle handläggas snabbt, som huvudregel inom 15 dagar om konsultation inte var aktuellt, och efter en relativt schematisk prövning. Detta framgår bl.a. av uppgifter som har lämnats av Charlotte Rydberg, David Lindstrand och Jens Lindell. Anmärkas ska även att de aktuella ärendena hanterades av Amira Chamdin under en period om drygt fem månader och således inte blev föremål för handläggning i ett sammanhang liksom att hon under perioden handlade och beslutade i ett stort antal andra viseringsärenden; uppgifter har lämnats i utredningen om att en viseringshandläggare hanterade 30 - 50 ärenden per arbetsdag.

Slutligen har vad gäller ärende 2:61 i gärningsbeskrivningen angetts att ärendet har handlagts av Amira Chamdin den 22 oktober 2014. Med hänsyn till att beslutet att bevilja visering är daterat den 27 oktober 2014 kan åtalet såvitt gäller detta ärende redan av den anledningen inte vinna bifall.

Behörighetsfrågan, punkten a) i gärningsbeskrivningen

Av utredningen framgår att, beträffande ghananska medborgare som var bosatta i Ghana, det var den danska ambassaden i Accra, Ghana, som vid den aktuella tiden för Sveriges räkning prövade ansökningar om visering till Sverige (jfr. artikel 8 i kodexen). Åklagarna har gjort gällande att Amira Chamdin uppsåtligen har åsidosatt vad som har gällt för hennes uppgift genom att, beträffande samtliga 74 ärenden, ha tagit upp ansökningarna till prövning trots att behörighet saknades för ambassaden i Abuja, vilket i så fall har stått i strid med bestämmelserna i artikel 6 och 18 i viseringskodexen.

Artikel 6 anger två situationer som medförde behörighet för den svenska ambassaden i Abuja, Nigeria, att pröva viseringsansökningar från bl.a. ghananska medborgare, nämligen dels om sökanden var lagligt bosatt i Nigeria (punkten 1), dels om sökanden lagligen vistades i Nigeria men inte var bosatt där, om sökanden hade motiverat varför ansökan lämnades in vid denna ambassad (punkten 2). Av artikel 18 följer att det ålåg Amira Chamdin att kontrollera att ambassaden var behörig enligt artikel 6.

Ordalydelsen av bestämmelsen i punkten 1 i artikel 6 kan inte förstås på annat sätt än att en sökande rent faktiskt skulle ha varit bosatt, lagligt, i Nigeria för att svenska ambassaden där skulle ha varit behörig att uppta ansökan. Enbart den omständigheten att sökandena i de aktuella ärendena uppvisade uppehållstillstånd i Nigeria, med motsvarande stämpel om tillstånden i passen, kan mot den bakgrunden inte anses ha inneburit att de var bosatta där enligt punkten 1, i vart fall inte när tillstånden var utfärdade i nära anslutning till tidpunkten för ansökan om visering och/eller sökanden hade uppgett en hemadress i Ghana. Vidare gäller, åtminstone ifråga om flertalet av sökandena, att de inte kan anses ha lämnat en motivering till varför ansökan lämnades in till ambassaden i Abuja. Därmed var inte heller de angivna förutsättningarna i punkten 2 uppfyllda. Det sagda talar således mot att ambassaden var behörig att pröva ansökningarna enligt lydelsen av artikel 6.

Amira Chamdin har emellertid gjort gällande att det fanns en fast praxis som innebar att ett uppehållstillstånd i Nigeria medförde att ambassaden alltid var behörig att uppta ansökan. Hon har vidare uppgett att motsvarande praxis hade tillämpats vid de andra ambassader som hon hade tjänstgjort vid.

Amira Chamdins uppgifter kan inte lämnas utan avseende. Uppgifterna vinner visst stöd av det svar som hon den 11 februari 2014 per mail fick från en person anställd vid Migrationsverket på sin fråga om ambassaden i Abuja aldrig fick handlägga viseringsärenden för ghananer, sådana som VIP, nämligen ... ”Har han tillstånd att vistas i Nigeria? Det är artikel 6 som gäller.” Vidare har Elohor Akpomeyoma berättat att Amira Chamdins vikarie under sommaren, som det får förstås Johan Sjöberg, till henne gav uttryck för att ett uppehållstillstånd grundade behörighet. Även George Nwanze Okpoko och Tobilola Ekunlana Fatilewa har berättat att behörighet fanns om sökanden hade uppehållstillstånd i Nigeria och Ibrahin Gaye har uppgett att en sökande i och för sig kunde styrka sin lagliga bosättning i Nigeria genom att visa upp ett korrekt uppehållstillstånd.

Utsagor från andra vittnen ger vid handen att det förekom olika uppfattningar om hur behörighetsregeln i kodexen tillämpades. Så till exempel har Biljana Milic uppgett att en sökande ansågs vara bosatt i Nigeria om han hade bott där i minst sex månader. Charlotte Rydberg, David Lindstrand och Kenneth Fluor har lämnat uppgifter med innebörd att ett uppehållstillstånd kunde grunda behörighet men måste vägas mot andra omständigheter i ärendet, såsom att sökanden hade sin bostadsadress och/eller annan anknytning till Ghana, att tillståndet var utfärdat i nära anslutning till viseringsansökan och risken att tillståndet var falskt eller inte utfärdat på korrekta grunder. Anmärkas bör dock att flera av de vittnen som hörts angående behörighetsfrågan, bl.a. Charlotte Rydberg och Kenneth Fluor, inte har sysslat med att pröva viseringsärenden, i vart fall inte utifrån viseringskodexens bestämmelser.

I åklagarnas utredning saknas uppgift om den närmare tillämpningen av artikel 6 hade varit aktuell inom Schengensamarbetet, vid utbildning gällande viseringskodexen eller

i domstol efter överklagande av avvisningsbeslut. Det finns inte heller uppgift om hur behörighetsregeln tillämpades vid ambassaden under den aktuella tiden i andra ärenden än de aktuella. Enligt Amira Chamdin skulle inte heller ansökningar från medborgare i Gambia som huvudregel hanteras av ambassaden i Abuja. Uppgift om hur behörighetsregeln tillämpades i de 93 gambiska ansökningar som inkom till ambassaden år 2013 saknas alltså.

Mot bakgrund av utredningen i denna del finner tingsrätten att Amira Chamdins uppgift om den praxis som gällde angående behörighetsfrågan, att ett uppehållstillstånd i Nigeria var tillräckligt, måste tas för god. Det är inte visat att uppehållstillstånden i de aktuella ärendena var falska eller osanna eller att det låg henne att kontrollera riktigheten av tillstånden, särskilt mot bakgrund av ärendenas karaktär av massärenden och hennes uppgift att det i samtliga pass fanns en stämpel om uppehållstillståndet som stämde överens med det i original uppvisade kortet. På grund av det sagda finner tingsrätten att Amira Chamdins åtgärd att uppta ärendena till prövning, vilket stod i strid med ordalydelsen av artikel 6, inte kan anses innebära att hon uppsåtligen åsidosatte vad som gällde för hennes uppgift.

Det sagda medför att åtalet såvitt avser ärendena 2:24, 2:32 och 2:64 ska ogillas.

Jävsfrågan, punkten b) i gärningsbeskrivningen

Jävsbestämmelserna i förvaltningslagen gav uttryck för den objektivitetsprincip som skulle gälla vid handläggningen av ärenden och syftade till att sådana intressekonflikter för myndighetsföreträdare som gjorde att företrädarens objektivitet kunde sättas i fråga skulle undvikas, såvida inte frågan om opartiskhet uppenbart saknade betydelse. Ett exempel på fall som borde bedömas enligt generalklausulen i punkten 5 i 11 § förvaltningslagen, som syftade till att fånga upp sådana intressekollisioner som inte omfattades av de övriga jävssituationer som beskrevs i punkterna 1 - 4, var att någon var "uppenbar vän" med den som var intressent i ärendet (se prop. 1971:30 s. 343 och 356).

Av utredningen, bl.a. Amira Chamdins egna uppgifter, mailkorrespondens och fotografier, framgår att hon måste ha haft en sådan nära vänskapsrelation med Lester Amarh-Kwantreng att hon enligt generalklausulen var jävig att handlägga de 63 ärendena, under förutsättning att det visas att Lester Amarh-Kwantreng var intressent i dessa och att Amira Chamdin kände till detta; det är inte uppenbart att frågan om jäv i sådant fall saknade betydelse.

Enligt uppgifter som har lämnats av Gideon Nii Ashitey Anum drev Lester Amarh-Kwantreng en verksamhet som innebar att han mot betalning på olika sätt bistod personer som ville ha viseringar till länder i Schengenområdet, bl.a. genom att skola sökanden inför intervjuer vid ambassader och genom att ordna styrkande handlingar. Uppgifterna stämmer väl överens med den dom som tysk domstol i oktober 2017 meddelade mot Lester Amarh-Kwantreng; genom domen dömdes han till ett fängelsestraff för att bl.a. under december 2013 - augusti 2015 yrkesmässigt i flera fall ha ordnat olaglig inresa för utlänningar till Tyskland. Av domen framgår att han hade skolat ghananska medborgare inför viseringsintervjuer på tjeckiska ambassaden i Accra och försett dem med falska dokument som skulle styrka deras återvändaravsikt, något som enligt domen dock saknades eftersom avsikten varit att stanna i Tyskland. Även mail som Amira Chamdin skickade från sin UD-mail under perioden januari - maj 2014 till mailadresser som innehöll namnet Kirkkish, som enligt vad utredningen, inklusive den tyska domen, visar kan knytas till Lester Amarh-Kwantreng, ger vid handen att han bistod personer med att få Schengenviseringar vid bl.a. ambassaden i Abuja; mailen innehöll bl.a. information om vid vilken ambasad viseringsansökningar skulle göras beroende på medborgarskap. Av utredningen i denna del, av vilken även framgår att Lester Amarh-Kwantreng efter det att Amira Chamdin hade slutat vid ambassaden sökte kontakt med hennes efterträdare Ibrahim Gaye angående viseringar för ghananer till Sverige, är således utrett att Lester Amarh-Kwantreng under den i målet aktuella tiden drev en verksamhet som bestod av att mot ersättning ordna viseringar för ghananska medborgare till bl.a. Sverige liksom att Amira Chamdin måste ha varit medveten om detta.

NFC har analyserat ”anställningsbevis”/”arbetsintyg” som enligt uppgift har getts in i ärendena. Av NFC:s bedömning framgår att 55 av intygen är utskrivna från samma skrivare, dock saknas intyg i de åberopade akterna gällande ärendena 2:21, 2:28 och 2:55. Ett av dessa 55 intyg innehåller uppgifter som innebär att intyget kan knytas till Lester Amarh-Kwantreng; i ärende 2:38 anges ”Kirk Tish Properties” vara sökandens arbetsgivare med en mailadress innehållande namnet Kirkkish. Mot den bakgrunden kan det hållas för visst att Lester Amarh-Kwantreng måste ha varit engagerad i detta ärende och även i de övriga ärenden där intygen härrör från samma skrivare, eller i ärenden med anknytning till sådant ärende. En sådan slutsats stämmer väl överens med Gideon Nii Ashitey Anums uppgifter om att Lester Amarh-Kwantreng i sin resebyråverksamhet förfalskade och själv skrev intyg avseende sökandena. Det anförda innebär sammanfattningsvis att det är visat, såvitt nu är aktuellt, att Lester Amarh-Kwantreng var intressent i ärendena 2:1-5, 2:12-14, 2:19-20, 2:22-23, 2:25-2:27, 2:29-31, 2:33-49, 2:51, 2:53, 2:56-59, 2:62-63 och 2:66-74.

Genom utredningen har framkommit omständigheter som talar för att Lester Amarh-Kwantreng var knuten till ärenden även i följande avseenden. Sökandena i ärendena 2:21, 2:23-26, 2:31-2:33, 2:35-2:37, 2:41-2:42, 2:47, 2:54, 2:58 och 2:63 fanns på den lista som Per-Elof Bengtsson fick av spansk gränspolis och vars namn han vidarebefordrade till Amira Chamdin för upplysning om de hade lämnat Schengenområdet. Det förhållandet att Amira Chamdin, enligt vad hon har uppgett i polisförhör den 18 juli 2016, vände sig till Lester Amarh-Kwantreng för att få hjälp visar att han måste ha haft full kännedom om sökandena och varit intressent i deras ärenden; vad gäller ärende 2:32 och 2:54, i likhet med ärende 2:24, omfattar dock åtalet inte jäv. Den omständigheten att ett äktenskapsintyg, som var aktuellt i ärendena 2:7-2:9, mailades från en Kirkkish-adress till Amira Chamdins tjänstemailadress visar Lester Amarh-Kwantrengs engagemang i dessa ärendena. Att han måste ha varit intressent även i ärende 2:6 följer av det mail som påträffats hos Amira Chamdin och som hon skickade från sin tjänstemailadress till sin hotmailadress; mailet inleds med ”Lee” och gäller en överklagandeskrift från sökanden i ärendet. Vidare måste Lester

Amarh-Kwantreng varit intressent i ärende 2:53 med hänsyn till att Amira Chamdin den 29 september 2014, samma dag som viseringsbeslutet meddelades, till en Kirkkish-adress skickade ett mail som innehöll sökandens namn.

Amoako Offeh har under vittnesförhöret i tingsrätten förevisats fotografier av personer och uppgett att de ingick i den grupp ghananska medborgare som hade rest till Abuja för att få visum vid svenska ambassaden, dvs. som därmed skulle ha betalat Lester Amarh-Kwantreng för att få bistånd med viseringsansökan. Bevisvärdet av Amoako Offehs uppgifter i den delen är dock relativt lågt mot bakgrund av att det är fråga om förhållanden som ligger flera år tillbaka i tiden. Motsvarande gäller ifråga om Amoako Offehs uppgift att fotografier i förundersökningen av Lester Amarh-Kwantreng föreställer ”Boss”. Inte heller det utdrag från UD:s telefonräkningar avseende samtal mellan Amira Chamdins tjänstefonnummer och olika telefonnummer som enligt åklagarna tillhör Lester Amarh-Kwantreng har nämnvärt bevisvärde mot bakgrund av att utdraget är begränsat på angivet sätt och att just Lester Amarh-Kwantrengs anknytning till de olika uppringda telefonnumren vid de olika tillfällena kan ifrågasättas.

Vad gäller Amira Chamdins vetskap om Lester Amarh-Kwantrengs engagemang i de olika ärendena följer av det ovan anförda att hon måste ha varit fullt införstådd med den saken vad gäller de ärenden som omfattades av Per-Elof Bengtssons förfrågan och där hon vände sig till Lester Amarh-Kwantreng för att få hjälp. Även intyget i ärende 2:38 med anknytningen till ”Kirkkish” medför att det måste ha stått klart för henne att Lester Amarh-Kwantreng var involverad i ansökningen. Likaså medför den omständigheten att äktenskapintyget i ärendena 2:7-2:9 mailades till henne från en Kirkkish-adress att det är utrett att hon kände till hans engagemang. Även hennes mail angående överklagandeskriften gällande sökanden i ärende 2:6 samt hennes mail som skickades till en Kirkkish-adress samma dag som hon meddelade beslutet och som innehöll sökandens namn i ärende 2:53 leder till motsvarande slutsats.

Tingsrätten finner sammanfattningsvis att det är styrkt att Amira Chamdin, när hon tog befattning med ärendena, kände till att Lester Amarh-Kwantreng var delaktig i och intressent i ärendena 2:6-9, 2:21, 2:23, 2:25-26, 2:31, 2:33, 2:35-2:38, 2:41-2:42, 2:47, 2:53, 2:58 och 2:63, som omfattas av åtalet i b). Den omständigheten var, mot bakgrund av att han var en uppenbar vän till henne, ägnad att rubba förtroendet för hennes opartiskhet i ärendena, dvs. hon fick på grund av jäv inte handlägga dem. Amira Chamdin, som hade fått utbildning i förvaltningsrätt, måste ha insett detta. Hennes agerande att trots detta handlägga och fatta beslut i ärendena innebar att hon uppsåtligen åsidosatte vad som gällde för hennes uppgift enligt 11 § 5 p förvaltningslagen. Därmed gjorde hon sig skyldig till tjänstefel vad gäller ärendena.

Vad gäller övriga ärenden där åklagarna har gjort gällande tjänstefel på grund av jäv är åtalet inte styrkt.

Tingsrättens bedömning i denna del innebär att åtalet ska ogillas även såvitt avser ärendena 2:1-2:2, 2:14, 2:19, 2:22, 2:27-2:28, 2:30, 2:34, 2:39, 2:55-2:56, 2:60, 2:67-2:69, 2:71 och 2:73.

Påstådd felaktig handläggning i övrigt, punkten c) i gärningsbeskrivningen

I stämningsansökan ska åklagaren uppge bl.a. den brottsliga gärningen med uppgift om tid och plats för dess förövande och de övriga omständigheter som behövs för dess kännetecknande (45 kap. 4 § första stycket 3 rättegångsbalken). I rättsfallet NJA 2003 s. 486 har Högsta domstolen angett att kravet på åklagaren inte är att han i detalj ska beskriva den brottsliga gärningen utan att det som krävs enligt lagtexten endast är att han ska ange omständigheter som är tillräckliga för gärningens ”kännetecknande”. Med detta torde enligt Högsta domstolen åsyftas att gärningsbeskrivningen ska innehålla vad som enligt åklagaren konstituerar brottet.

Intresset av en effektiv straffrättsskipning talar för att man i viss utsträckning måste godta en gärningsbeskrivning som är obestämd. En oprecis gärningsbeskrivning som

innebär svårigheter för den tilltalade att försvara sig och presentera motbevisning kan dock komma att påverka bevisvärderingen i en för honom förmånlig riktning. (Se Fitger m.fl, Rättegångsbalken m.m, kommentaren till 45 kap. 4 § rättegångsbalken, publicerad i Zeteo 2018). Vad gäller det nu aktuella åtalet kan konstateras att gärningsbeskrivningen i fråga om c) huvudsakligen utgörs av ett angivande av innehållet i vissa artiklar i viseringskodexen med påståendet att Amira Chamdin medvetet har underlåtit att grunda sin bedömning på vad som föreskrivs i artiklarna och att hon därmed har åsidosatt vad som gäller enligt kodexen om att bedöma risken för olaglig invandring eller sökandenas återvändaravsikter.

Av artikel 21 i viseringskodexen framgår att beslutsfattaren har att göra bedömningar bl.a. av äktheten och tillförlitligheten av framlagda handlingar och sanningsenligheten och tillförlitligheten av sökandens utsagor samt därvid ägna särskild uppmärksamhet åt att bedöma risken för att sökanden inte lämnar Schengenområdet i tid utan ”hoppas av”. Det är därmed fråga om en tolkning och tillämpning av kodexens regelverk. När ett ifrågasatt förfarande vid myndighetsutövning gäller tolknings- och tillämpningsfrågor bör det finnas en betydande marginal innan en felbedömning kan grunda ansvar för tjänstefel, vid allvarliga bedömningsfel kan dock ansvar komma ifråga (se bl.a. NJA 1997 s. 368). Av betydelse vid prövningen av om tjänstefel har förekommit är vidare hur klart rättsläget har varit vid tidpunkten för gärningen (se bl.a. Thomas Bull, Tjänstefelet och den goda förvaltningen, De Lege, 2006, s. 86ff).

Vad gäller frågan om Amira Chamdin gjort sig skyldig till tjänstefel enligt vad som påstås i c) ska inledningsvis även följande framhållas.

De lokalanställda, som var underordnade Amira Chamdin, har under sina förhör uppgett att de under den aktuella perioden gjorde vissa iakttagelser angående ghananska viseringsärenden. Flera av dem har berättat att de märkte att antalet sådana ärenden ökade markant. Den omständigheten kan emellertid inte tas till intäkt för att Amira Chamdin felaktigt beviljade de ghananska viseringarna; varken UD eller Migrationsverket reagerade över antalet ghananska ärenden enligt den statistik som

man enligt Amira Chamdin erhöll regelbundet och det har framkommit att även ansökningar från andra medborgare än ghananer fluktuerade över tid. Vidare har vittnena redogjort för att de reagerade över handlingar som de ansåg måste vara oriktiga liksom att de ifrågasatte uppgifter som vissa sökanden lämnade under sin intervju. Deras uppgifter i den delen måste dock värderas i förhållande till vad som har framkommit genom bl.a. Jens Lindells uppgifter, att de lokalanställda inte hade någon närmare insyn i beslutsfattandet med hänsyn till risken för att de skulle kunna utsättas för påtryckningar utifrån. Därtill kommer att vittnens uppgifter framstår som allmänt hållna.

Gideon Nii Ashitey Anum har lämnat uppgifter som innebär att Lester Armah-Kwantreng för honom berättade förhållandevis ingående om sin verksamhet angående viseringsansökningar för ghananska medborgare, bl.a. innebärande att Amira Chamdin deltog i verksamheten genom att mot ersättning bevilja viseringar utan att förutsättningar för detta förelåg. Uppgifterna har ett lågt bevisvärde eftersom Gideon Nii Ashitey Anum även har uppgett att han ansåg sig inte kunna lita på vad Lester Armah-Kwantreng berättade för honom och då denne inte är hörd i målet.

I utredningen förekommer påståenden om att de av Amira Chamdin fattade viseringsbesluten stred mot praxis eftersom ghananska medborgare vid den aktuella tiden inte beviljades viseringar för turiständamål, något som såväl David Lindstrand som Kenneth Fluor har angett i sina skriftliga bedömningar när de på uppdrag av Migrationsverket granskade ärendena. Att besluten strider mot en sådan praxis har även framförts av ett antal vittnen. Det finns därför anledning att anmärka, trots att åtalet inte omfattar saken, att det inte är visat att en sådan praxis fanns; de uppgifter som i den delen har lämnats av bl.a. David Lindstrand, Kenneth Fluor och Mikael Grindsäter utgörs endast av andrahandsuppgifter om hur den danska ambassaden i Accra, Ghana, hanterade ghananska viseringsansökningar gällande turistbesök.

Ytterligare omständigheter som åklagarna har framhållit vid genomgången av ärendena är bl.a. att önskad viseringstid i den elektroniska ansökan inte stämmer överens med

beviljad tid och att dokumentation och motivering angående detta saknas i ärendena. Inte heller detta tas upp i åtalet men de påstådda bristerna bör enligt åklagarna ingå i helhetsbedömningen av Amira Chamdins handläggning och beslutsfattande. Vidare har åklagarna pekat på andra omständigheter som enligt dem är anmärkningsvärda, såsom att flygbokningar inte stämmer överens med i beslutet beviljad tid liksom att det föreligger differenser mellan flygtider och hotellbokningar. Även det förhållandet att det i flera ärenden finns samma eller likartade skriftliga beskrivningar av turistmål i Stockholm har tagits upp av åklagarna.

Enligt Amira Chamdin ingick det i hennes beslutsfattande att även pröva längden på den tillåtna vistelsen. Hon har vidare uppgett att det förekom att sökandena hade fått hjälp av annan, t.ex. en resebyrå, att fylla i den elektroniska ansökan, vilket medförde att vissa uppgifter där inte stämde och kom att ändras när den egentliga ansökan gjordes, vilket var när sökanden besökte ambassaden. Enligt hennes uppgifter var det också vanligt förekommande att samma turistmål angavs i flera viseringsärenden. Hon har även berättat att hon vid sin handläggning av viseringsärenden gjorde noteringar på lappar om kompletterande uppgifter som hon inhämtade och att sökandena ofta lämnade in kompletterande handlingar i efterhand, men att sådant material inte alltid blev arkiverat eller ofta förkom av annan anledning.

Att Amira Chamdin enligt kodexen hade att pröva även vistelsens längd framgår av artikel 24 1. Vidare har framkommit att ett beslut varigenom visering beviljades inte behövde motiveras. Vad gäller hennes övriga uppgifter motbevisas de inte av utredningen i övrigt och får accepteras.

Vad härefter gäller frågan om Amira Chamdin har åsidosatt vad som gällt för hennes uppgift utifrån vad som påstås i C1 - C4 i åtalet har ett antal vittnen hörts närmare om hur bedömningen av viseringsärenden bör göras utifrån kodexens bestämmelser, främst David Lindstrand, Kenneth Fluor och Charlotte Rydberg. Såvitt framkommit saknar de dock egen erfarenhet av att handlägga och fatta beslut i sådana ärenden, förutom David Lindstrand som under en kortare period tjänstgjorde som beslutsfattare.

Såsom redan har framhållits saknas det i utredningen uppgifter om den praxis som tillämpades vid ambassaden angående viseringsärenden i allmänhet. Inte heller har från åklagarnas sida lagts fram annat underlag gällande kodexens tillämpning såvitt nu är aktuellt, såsom t.ex. utbildningsmaterial, dokumentation från lokalt Schengensamarbete eller avgöranden från domstolar varigenom meddelade beslut angående viseringar har överprövats. Det nu sagda har betydelse för frågan om åklagarna kan anses ha visat att Amira Chamdin vid beviljandet av viseringsansökningarna har tillämpat och tolkat kodexens bestämmelser felaktigt i sådan grad att hon kan anses ha åsidosatt vad som gällt för hennes uppgift och om hon i så fall har agerat uppsåtligt.

Angående påståendet i C1 i gärningsbeskrivningen anges i artikel 21 att beslutsfattarens bedömning av ansökan särskilt ska grundas på bl.a. äktheten och tillförlitligheten hos de handlingar som har lagts fram. Ordalydelsen ger vid handen att en beslutsfattare vid ambassaden i Abuja, mot bakgrund av korruptionsproblematiken i Nigeria, haft att ifrågasätta och kontrollera flertalet styrkande dokument i samtliga förekommande viseringsärenden. Tingsrättens slutsats är mot den bakgrunden att det kan ifrågasättas om Amira Chamdins handläggning av ärendena såvitt nu är aktuellt stod i överensstämmelse med lydelsen av artikel 21.

Amira Chamdin har emellertid gjort gällande att hon hade tillgång till handlingarna i original, vilket hade betydelse vid bedömningen av deras riktighet, och att hon gjorde kontroller av handlingar när detta var nödvändigt. Dessa uppgifter kan inte lämnas utan avseende och är inte motbevisade. Av betydelse är vidare att åklagarna inte har visat att av dem under sakframställningen ifrågasatta handlingar, exempelvis bankkontoutdrag, är falska eller osanna. Ett stort antal av "anställningsintygen" var visserligen utskrivna från samma skrivare men det är, såsom har konstaterats, inte styrkt att Amira Chamdin hade kännedom om detta eller måste ha insett saken. Det nu sagda, i förening med viseringsärendenas karaktär av massärenden som skulle hanteras relativt snabbt, utredningens brister i fråga om den praxis som gällde angående tillämpningen kodexens bestämmelser och att Amira Chamdins beslutsfattande bestod

i att tolka och tillämpa ett regelverk, leder till slutsatsen är det inte är visat att hon i fråga om flertalet ärenden har brustit enligt vad som påståtts i C1 så att ansvar för uppsåtligt tjänstefel kan komma ifråga.

Vad gäller ärendena 2:7 - 2:9 är dock omständigheterna sådana att Amira Chamdins åtgärd att bevilja viseringarna framstår som klart felaktig. Ärendena gäller ansökningar av en kvinna och hennes två barn som ville turista i Sverige. Behållningen på moderns bankkonto framstår som väl hög mot bakgrund av hennes uppgift att hon sålde reservdelar till jeepar. Vidare måste beaktas att kostnaden för bokade hotellrum var stor, drygt 25 000 kr, liksom att modern skulle stå även för barnens kostnader vad gäller resan och uppehållet i Sverige. I moderns ärende, 2:7, måste Amira Chamdin anses ha uppsåtligen underlåtit att grunda bedömningen på tillförlitligheten av bankkontoutdraget samt även bevis på att sökanden haft tillräckliga medel för sin planerade resa, C1 samt C3 (se även nedan). Vad gäller barnens ärende, 2:8 och 2:9, har hon i vart fall medvetet underlåtit att grunda bedömningen på tillförlitligheten av bankkontoutdraget, C1, som har betydelse även i dessa ärenden. Därvid har hon vad gäller de tre ärendena vid sin prövning inte visat tillbörlig uppmärksamhet åt att bedöma om sökandena utgjort en risk för olaglig invandring eller om de haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när viseringarna löpt ut. Beträffande ärendena har Amira Chamdin gjort sig skyldig till tjänstefelsbrott, även med hänsyn till att det i praktiken framstår som uteslutet att en eventuell inhämtad komplettering skulle ha läkt angivna brister.

Vad härefter gäller C2 har i åtalet påståtts att Amira Chamdin avsiktligt låtit bli att grunda sin bedömning på sanningshalten och tillförlitligheten hos sökandenas utsagor rörande deras motivering till syftet med den planerade resan, något som också ska bedömas enligt artikel 21. Enbart den omständigheten att sökandena angav att de önskade turista i Sverige innebär inte att riktigheten av deras utsagor kan ifrågasättas. Beaktas ska även att det uppenbarligen förekom språksvårigheter, några intervjuer skedde med hjälp av tolk vilket kan ha orsakat missförstånd, och att sökandenas svar i allmänhet har redovisats relativt kortfattat i intervjublanketten. Detta sammantaget

med vad tingsrätten har anfört vid bedömningen av C1 gällande viseringsärendens karaktär av massärenden, bristande underlag i fråga om praxis och att Amira Chamdin vid sitt beslutsfattande sysslade med tolknings- och tillämpningsfrågor av kodexens regler innebär att åtalet inte kan vinna bifall i denna del med undantag för det nedan angivna ärendet.

Beträffande ärende 2:20 framstår, mot bakgrund av de svar sökanden i intervjun lämnade angående sin arbetsgivare, uppgifterna om hans anställning som oriktiga. På grund härav, och då en eventuell komplettering inte skulle ha botat bristen, måste Amira Chamdin anses ha underlåtit att grunda sin bedömning på sanningshalten eller tillförlitligheten hos sökandens utsaga även angående syftet med den planerade resan, C2, och därmed inte heller visat tillbörlig uppmärksamhet åt risken för olaglig invandring eller återvändaravsikten. En inhämtad komplettering skulle rimligen inte ha föranlett annan bedömning. Hon har även i detta fall gjort sig skyldig till uppsåtligt tjänstefelsbrott.

Angående C3 ska enligt artikel 21 i kodexen beslutsfattaren även kontrollera att sökanden har tillräckliga medel för sitt uppehälle både för den planerade vistelsens längd och för återresan eller är i stånd att på laglig väg anskaffa sådana medel. Även i denna del finner tingsrätten att åklagarna vad gäller det övervägande antalet ärenden inte har styrkt att Amira Chamdin agerat på sådant sätt att hon kan fällas till ansvar för tjänstefel som begåtts uppsåtligen, mot bakgrund av den snabba handläggningen av ett stort antal ärenden, avsaknaden av uppgift om gällande praxis och den typ av bedömningar som Amira Chamdin hade att göra vid sitt beslutsfattande.

Vad gäller några ärenden måste dock sökandenas påståenden angående sina ekonomiska förhållanden, som rimligen inte kunnat förändras genom inhämtande av kompletterande uppgifter, så starkt ifrågasättas att Amira Chamdin genom att bevilja ansökningarna får anses ha avsiktligt åsidosatt vad som gällt för hennes uppgift. Det nu sagda gäller ärendena 2:46, 2:74 samt 2:7 (se beträffande 2:7 ovan). I ärende 2:46 har sökanden vid intervjun uppgett att hennes inkomster uppgick till 10 000 naira

vilket stämmer dåligt överens med behållningen på bankkontot och ingivna lönebesked. I ärende 2:74 måste sökandens muntliga uppgifter om sina sparade medel i förening med behållningen på bankkontot starkt ifrågasättas. Genom att trots det sagda bevilja viseringar, och därmed inte tillräckligt uppmärksamma risken för olaglig invandring och återvändaravsikten, har Amira Chamdin begått tjänstefelsbrott enligt vad som anges under C3 i åtalet.

Beträffande påståendet i C4, angående underlåtenhet att begära in ytterligare handlingar i visst avseende, är inte visat att Amira Chamdin varit försumlig på grund av vad som kan anses följa av 1986 års förvaltningslag i fråga om myndighets utredningsskyldighet.

Sammanfattningsvis är tingsrättens bedömning att det genom den av åklagarna framlagda utredningen inte är visat att Amira Chamdin har gjort sig skyldig till tjänstefel vad gäller c) förutom vad gäller de ovan angivna ärendena. I följd härav ska åtalet ogillas även såvitt avser ärendena 2:3, 2:4, 2:5, 2:10, 2:11, 2:12, 2:13, 2:15, 2:16, 2:17, 2:18, 2:29, 2:40, 2:43, 2:44, 2:45, 2:48, 2:49, 2:50, 2:51, 2:52, 2:54, 2:57, 2:59, 2:62, 2:65, 2:66, 2:70 och 2:72.

Rubricering

Gärningarna är inte med hänsyn till omständigheterna att anse som ringa.

En prövning av viseringsansökningar enligt viseringskodexen innebär ett ansvar inte bara i förhållande till Sverige utan även gentemot övriga medlemsländer i Schengensamarbetet eftersom felaktiga bedömningar kan medföra risk för olaglig invandring och att sökanden inte återvänder efter det att viseringsperioden löpt ut. Särskilt de tjänstefelsbrott som Amira Chamdin döms för vad gäller c) framstår därför som allvarliga. Det är dock inte visat att de gärningar som hon ska fällas till ansvar för har ingått som ett led i grovt organiserad brottslighet som syftat till att underlätta

olaglig invandring till Schengenländer. Vid en helhetsbedömning av omständigheterna finner tingsrätten att gärningarna ska bedömas som tjänstefel av normalgraden.

Påföljd

Amira Chamdin är inte tidigare dömd för brott i Sverige. Hon dömdes av en domstol i Nederländerna i en dom den 24 april 2018 för medhjälp till människohandel under tiden den 27 augusti - 7 september 2015. Påföljden bestämdes till ett fängelsestraff om två månader villkorligt, med viss avräkning och med en prøvotid om två år med villkoret att Amira Chamdin inte fick göra sig skyldig till straffbar gärning före prøvotidens slut. Domen har vunnit laga kraft.

Av Rådets rambeslut 2008/675/RIF av den 27 juli 2008 om beaktande av fällande domar avkunnade av Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande framgår sammanfattningsvis att tingsrätten har att beakta den nederländska domen och tillerkänna den en rättslig verkan som är likvärdig med en dom som har meddelats i Sverige. (Se artikel 3 och skälen 8 och 9 i rambeslutet, jfr. RH 2016:7).

Med anledning av ovanstående har tingsrätten att beakta bestämmelser i 34 kap. brottsbalken. Bestämmelserna ska tillämpas i lydelsen före den 1 juli 2016 eftersom en tillämpning av reglerna i nu gällande lydelse inte är förmånligare för Amira Chamdin.

De i detta mål aktuella gärningarna har begåtts före den nederländska domen. Amira Chamdin ska dömas särskilt till påföljd för nu aktuella brott. Straffvärdet av gärningarna motsvarar fängelse cirka tre månader. Gärningarna har dock inte sådant artvärde att påföljden ska bestämmas till fängelse.

Med tillämpning av bestämmelsen i 34 kap. 3 § andra stycket brottsbalken och med beaktande av den tid som har gått sedan brotten begicks och det frihetsberövande som

har förekommit i detta mål ska straffet bestämmas till villkorlig dom som inte ska förenas med dagsböter.

Frihetsberövanden

I bifogat avräkningsunderlag redovisas det frihetsberövande som har förekommit i detta mål. Blanketten om avräkning hänvisar till regelverket som trätt i kraft den 1 april 2019. Av övergångsbestämmelserna framgår dock att äldre regler gäller för frihetsberövanden före den dagen.

Det saknas förutsättningar att i detta mål tillgodoräkna Amira Chamdin det frihetsberövande som förekommit i det nederländska brottmålet.

Beslag

Beslagsyrkandena, som avser bevisbeslag, ska bestå till dess domen vinner laga kraft eftersom särskilda skäl inte talar mot detta.

Försvrarersättning

Jonas Tamm har begärt ersättning med sammanlagt 1 560 456 kr, innefattande bl.a. 824 timmars arbete. Vad gäller den del av förundersökningen som har lagts ned, avseende misstanke om grovt tagande av muta, har ersättning begärts för uppskattade 45 timmars arbete. Fördelningen vad gäller åtalpunkterna 1 och 2 har angetts till 65 respektive 714 timmar.

Åklagaren har i yttrande enligt 1 § förordningen (2005:77) om kontroll av vissa ersättningsanspråk angett att han bedömer att den av försvararen angivna tidsåtgången är rimlig.

Jonas Tamm förordnades till offentlig försvarare i december 2015. Förundersökningen har varit långdragen och ett stort antal förhör har hållits med Amira Chamdin vid vilka Jonas Tamm varit närvarande. Amira Chamdin har varit frihetsberövad som anhållen och därefter häktad med restriktioner under en period om knappt två månader. Målet har varit relativt omfattande, såväl vad gäller förundersökningsmaterialet som tidsåtgången för huvudförhandlingen. Förundersökningsmaterialet framstår i delar som svåröverskådligt och tidskrävande att tillgodogöra sig. Utöver huvudförhandlingen, som har pågått under drygt 20 dagar, har ett förberedande sammanträde hållit med parterna, bl.a. för att planera huvudförhandlingen.

Tingsrättens bedömning är mot bakgrund av det ovan anförda att den av Jonas Tamm begärda ersättningen, som alltså omfattar även nedlagd del av förundersökningen, vad gäller arbete framstår som rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning. Även begärd ersättning i övrigt framstår som skälig. Ersättningsyrkandet ska bifallas.

Återbetalningsskyldighet till staten för försvararkostnaderna

Amira Chamdin har befunnits skyldig till tjänstefel i fråga om några av de ärenden som omfattas av åtalet. Stora delar av åtalet har ogillats och viss del av förundersökningen är alltså nedlagd.

Med beaktande av ovanstående, Amira Chamdins ekonomiska förhållanden och att betalningsskyldigheten och påföljden tillsammans ska utgöra en lämplig reaktion på brotten finner tingsrätten att hon till staten ska återbetala 150 000 kr av försvararkostnaden medan staten ska svara för återstoden.

Brottsofferfond

Eftersom Amira Chamdin döms för brott med fängelse i straffskalan ska hon betala avgift till brottsofferfonden. Avgiften uppgår till 500 kr enligt tillämplig lydelse av lagen (1994:419) om brottsofferfond.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-01).

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast 2019-05-17.

Malou Ålander

Ann-Britt Jansson

Avräkningsunderlag, se bilaga 1.

Skiljaktig mening, se nedan.

Nämndemännen Catharina Mann och Ann-Kristin Rosander Forsselius är skiljaktiga enligt följande.

Amira Chamdin ska dömas för tjänstefel även vad gäller ärende 2:6; åtalet ska i den delen bifallas såvitt avser C1 och C2 på grund av att ärendet inte är tillräckligt utrett med hänsyn till tidigare avslag. I övriga frågor är vi ense med majoriteten.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

Avräkningsunderlag
2019-04-26
Stockholm

Mål nr: B 16037-15

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19710719-0766	Datum för dom/beslut 2019-04-26
Efternamn Chamdin	Förnamn Amira

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2015-12-09	2016-02-01
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 654 10

E-post: stockholms.tingsratt.avdelning4@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag - fredag
08:00-16:00

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030102

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2021-01-22
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr: B 5966-19

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19710719-0766	Datum för dom/beslut 2021-01-22
Efternamn Chamdin	Förnamn Amira

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2015-12-09	2016-02-01
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Viveca Lång

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 1665145

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag–fredag
103 17 Stockholm		08-561 669 80		09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se		
		Webb: www.svea.se		

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se